2024/1085

17.6.2024

# DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2024/1085

## z dne 13. marca 2024

## o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi o metodologiji ocenjevanja, s katero pristojni organi preverjajo skladnost institucije z zahtevami za uporabo notranjih modelov za tržno tveganje

**(Besedilo velja za EGP)**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 ([1]) ter zlasti člena 325az(8), prvi pododstavek, točka (b), Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Institucije lahko notranje modele za tržno tveganje uporabljajo samo, če izpolnjujejo zahteve iz Uredbe (EU) št. 575/2013. Institucije bi morale te zahteve izpolnjevati ne le, kadar zaprosijo za dovoljenje za uporabo teh notranjih modelov, temveč tudi, kadar uporabljajo te modele in kadar zaprosijo za pomembne razširitve ali spremembe takih notranjih modelov. Zato je primerno določiti, da pristojni organi pri preverjanju, ali institucije izpolnjujejo navedene zahteve, za vsako od teh faz uporabljajo ista merila in isto metodologijo ocenjevanja. Vendar se zaradi učinkovitosti in zmanjšanja upravnega bremena od pristojnih organov pri ocenjevanju skladnosti institucij, ki jim je že bilo izdano dovoljenje za uporabo takih alternativnih notranjih modelov, ne bi smelo zahtevati, da ponovno ocenijo takšno dovoljenje. Namesto tega bi morali oceniti le skladnost s pravili, ki so relevantna za zadevno oceno, in v vsakem primeru upoštevati ugotovitve iz prejšnjih ocen.

(2) Za zagotovitev, da institucije stalno izpolnjujejo zahteve iz Uredbe (EU) št. 575/2013, bi morali pristojni organi oceniti splošno kakovost rešitev, sistemov in pristopov, ki jih izvaja institucija, ter zahtevati stalne izboljšave in prilagoditve spremenjenim okoliščinam.

(3) Za zagotovitev uskladitve in primerljivosti nadzorniških praks v različnih jurisdikcijah bi morala biti ocena pristojnih organov o tem, ali institucije izpolnjujejo zahteve iz Uredbe (EU) št. 575/2013, skladna s predpisanimi tehnikami ocenjevanja. Pristojni organi pa bi morali imeti možnost, da upoštevajo naravo, velikost in kompleksnost strukture in poslovnega modela institucije, kompleksnost alternativnih notranjih modelov, naravo finančnih produktov, ki jih ti modeli zajemajo, kakovost informacij, ki jih predloži zadevna institucija, in vire, ki jih imajo na voljo. Zato bi morali imeti pristojni organi pri ocenjevanju, ali institucija izpolnjuje zahteve iz Uredbe (EU) št. 575/2013, določeno diskrecijsko pravico, ki jim omogoča izvajanje dodatnih pregledov in uporabo najustreznejših metod za preverjanje skladnosti s posebnimi zahtevami. Da bi lahko pristojni organi to oceno izvedli sorazmerno in glede na širok nabor finančnih produktov, ki so na voljo v trgovalnih dejavnostih, je treba poleg tega določiti kategorije finančnih produktov z naraščajočo ravnjo kompleksnosti, na katerih bi morala temeljiti ocena, ki jo opravijo pristojni organi.

([1]) UL L 176, 27.6.2013, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj.

(4) Za zagotovitev zadostnega notranjega razumevanja alternativnega notranjega modela, vključno z dejavnostmi, oddanimi v zunanje izvajanje, je treba določiti, da mora kljub kakršnemu koli zunanjemu upravljanju nekaterih orodij za tveganja, informacijskih sistemov in rešitev za upravljanje tveganj vse ključne naloge, dejavnosti ali funkcije, povezane z notranjim modelom, izvajati enota za nadzor tveganj iz člena 325bi(1), točka (b), Uredbe (EU) št. 575/2013. Iz istih razlogov bi morala ta pravila zahtevati tudi, da enota za nadzor tveganj izvaja ustrezne kontrole ter preskuse kakovosti in teste za validacijo za vse rešitve, oddane v zunanje izvajanje, da je v vseh primerih na voljo popolna dokumentacija o teh kontrolah in preskusih ter testih ter da pristojni organi vsa orodja in rešitve informacijske tehnologije, pridobljene od zunanjih ponudnikov, ocenijo podobno kot kadar so bili v celoti razviti z notranjimi postopki.

(5) Vidiki upravljanja in operativni vidiki imajo osrednjo vlogo pri pravilnem delovanju alternativnega notranjega modela. Z metodologijo za preverjanje, ali institucija izpolnjuje zahteve iz Uredbe (EU) št. 575/2013 (v nadaljnjem besedilu: metodologija ocenjevanja), bi zato bilo treba celovito oceniti te vidike upravljanja in operativne vidike, vključno s strukturo trgovalnih enot, vlogo višjega vodstva in upravljalnega organa, enoto za nadzor tveganj ter neodvisnim pregledom samega alternativnega notranjega modela.

(6) Metodologija ocenjevanja v zvezi z vidiki upravljanja bi morala upoštevati, da so nekatere institucije, ki zaprosijo za dovoljenje za uporabo alternativnega pristopa notranjih modelov, že pred spremembo Uredbe (EU) št. 575/2013 z Uredbo (EU) 2019/876 Evropskega parlamenta in Sveta ([2]) pridobile dovoljenje za uporabo notranjega modela za izračun kapitalskih zahtev za tržno tveganje. Zato je treba določiti pravila za ocenjevanje, ki so podobna tistim, ki so bila določena v preteklosti za tiste vidike, ki niso bili spremenjeni z Uredbo (EU) 2019/876, in uvesti nova pravila, ki zajemajo nove določbe, uvedene z navedeno uredbo, vključno z zahtevami glede trgovalnih enot iz člena 104b Uredbe (EU) št. 575/2013.

(7) Da bi lahko pristojni organi ocenili skladnost z zahtevami za validacijo in pregled alternativnih notranjih modelov, bi morale institucije izvesti notranjo validacijo modela vsaj enkrat letno. Medtem ko bi morala začetna validacija zajemati vse metodologije, uporabljene v celotnem notranjem modelu, je ob upoštevanju kadrovskih omejitev in omejitev virov primerno določiti, da se letna validacija osredotoča vsaj na glavna vprašanja, opredeljena pri prejšnjih notranjih validacijah ali prejšnjih pregledih notranje revizije, ter na vse spremembe ali nove metodologije, uvedene v alternativnem notranjem modelu.

(8) Trgovalne dejavnosti in finančni trgi se nenehno in hitro razvijajo. Da bi lahko pristojni organi upoštevali te značilnosti pri ocenjevanju, ali institucije izpolnjujejo zahteve iz Uredbe (EU) št. 575/2013, bi morala metodologija ocenjevanja vsebovati kvalitativne in postopkovne standarde v zvezi z uradno odobritvijo novih finančnih instrumentov in produktov s strani institucije ter njihovo uvedbo na področju trgovanja. Standardi za formalno novo politiko odobritve produktov so potrebni za zagotovitev, da je uvedba novih finančnih instrumentov in produktov, ki lahko pomenijo dodatne dejavnike tveganja ali zahtevajo metodološke spremembe notranjih modelov za merjenje tveganja, v celoti združljiva s celovitim nadzorom in validacijo.

(9) Kakovost podatkov ter točnost ocene tveganja in izračuna kapitalskih zahtev za tržno tveganje sta močno odvisni od zanesljivosti informacijskih sistemov, ki se uporabljajo v ta namen. Podobno je mogoče kontinuiteto in doslednost postopkov upravljanja tveganj in izračuna kapitalskih zahtev za tržno tveganje zagotoviti le, če so taki informacijski sistemi varni, zaščiteni in zanesljivi, informacijska infrastruktura pa je dovolj trdna. Zato je nujno, da pristojni organi pri ocenjevanju notranjih modelov za tržno tveganje preverijo tudi zanesljivost informacijskih sistemov institucije in zanesljivost informacijske infrastrukture, ki se uporablja za notranje modele.

([2]) Uredba (EU) 2019/876 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2019 o spremembi Uredbe (EU) št. 575/2013 v zvezi s količnikom finančnega vzvoda, količnikom neto stabilnega financiranja, zahtevami glede kapitala in kvalificiranih obveznosti, kreditnim tveganjem nasprotne stranke, tržnim tveganjem, izpostavljenostmi do centralnih nasprotnih strank, izpostavljenostmi do kolektivnih naložbenih podjemov, velikimi izpostavljenostmi, zahtevami glede poročanja in razkritja ter Uredbe (EU) št. 648/2012 (UL L 150, 7.6.2019, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/876/oj).

(10) Ena od novosti novega okvira za tržno tveganje iz dela 3, naslov IV, poglavje 1b, Uredbe (EU) št. 575/2013 je določitev kapitalskih zahtev na podlagi mer pričakovanega primanjkljaja. Zagotoviti je treba, da institucije dejavno spremljajo točnost teh podatkov. Zato je primerno od institucij zahtevati, da neposredno testirajo svoje mere pričakovanega primanjkljaja v okviru notranjega programa testiranja za nazaj, ki ga zahteva člen 325bj Uredbe (EU) št. 575/2013. Ker med udeleženci na trgu še ni uveljavljene metodologije za testiranje za nazaj za mero pričakovanega primanjkljaja, se ne bi smela predpisati nobena specifična metodologija, institucije pa bi morale imeti možnost, da v skladu s kvalitativnimi zahtevami iz člena 325bi navedene uredbe v zvezi s tem upoštevajo razvoj novih tehnik in najboljših praks.

(11) Za notranje modele za merjenje tveganj se lahko šteje, da se izvajajo dosledno, kot je navedeno v členu 325bi(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, če so izpolnjene vse regulativne zahteve. Poleg tega je bilo več temeljnih elementov Baselske reforme na področju tržnega tveganja vključenih v pravo Unije z delegiranimi akti, med drugim z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2022/2058 ([3]), Delegirano uredbo Komisije (EU) 2022/2059 ([4]), Delegirano uredbo Komisije (EU) 2022/2060 ([5]), Delegirano uredbo Komisije (EU) 2023/1577 ([6]), Delegirano uredbo Komisije (EU) 2023/1578 ([7]) in Delegirano uredbo Komisije (EU) 2024/397 ([8]). Iz tega sledi, da bi morali pristojni organi preučiti, ali institucije izpolnjujejo zahteve iz Uredbe (EU) št. 575/2013, ob upoštevanju teh delegiranih uredb. Za zagotovitev celovite ocene skladnosti notranjih modelov za tržno tveganje je treba določiti tehnike, s katerimi pristojni organi ocenjujejo skladnost institucij z vidiki, zajetimi v Uredbi (EU) št. 575/2013 in navedenih delegiranih uredbah. Zato bi morali pristojni organi pregledati specifično dokumentacijo, ki jo morajo pripraviti institucije.

([3]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/2058 z dne 28. februarja 2022 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi o obdobjih likvidnosti za alternativni pristop notranjih modelov iz člena 325bd(7) (UL L 276, 26.10.2022, str. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/2058/oj).

([4]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/2059 z dne 14. junija 2022 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi, ki določajo tehnične podrobnosti testiranja za nazaj ter zahteve po pripisu dobičkov in izgub v skladu s členoma 325bf in 325bg Uredbe (EU) št. 575/2013 (UL L 276, 26.10.2022, str. 47, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/2059/oj).

([5]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/2060 z dne 14. junija 2022 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi, ki določajo merila za ocenjevanje primernosti dejavnikov tveganja za modeliranje v skladu s pristopom notranjih modelov (IMA) in pogostost te ocene v skladu s členom 325be(3) navedene uredbe (UL L 276, 26.10.2022, str. 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/2060/oj).

([6]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/1577 z dne 20. aprila 2023 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi za izračun kapitalskih zahtev za tržno tveganje za pozicije iz netrgovalne knjige, izpostavljene valutnemu ali blagovnemu tveganju, in za obravnavo teh pozicij za namene regulativnih zahtev glede testiranja za nazaj ter zahteve po pripisu dobičkov in izgub v okviru alternativnega pristopa notranjih modelov (UL L 193, 1.8.2023, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/1577/oj

([7]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/1578 z dne 20. aprila 2023 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi za določitev zahtev za notranjo metodologijo ali zunanje vire, ki se uporabljajo v okviru notranjega modela tveganja neplačila za ocenjevanje verjetnosti neplačila in izgub ob neplačilu (UL L 193, 1.8.2023, str. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/1578/oj).

([8]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2024/397 z dne 20. oktobra 2023 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi za izračun mere tveganja za stresni scenarij (UL L 2024/397, 29.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/397/oj).

(12) Testiranje za nazaj ter zahteve po pripisu dobičkov in izgub zagotavljajo trdno podlago za kritično spremljanje uspešnosti notranjega modela za merjenje tveganj. Zato je treba določiti pravila za ocenjevanje, da se lahko upoštevajo rezultati teh testov. V zvezi s testiranjem za nazaj bi bilo treba zagotoviti kritično analizo preseganj, da se ugotovijo morebitne pomanjkljivosti v modelu, in da institucije spremljajo, ali spremembe vrednosti portfeljev temeljijo na dejavnikih tveganja, primernih za modeliranje, ali dejavnikih tveganja, neprimernih za modeliranje. Poleg tega bi morali pristojni organi glede na rezultate preskusa pripisa dobičkov in izgub oceniti točnost funkcij določanja cen, ki jih uporablja institucija, saj je njihova točnost bistvena za zanesljiv izračun kapitalskih zahtev.

(13) Za zagotovitev dosledne uporabe zahtev iz člena 325bh Uredbe (EU) št. 575/2013 jih je treba podrobneje opredeliti. Ali institucije izpolnjujejo te zahteve, bi bilo treba oceniti na podlagi širših kategorij dejavnikov tveganja iz razpredelnice 2 člena 325bd Uredbe (EU) št. 575/2013. Zato je treba za vsako od teh kategorij določiti, kako naj pristojni organi ocenijo, ali je zajeto tveganje osnove ter ali je obravnava krivulj in ploskev v notranjem modelu za merjenje tveganj zanesljiva.

(14) Zaradi hitro spreminjajoče se in razvijajoče se narave finančnih trgov nezanesljivi, netočni, nepopolni ali zastareli podatki povzročajo napake pri ocenjevanju tveganj in izračunu kapitalskih zahtev, tudi v modelih tržnega tveganja. Pri postopkih upravljanja tveganj institucije lahko taki napačni podatki privedejo tudi do slabih upravljavskih odločitev. Zato bi bilo treba za zagotovitev zanesljivosti in visoke kakovosti podatkov ter njihove pravilne uporabe v notranjih postopkih in postopkih za izračun kapitalskih zahtev temeljito dokumentirati način, na katerega se zbirajo in shranjujejo podatki, ter postopke za tako zbiranje in shranjevanje, vključno s popolnim opisom značilnosti, preverjanj kakovosti, samodejnih filtrov in konkretnih virov dnevnih podatkov. Zato bi morali pristojni organi pri ocenjevanju notranjih modelov za tržno tveganje posebno pozornost nameniti kakovosti in zanesljivosti podatkov, ki se uporabljajo za namene modeliranja, ter postopkom, ki se uporabljajo za ohranjanje take kakovosti in zanesljivosti.

(15) Za zagotovitev pravilnega izračuna kapitalskih zahtev bi morali pristojni organi pri ocenjevanju splošne kakovosti podatkov oceniti, ali je pristop, ki ga institucija uporablja za približek časovne vrste, zanesljiv. Z metodologijo ocenjevanja bi bilo zato treba preveriti, ali so izpolnjene zahteve iz Uredbe (EU) št. 575/2013, ki urejajo uporabo približkov. Po potrebi bi se morala pravila, določena v tej metodologiji ocenjevanja, razlikovati glede na to, ali se časovna vrsta, za katero je bil uporabljen približek, nanaša na dejavnik tveganja, ki je uspešno prestal oceno primernosti za modeliranje, ali na dejavnik tveganja, ki je ni.

(16) V zvezi z notranjim modelom tveganja neplačila, zlasti členi 325bn, 325bo in 325bp Uredbe (EU) št. 575/2013, mora metodologija ocenjevanja zagotoviti, da ti modeli tveganja privedejo do točnih rezultatov. Pravila, določena v metodologiji ocenjevanja, bi zato morala zajemati vse vidike, ki vplivajo na rezultat teh modelov, vključno z obsegom pozicij, zajetih s temi modeli, ocenami verjetnosti neplačila in izgub ob neplačilu, izbiro dejavnikov sistemskega tveganja za simulacijo neplačila izdajateljev in vsemi predpostavkami glede modeliranja, ki jih je pripravila institucija, kar vključuje vse predpostavke po modelu kopule za simulacijo neplačila več izdajateljev.

(17) Tveganja, ki izhajajo iz podnebnih sprememb in širših okoljskih vidikov, spreminjajo strukturo tveganj za finančni sektor in naj bi postala še vidnejša. Glede na pomen teh dejavnikov tveganja bi morali pristojni organi preveriti, ali institucije te povzročitelje tveganja upoštevajo v svojih programih stresnega testiranja iz člena 325bi(1), točka (g), Uredbe (EU) št. 575/2013. V zvezi s tem so institucije že sprejele ukrepe za vključitev okoljskih tveganj v svoje programe stresnega testiranja. Vendar bi morali pristojni organi za zagotovitev, da imajo institucije dovolj časa, da ta tveganja v celoti upoštevajo v svojih programih stresnega testiranja, začeti ocenjevati, ali institucije izpolnjujejo vse zahteve v zvezi s podnebnimi spremembami in širšimi okoljskimi vidiki, šele od 1. januarja 2025. Podobno bi bilo treba institucijam zaradi kompleksnosti izvajanja neposrednega testiranja za nazaj za pričakovani primanjkljaj dati na voljo dodatno obdobje, preden pristojni organi ocenijo njihovo skladnost na tem področju. Zato bi bilo treba določiti, da se za s tem povezani datum začetka ocenjevanja določi 1. januar 2026.

(18) Ta uredba temelji na osnutku regulativnih tehničnih standardov, ki ga je Komisiji predložil Evropski bančni organ.

(19) Evropski bančni organ je opravil javna posvetovanja o osnutku regulativnih tehničnih standardov, na katerem temelji ta uredba, analiziral morebitne povezane stroške in koristi ter zaprosil za mnenje interesno skupino za bančništvo, ustanovljeno v skladu s členom 37 Uredbe (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta ([9]) –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE 1

**SPLOŠNE DOLOČBE**

*Člen 1*

**Struktura ocene**

1. Pristojni organi pri preverjanju skladnosti institucije z zahtevami iz členov 325bh, 325bi, 325bn, 325bo in 325bp Uredbe (EU) št. 575/2013 ocenijo:

(a) vidike upravljanja v skladu s poglavjem 2 te uredbe;

(b) vidike v zvezi z notranjim modelom za merjenje tveganj, ki se uporablja za izračun mere pričakovanega primanjkljaja in mere tveganja za stresni scenarij, v skladu s poglavjem 3 te uredbe;

(c) vidike v zvezi z notranjim modelom tveganja neplačila, ki se uporablja za izračun dodatne kapitalske zahteve za tveganje neplačila, v skladu s poglavjem 4 te uredbe;

Za namene prvega pododstavka pristojni organi uporabljajo načela glede sorazmernosti v skladu s členom 2, kakovosti dokumentacije v skladu s členom 3 in dogovorov o zunanjem izvajanju v skladu s členom 4.

2. Pristojni organ, ki pri oceni, izvedeni v skladu s to uredbo, ugotovi znatne pomanjkljivosti v notranjem modelu za merjenje tveganj v zvezi z nekaterimi razredi produktov v določeni trgovalni enoti ali ki ne more potrditi, da se je model v preteklosti izkazal kot zadostno natančen pri merjenju tveganj, ki ustrezajo navedenim razredom produktov, lahko stori kar koli od naslednjega:

(a) od institucije zahteva, da iz te trgovalne enote odstrani pozicije, ki ustrezajo navedenim razredom produktov;

(b) za to trgovalno enoto ne izda dovoljenja za izračun kapitalskih zahtev v skladu s pristopom notranjih modelov.

3. Pristojni organ, ki ugotovi, da se razredi produktov v dani trgovalni enoti knjižijo verižno z razredi produktov drugega subjekta v skupini, ki ne spada v obseg najvišje ravni konsolidacije v Uniji, in da tako verižno knjiženje ovira pristojni organ pri ocenjevanju, ali se je notranji model za merjenje tveganj v preteklosti izkazal kot zadostno natančen pri merjenju tveganj, ki ustrezajo navedenim razredom produktov, lahko stori kar koli od naslednjega:

([9]) Uredba (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski bančni organ) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/78/ES (UL L 331, 15.12.2010, str. 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1093/oj).

(a) od institucije zahteva, da iz te trgovalne enote odstrani pozicije, ki ustrezajo navedenim razredom produktov;

(b) za to trgovalno enoto ne izda dovoljenja za izračun kapitalskih zahtev v skladu s pristopom notranjih modelov.

4. Kadar se tržno tveganje pozicij, ki ustrezajo nekaterim razredom produktov, prenese na drug subjekt v skupini, ki je zunaj obsega najvišje ravni konsolidacije v Uniji, in kadar so učinki takega prenosa dejansko podobni učinkom pozicij, knjiženih verižno, lahko pristojni organ uporabi odstavek 3.

*Člen 2*

**Sorazmernost – kategorije produktov in kompleksnost modelov**

Pristojni organi metodologijo ocenjevanja iz te uredbe uporabljajo sorazmerno z obsegom in kompleksnostjo trgovalnih dejavnosti, vključenih v notranji model, in sicer na podlagi naslednjih kategorij finančnih instrumentov v naraščajočem vrstnem redu kompleksnosti:

(a) preprosti instrumenti brez opcionalnosti;

(b) instrumenti, razen instrumentov iz točke (a), brez značilnosti, povezanih s preteklim gibanjem osnovnega instrumenta, z enim samim osnovnim instrumentom, vključno z indeksi, z neprekinjenim izplačilom v isti valuti kot osnovni instrument;

(c) instrumenti z značilnostmi, povezanimi s preteklim gibanjem osnovnega instrumenta, instrumenti z več osnovnimi instrumenti, instrumenti z izplačili v valutah, ki se razlikujejo od osnovnega instrumenta, in vsi drugi instrumenti, ki niso navedeni v točkah (a) ali (b).

*Člen 3*

**Kakovost in zmožnost revizije dokumentacije**

Pristojni organi preverijo, ali je dokumentacija, ki jo institucija predloži v podporo svoji vlogi za dovoljenje za uporabo notranjega modela za izračun kapitalskih zahtev za tržno tveganje, dovolj kakovostna ter dovolj podrobna in točna, da jo lahko pregledajo kvalificirane tretje osebe.

Pristojni organi zlasti preverijo, ali:

(a) je zadevna dokumentacija odobrena na ustrezni ravni upravljanja institucije z zadostnimi pooblastili, ki ji jih je podelil upravljalni organ za namene notranjih modelov;

(b) je institucija vzpostavila politike, ki zagotavljajo visokokakovostne standarde za notranjo dokumentacijo, vključno z notranjo odgovornostjo, za zagotovitev, da je zadevna dokumentacija popolna, dosledna, točna, posodobljena, odobrena v skladu s točko (a) in varna;

(c) so v dokumentaciji, določeni v politikah iz točke (b), navedena vrsta dokumenta, avtor, pregledovalec, oseba, ki ga je odobrila, lastnik, datum priprave in odobritve, številka različice in zgodovina sprememb;

(d) institucija natančno in skrbno dokumentira politike, postopke in metodologije, ki jih uporablja v skladu s to uredbo;

(e) je zadevna dokumentacija dovolj podrobna, da kvalificiranim tretjim osebam omogoča razumevanje vseh vidikov notranjega modela za merjenje tveganj.

*Člen 4*

**Zunanje izvajanje**

1. Pristojni organi preverijo, ali oddajanje nalog, dejavnosti ali funkcij institucije, povezanih z zasnovo, izvajanjem in validacijo notranjih modelov, v zunanje izvajanje ne preprečuje ali ovira uporabe metodologije ocenjevanja iz te uredbe.

2. Pristojni organi za namene odstavka 1 preverijo, ali:

(a) naloge in odgovornosti, ki so pod pristojnostjo enote za nadzor tveganj, niso oddane v zunanje izvajanje;

(b) višje vodstvo in upravljalni organ dejavno sodelujeta pri nadzoru vseh nalog, ki jih institucija odda v zunanje izvajanje, in pri pridobivanju IT orodij za upravljanje tveganj od tretjih oseb;

(c) ima institucija zadostno znanje o vseh nalogah, dejavnostih ali funkcijah, oddanih v zunanje izvajanje, ter o strukturi vseh podatkov in metodologij, pridobljenih od tretje osebe, in je sposobna preveriti kakovost dela, ki ga je opravila tretja oseba, kateri oddaja naloge v zunanje izvajanje, ter rezultate tega dela;

(d) notranja revizija in stalno spremljanje vseh nalog, dejavnosti in funkcij, oddanih v zunanje izvajanje, s strani institucije nista omejena ali ovirana zaradi zunanjega izvajanja;

(e) se pristojnim organom odobri popoln dostop do vseh ustreznih informacij.

3. Pristojni organi preverijo, da tretje osebe, vključene v razvoj metodologij za ocenjevanje tržnega tveganja, ki jih uporablja institucija, niso vključene v začetno ali potekajočo notranjo validacijo modela s strani institucije.

4. Za namene odstavkov 1, 2 in 3 pristojni organi pregledajo pisni dogovor o zunanjem izvajanju med institucijo in tretjo osebo. Pristojni organi lahko po potrebi tudi:

(a) opravijo razgovor ali zahtevajo predložitev pisnih izjav katerega koli od naslednjih:

  (i) zaposlenih in višje vodstva institucije;

  (ii) upravljalnega organa institucije;

  (iii) tretje osebe, ki ji je bila naloga, dejavnost ali funkcija oddana v zunanje izvajanje;

(b) pregledajo druge ustrezne dokumente institucije ali tretje osebe.

Poglavje 2

**Ocena kvalitativnih zahtev**

*Člen 5*

**Pregled ocene kvalitativnih zahtev**

Pristojni organi pri ocenjevanju skladnosti institucije z zahtevami iz člena 325bi Uredbe (EU) št. 575/2013:

(a) preverijo, ali ima institucija jasno organizacijsko strukturo za vodenje in upravljanje modela tržnega tveganja, vključno z natančno opredeljeno, pregledno in ustrezno delitvijo odgovornosti;

(b) preverijo, ali je postopek odločanja institucije v zvezi z vsemi vidiki notranjih modelov tržnega tveganja jasno določen v notranji dokumentaciji institucije;

(c) v skladu s členom 6 preverijo:

  (i) ustreznost sestave višjega vodstva in upravljalnega organa;

  (ii) vlogo višjega vodstva in upravljalnega organa;

(d) v skladu s členom 7 preverijo, ali je struktura trgovalnih enot, za katere je institucija v postopku pridobitve dovoljenja ali ga je že pridobila, ustrezna;

(e) v skladu s členom 8 ocenijo notranje upravljanje in nadzor institucije v zvezi z enoto za nadzor tveganj;

(f) v skladu s členom 9 ocenijo, ali je notranja politika ustrezna za uvedbo novih produktov;

(g) v skladu s členom 10 preverijo, ali se notranji model pregleduje neodvisno;

(h) ocenijo:

(i) ustreznost postopka notranje validacije in njegovih rezultatov v skladu s členom 11;

(ii) obseg validacije in njeno popolnost v skladu s členom 12;

(i) v skladu s členom 13 ocenijo ustreznost rednega notranjega poročanja;

(j) ocenijo:

(i) v skladu s členom 14 ustreznost omejitev pozicij;

(ii) v skladu s členom 15 ustreznost postopka za posodobitev teh omejitev;

(iii) v skladu s členom 16 ustreznost postopka, ki se uporabi, kadar se te omejitve kršijo;

(k) ocenijo:

(i) ustreznost programa stresnega testiranja v skladu s členom 17;

(ii) ustreznost scenarijev povratnega stresnega testiranja in scenarijev *ad hoc* stresnega testiranja v skladu s členom 18;

(l) v skladu s členom 19 ocenijo ustreznost informacijskih sistemov;

(m) v skladu s členom 20 preverijo, ali se je vsak notranji model za merjenje tveganj, vključno z vsakim modelom za določanje cen, v preteklosti izkazal kot zadostno natančen pri merjenju tveganj in se ne razlikuje bistveno od modelov, ki jih institucija uporablja za svoje notranje upravljanje tveganj.

Za namene točke (a) pristojni organi upoštevajo naravo in velikost institucije ter obseg in kompleksnost njenih dejavnosti.

*Člen 6*

**Ocena ustreznosti sestave in vloge upravljalnega organa in višjega vodstva**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju ustreznosti sestave in vloge višjega vodstva in upravljalnega organa iz člena 325bi(1), točka (c), Uredbe (EU) št. 575/2013:

(a) preverijo, ali institucija v svoji dokumentaciji o sistemu upravljanja tveganj opisuje:

(i) sestavo, vloge in odgovornosti upravljalnega organa in višjega vodstva;

(ii) vloge in odgovornosti vsakega člana upravljalnega organa in višjega vodstva;

(b) preverijo, ali višje vodstvo sestavljajo člani, ki predstavljajo najvišjo hierarhično raven pod upravljalnim organom, in ali je določilo odgovornost za pravilno delovanje notranjega modela za tržno tveganje;

(c) preverijo, ali je sestava katerega koli sistema notranjih odborov, ki ga upravljalni organ vzpostavi v podporo odločanju, ustrezna, kot zahteva odstavek 2;

(d) preverijo, ali je vloga višjega vodstva ustrezna, kot zahteva odstavek 3;

(e) preverijo, ali je vloga upravljalnega organa in odborov, ki sestavljajo sistem notranjih odborov iz točke (c), ustrezna, kot zahteva odstavek 4.

Kadar upravljalni organ institucije prenese katero koli od svojih nalog na notranji odbor, pristojni organi v zvezi s temi prenesenimi nalogami opravijo ocene, ki jih zahteva ta uredba, na ravni notranjega odbora, ki ga imenuje upravljalni organ.

2. Pristojni organi za namene odstavka 1, prvi pododstavek, točka (c), preverijo, ali:

(a) je upravljalni organ za vsak odbor sistema notranjih odborov jasno določil svoj mandat, hierarhijo, linije poročanja, stalne člane, pogostost sestankov in ravni odgovornosti;

(b) ima sistem notranjih odborov odbor, ki oceni vsak nov produkt, predlaga te produkte višjemu vodstvu v odobritev in spremlja te produkte, ter ali sta v takem odboru zastopana enota za nadzor tveganj in katera koli druga funkcija institucije, na katero vpliva uvedba novega produkta;

(c) upravljanje sistema notranjih odborov omogoča učinkovit in pravočasen nadzor vseh notranjih omejitev pozicij iz člena 325bi(1), točka (b), Uredbe (EU) št. 575/2013;

(d) upravljanje sistema notranjih odborov zagotavlja aktivno sodelovanje upravljalnega organa v procesu nadzora tveganj, kot se zahteva v členu 325bi(1), točka (c), Uredbe (EU) št. 575/2013;

(e) je institucija v notranji dokumentaciji dokumentirala vse vidike iz točke (a).

3. Pristojni organi za namene odstavka 1, prvi pododstavek, točka (d), preverijo, ali:

(a) višje vodstvo institucije sprejme ustrezne popravne ukrepe, kadar kdor koli od naslednjih ugotovi pomanjkljivosti notranjega modela za merjenje tveganj ali notranjega modela tveganja neplačila:

  (i) enota za nadzor tveganj;

  (ii) kvalificirane osebe, zadolžene za validacijo notranjega modela (v nadaljnjem besedilu: funkcija validacije);

  (iii) funkcija notranje revizije;

  (iv) katera koli druga nadzorna funkcija institucije;

(b) je višje vodstvo institucije obveščeno o priporočilih notranje revizije, enote za nadzor tveganj in funkcije validacije v zvezi z notranjim modelom za merjenje tveganj ali notranjim modelom tveganja neplačila, ter jih upošteva;

(c) lahko višje vodstvo institucije zagotovi splošno kakovost upravljanja institucije pri vrednotenju pozicij, vključenih v notranji model za merjenje tveganj ali notranji model tveganja neplačila.

4. Pristojni organi za namene odstavka 1, prvi pododstavek, točka (e), preverijo, ali upravljalni organ:

(a) na podlagi predloga enote za nadzor tveganj odobri vse ustrezne politike in postopke, povezane z izvajanjem notranjega modela, vključno z ustrezno organizacijsko strukturo, da se zagotovi dosledno izvajanje notranjega modela;

(b) na podlagi predloga enote za nadzor tveganj ter po ustreznem upoštevanju zaključkov in priporočil, ki izhajajo iz postopka validacije, odobri metodologije za ocenjevanje tržnega tveganja, ki se uporabljajo v notranjem modelu;

(c) na podlagi ocene enote za nadzor tveganj ter po ustreznem upoštevanju zaključkov in priporočil, ki izhajajo iz postopka validacije, odobri vse nove produkte;

(d) na podlagi predloga enote za nadzor tveganj odobri in posodobi notranje omejitve pozicij;

(e) na podlagi predloga enote za nadzor tveganj, ki določi in oceni sprejemljivo raven tveganja, odobri sprejemljivo raven tveganja, razporeditev notranjega kapitala in proračun za vsako trgovalno enoto;

(f) sprejme postopek odobritve za kršitve notranjih omejitev pozicij;

(g) odobri ali zahteva popravne ukrepe v zvezi s kršitvami notranjih omejitev pozicij, ki jih je sporočila enota za nadzor tveganj v skladu s členom 16(1), točka (b);

(h) na podlagi predloga enote za nadzor tveganj:

(i) odobri program stresnega testiranja;

(ii) obravnava rezultate stresnih testov;

(iii) oceni morebitne ukrepe in po potrebi sprejme popravne ukrepe.

*Člen 7*

**Ocena, ali trgovalne enote izpolnjujejo zahteve iz člena 104b Uredbe (EU) št. 575/2013**

Pristojni organi pri oceni, ali trgovalne enote izpolnjujejo zahteve iz člena 104b Uredbe (EU) št. 575/2013:

(a) pregledajo poslovno strategijo iz člena 104b navedene uredbe, kot je dokumentirana v notranjih politikah institucije v skladu s členom 325bi(1), točka (e), navedene uredbe, in preverijo, ali:

(i) notranje politike jasno opisujejo ekonomsko utemeljitev poslovne strategije, vključno z njenimi glavnimi dejavnostmi, trgovalnimi strategijami in strategijami varovanja pred tveganjem;

(ii) notranje politike opisujejo značilnosti finančnih instrumentov in blaga, s katerimi trguje trgovalna enota, ter vsebujejo redno posodobljen in izčrpen seznam teh finančnih instrumentov in blaga;

(iii) institucija v svojih notranjih politikah izpostavlja instrumente, s katerimi se najpogosteje trguje in s katerimi se največ prispeva k doseganju sprejemljive ravni tveganja za trgovalno enoto;

(iv) notranje politike opisujejo vrste dejavnikov tveganja, ki značilni za finančne instrumenti in blago iz točke (ii);

(v) notranje politike jasno opisujejo, kako se instrumenti in blago iz točke (ii) varujejo pred tveganjem, kakšni so pričakovani negativni učinki pri varovanju in neusklajenosti varovanj ter kakšno je pričakovano obdobje posedovanja pozicij v trgovalni enoti;

(vi) so poslovne strategije trgovalnih enot v skladu s členom 104b(2), točka (a), Uredbe (EU) št. 575/2013 razločljive, tako da:

(1) opredelijo glavne značilnosti trgovalnih enot z vidika poslovne strategije, vključno z glavnimi dejavnostmi, trgovalnimi strategijami in strategijami varovanja pred tveganjem;

(2) preverijo, da se glavne značilnosti iz točke (1) smiselno razlikujejo med trgovalnimi enotami;

(b) preverijo, ali so transakcije med trgovalnimi enotami skladne s poslovnimi strategijami teh trgovalnih enot in da se te transakcije ne izvajajo z namenom:

(i) zmanjšanja kapitalskih zahtev za tržno tveganje;

(ii) izpolnitve zahtev po pripisu dobičkov in izgub;

(iii) izpolnitve zahtev glede testiranja za nazaj;

(c) pregledajo organizacijsko strukturo iz člena 104b(2), točka (b), Uredbe (EU) št. 575/2013 in letni poslovni načrt iz člena 104b(2), točka (e), navedene uredbe, kot sta dokumentirana v notranjih politikah institucije v skladu s členom 325bi(1), točka (e), navedene uredbe;

(d) preverijo, ali je institucija za vsako trgovalno enoto določila enega ali dva glavna trgovca in, če sta imenovana dva glavna trgovca, ali imata vloge, odgovornosti in pooblastila, ki so jasno ločeni, oziroma ali ima eden končen nadzor nad drugim;

(e) pregledajo poročila iz člena 104b(2), točki (d) in (f), Uredbe (EU) št. 575/2013 in preverijo, ali so izpolnjeni vsi vidiki iz navedenih točk;

(f) preverijo, ali institucija ustrezno dokumentira in utemelji primere, v katerih je trgovec dodeljen več kot eni trgovalni enoti, kot je navedeno v členu 104b(3), Uredbe (EU) št. 575/2013, in v ta namen:

(i) pregledajo odgovornost tega trgovca v zvezi s trgovalnimi enotami, ki jim je bil dodeljen;

(ii) preverijo, ali naloge, ki jih trgovec opravlja v eni trgovalni enoti v skladu s poslovno strategijo te enote, niso v nasprotju z nalogami, ki jih trgovec opravlja za druge trgovalne enote, niti ne povzročajo navzkrižij z njimi;

(g) preverijo, ali utemeljitev za uporabo alternativnega pristopa notranjih modelov za trgovalne enote izpolnjuje vse naslednje pogoje:

(i) utemeljitev je dokumentirana v notranjih politikah v skladu s členom 325bi(1), točka (e), Uredbe (EU) št. 575/2013;

(ii) utemeljitev zagotavlja doslednost pristopa, ki se uporablja za izračun kapitalskih zahtev za tržno tveganje med trgovalnimi enotami, ki upravljajo podobne pozicije;

(iii) utemeljitev je skladna s poslovno strategijo trgovalnih enot, kot je navedena v členu 104b(2), točka (a), Uredbe (EU) št. 575/2013;

(h) preverijo, ali poslovna strategija določa, da se vsaj 10 % kapitalskih zahtev za tržno tveganje izračuna v skladu s pristopom notranjih modelov.

Za namene točke (a)(i) pristojni organi preverijo, ali je v poslovni strategiji določeno, kolikšen delež trgovalnih dejavnosti usmerjajo stranke in ali poslovna strategija vključuje oblikovanje in strukturiranje trgovalnih poslov ali izvajanje storitev ali oboje.

Za namene točke (b) lahko pristojni organi po potrebi od institucije zahtevajo, da predloži vzorec transakcij med trgovalnimi enotami, tudi med trgovalnimi enotami, za katere institucija izračuna kapitalske zahteve s pristopom notranjih modelov, in trgovalnimi enotami, za katere institucija uporablja standardizirani pristop.

*Člen 8*

**Ocena notranjega upravljanja in nadzora institucije v zvezi z enoto za nadzor tveganj**

1. Pri ocenjevanju notranjega upravljanja in nadzora institucije v zvezi z enoto za nadzor kreditnega tveganja iz člena 325bi(1), točka (b), Uredbe (EU) št. 575/2013 pristojni organi glede te enote za nadzor tveganj preverijo, ali:

(a) je popolnoma ločena in neodvisna od zaposlenih in vodstvenih funkcij, odgovornih za področja trgovanja;

(b) je ustrezno zastopana v organih odločanja institucije in vključena v postopek odločanja, kadar je na dnevnem redu katero koli od naslednjih vprašanj:

(i) odobritev novih metodologij za ocenjevanje tržnega tveganja in kakršnih koli sprememb obstoječih metodologij;

(ii) odobritev vzpostavitve trgovalne enote;

(iii) odobritev ali posodobitev poročil in evidenc v pristojnosti enote za nadzor tveganj;

(iv) določitev sprejemljive ravni tveganja;

(v) določitev in redno posodabljanje strukture notranjih omejitev;

(vi) odobritev kršitev omejitev;

(vii) odobritev novih produktov ali novih poslovnih področij;

(viii) odobritev modelov določanja cen, ki se uporabljajo v zvezi s tveganji;

(ix) odobritev programov stresnega testiranja;

(x) odobritev sistemov informacijske infrastrukture, povezanih z orodji za upravljanje tveganj;

(c) je zadostna, sorazmerna z velikostjo institucije in tveganji, povezanimi s poslovanjem, ter ima potrebna sredstva za učinkovito opravljanje svojih nalog;

(d) ima dovolj izkušenih, izobraženih in usposobljenih zaposlenih za izvajanje vseh ustreznih dejavnosti za učinkovito upravljanje tveganj notranjega modela ter za spremljanje in oporekanje ravnanju drugih enot, zlasti trgovalnih enot;

(e) je odgovorna za rezultat izračunov na podlagi notranjega modela za merjenje tveganj in notranjega modela tveganja neplačila.

2. Pristojni organi za namene odstavka 1, točka (a), preverijo, ali:

(a) je enota za nadzor tveganj sestavljena iz ene ali več ločenih organizacijskih struktur v organizacijski shemi institucije;

(b) so vodje enote ali enot za nadzor tveganj višji vodstveni delavci institucije;

(c) zaposleni in višje vodstvo, odgovorni za enoto za nadzor tveganj, niso odgovorni za nobene trgovalne dejavnosti;

(d) višji vodstveni delavci enote za nadzor tveganj in osebe, odgovorne za področja trgovanja, imajo različne linije poročanja upravljalnemu organu institucije;

(e) variabilni prejemki zaposlenih in višjega vodstva, odgovornih za enoto za nadzor tveganj, niso povezani z opravljanjem nalog, povezanih s področji trgovanja pod njihovim nadzorom, na način, ki onemogoča ali ovira njihovo neodvisnost.

3. Pristojni organi za namene odstavka 1, točka (b), upoštevajo:

(a) dokumentirano mnenje enote za nadzor tveganj, kadar upravljalni organ ali ustrezni odbor sistema notranjih odborov razpravlja o katerem koli vprašanju iz odstavka 1, točka (b);

(b) zapisnik upravljalnega organa institucije ali ustreznega odbora sistema notranjih odborov in v njem navedene ukrepe;

(c) poročila enote za nadzor tveganj o notranjih omejitvah pozicij in vse odločitve v zvezi s kršitvami omejitev;

(d) po potrebi informacije, ki jih zagotovijo zaposleni in višje vodstvo institucije.

Za namene točke (b) pristojni organi ocenijo, v kolikšni meri je enota za nadzor tveganj vključena v razprave upravljalnega organa ali ustreznega odbora sistema notranjih odborov o katerem koli vprašanju iz odstavka 1, točka (b). Pristojni organi identificirajo primere, v katerih se mnenje enote za nadzor tveganj in končna odločitev upravljalnega organa ali ustreznega odbora sistema notranjih odborov razlikujeta.

*Člen 9*

**Ocena politike za nove produkte**

Pristojni organi pri ocenjevanju, ali so notranje politike iz člena 325bi(1), točka (e), Uredbe (EU) št. 575/2013 ustrezne za uvedbo katerega koli novega produkta, vključno z novimi finančnimi instrumenti, dejavnostmi, trgi, mesti knjiženja ali poslovnimi področji, preverijo, ali:

(a) je enota za nadzor tveganj dokumentirala politiko za nove produkte in jo je upravljalni organ odobril, vključno z opredelitvijo „novega produkta“;

(b) ima sistem notranjih odborov odbor (v nadaljnjem besedilu: odbor za nove produkte), ki ocenjuje, nadzoruje in spremlja vsa vprašanja, ki izhajajo iz uvedbe novih produktov, kar po potrebi vključuje:

(i) ocenjevanje skladnosti z zakonodajo;

(ii) pregledovanje vseh modelov določanja cen, ki se uporabljajo v povezavi s tveganji;

(iii) določanje tržnih parametrov, ki se uporabljajo za umerjanje, način umerjanja in pogostost posodobitve umerjanja;

(iv) uvedbo novih metodologij za ocenjevanje tržnega tveganja;

(v) ocenjevanje učinkov na sprejemljivo raven tveganja, kapitalsko ustreznost in dobičkonosnost;

(vi) zagotavljanje razpoložljivosti virov v trgovalnem oddelku, zalednem oddelku in spremljevalnem oddelku ter notranjih orodij in strokovnega znanja, ki omogočajo razumevanje in spremljanje vseh povezanih novih tveganj;

(vii) določanje omejitev glede zapadlosti, osnovnih instrumentov, nasprotnih strank in notranjih omejitev za tak novi produkt ter predlaganje takih omejitev upravljalnemu organu;

(viii) ocenjevanje ustreznosti računovodskih sistemov in zagotavljanje, da notranje poročanje ustrezno odraža povezana tveganja;

(c) upravljalni organ na podlagi ocene odbora za nove produkte odobri trgovanje z novimi produkti;

(d) kadar upravljalni organ nalogo odobritve prenese na odbor za nove produkte:

(i) je dovoljeni obseg trgovanja za novi produkt dovolj omejen, da se preprečijo kakršne koli pomembne izgube iz naslova takih novih produktov, kar po potrebi vključuje krajša poskusna obdobja za produkte iz člena 2, točka (c);

(ii) se naloga odobritve prenese ločeno za vsako vrsto novega produkta in vedno za omejeno obdobje, ki traja največ 6 mesecev;

(iii) upravljalni organ lahko odobritev podaljša samo enkrat;

(iv) se po enoletnem obdobju obravnavajo vsa pomembna vprašanja iz točke (b) ali pa se dodatno trgovanje s tem novim produktom ne dovoli;

(e) brez posebne odobritve odbora za nove produkte poslovna področja niso pooblaščena za trgovanje z novimi produkti, dokler se ne obravnavajo vprašanja iz točke (b);

(f) v posebnih primerih, ko je trgovcem dovoljeno trgovati z novimi produkti, ki niso v skladu s točko (b), odbor za nove produkte odobri transakcije na posamični podlagi in v okviru omejitev iz točke (d)(i);

(g) se odbor za nove produkte sestaja dovolj pogosto, da oceni in odobri vse nove transakcije s produkti ter spremlja vsa vprašanja iz točke (b), ki se lahko pojavijo zaradi teh transakcij;

(h) se transakcije spremljajo posamično, dokler niso v celoti obravnavana vsa vprašanja iz točke (b) in upravljalni organ na podlagi ocene odbora za nove produkte potrdi, da so transakcije v celoti vključene v vse ustrezne informacijske sisteme in se nadzorujejo prek standardnega sistema upravljanja tveganj;

(i) se vsi novi produkti, ne glede na stopnjo njihove vključenosti v informacijske sisteme, upoštevajo tako v notranjem modelu za merjenje tveganj kot v dnevnih spremembah vrednosti portfelja, ki se uporablja za testiranje za nazaj ter preskus pripisa dobičkov in izgub.

*Člen 10*

**Neodvisni pregled notranjega modela za merjenje tveganj**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju neodvisnega pregleda notranjih modelov za merjenje tveganj v skladu s členom 325bi(1), točka (h), Uredbe (EU) št. 575/2013 preverijo, ali:

(a) je pregledovalec neodvisen;

(b) so sredstva, dodeljena za pregled, ustrezna;

(c) je postopek, vzpostavljen v instituciji za obravnavanje priporočil pregledovalca, ustrezen;

(d) pregledovalec vsaj enkrat letno pregleda notranje modele za merjenje tveganj in zaključke tega pregleda vključi v poročilo, predloženo višjemu vodstvu in upravljalnemu organu;

(e) poročilo iz točke (d) višjemu vodstvu in upravljalnemu organu institucije zagotavlja zadostne informacije o vseh elementih iz člena 325bi(2) in člena 325bp(7) Uredbe (EU) št. 575/2013, v njem pa so navedena področja v letnem delovnem načrtu, na katerih je potrebna podrobnejša analiza skladnosti navedenih elementov;

(f) je pregled ustrezen, sorazmeren z velikostjo in kompleksnostjo zadevnih portfeljev ter učinkovit pri ugotavljanju pomanjkljivosti.

2. Pristojni organi za namene odstavka 1 preverijo, ali:

(a) je pregled sorazmeren z naravo, velikostjo in kompleksnostjo poslovne in organizacijske strukture institucije ter zlasti z zapletenostjo notranjih modelov in njihovega izvajanja;

(b) ima pregledovalec zadostne vire za izvajanje vseh ustreznih dejavnosti ter dovolj izkušene in kvalificirane zaposlene;

(c) pregledovalec ni in ni bil vključen v kateri koli vidik zasnove in izvajanja notranjega modela, ki se pregleduje;

(d) pregledovalec je neodvisen od zaposlenih in vodstvene funkcije, odgovorne za poslovne enote in enote za nadzor tveganj;

(e) variabilni prejemki zaposlenih in vodstva, odgovornih za pregled, niso vezani na opravljanje nalog, povezanih s področji trgovanja institucije, na način, ki onemogoča ali ovira njihovo neodvisnost.

3. Pristojni organi pregledajo zadnja in druga ustrezna poročila, ki jih pripravi pregledovalec, ter preverijo, ali se vprašanja, opredeljena v teh poročilih, odpravljajo na ustrezen, pomemben in verodostojen način.

*Člen 11*

**Ocena validacije notranjih modelov za merjenje tveganj in rezultatov take validacije**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju, ali so notranji modeli za merjenje tveganj ustrezno validirani, kot je navedeno v členu 325bj Uredbe (EU) št. 575/2013, preverijo, ali:

(a) postopek validacije izvajajo zaposleni, ki v nobenem pogledu niso oziroma niso bili vključeni v razvoj notranjega modela, ki se validira;

(b) se postopek validacije izvaja z zadostnimi viri, vključno z izkušenimi in kvalificiranimi zaposlenimi;

(c) variabilni prejemki zaposlenih in višjega vodstva, odgovornih za postopek validacije, niso odvisni od opravljanja nalog, povezanih z nadzorovanjem tveganj ali poslovnimi področji institucije, na način, ki onemogoča ali ovira njihovo neodvisnost;

(d) se vsi potrebni popravni ukrepi, ki izhajajo iz postopka validacije, upoštevajo v poročilu o validaciji iz odstavka 2 in se izvedejo pravočasno;

(e) je vzpostavljen postopek odločanja, s katerim se zagotovi, da višje vodstvo institucije upošteva ugotovitve in priporočila, ki izhajajo iz postopka validacije;

(f) pregledovalec iz člena 10(1), točka (a), redno ocenjuje skladnost s pogoji iz člena 10(1), točki (e) in (f).

2. Pristojni organi pri ocenjevanju rezultatov postopka validacije:

(a) preverijo, ali so priporočila, ugotovitve in zaključki postopka validacije vključeni v poročilo o validaciji, v katerem so navedeni in opisani:

(i) metodologija validacije;

(ii) opravljeni testi;

(iii) uporabljeni referenčni nabor podatkov;

(iv) zadevni postopki čiščenja podatkov;

(b) preverijo, ali se zaključki, ugotovitve in priporočila iz poročila o validaciji neposredno sporočijo upravljalnemu organu institucije, ki jih obravnava, preden ta upravljalni organ odobri model, ki se uporablja za izračun kapitalskih zahtev, in preden se izvedejo kakršne koli naknadne spremembe metodologij;

(c) preverijo, ali je kakršen koli popravni ukrep, ki ga predlagajo funkcije validacije, dokumentiran v poročilu o validaciji in ali mu je priložen časovni razpored, ki je ustrezen za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti;

(d) preverijo, ali je v notranje politike institucije vključen postopek stopnjevanja za tiste popravne ukrepe, s katerimi se zamuja, in ali se na podlagi preteklih dokazov ta postopek upošteva;

(e) ocenijo splošno kakovost rezultatov postopka validacije s primerjavo pomanjkljivosti, ugotovljenih pri oceni notranjega modela v skladu s to uredbo, s pomanjkljivostmi, ki jih je v postopku validacije ugotovila enota za validacijo.

*Člen 12*

**Ocena ustreznosti obsega in popolnosti notranje validacije**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju, ali je obseg notranje validacije iz člena 325bj Uredbe (EU) št. 575/2013 ustrezen, preverijo, ali se pri notranji validaciji:

(a) kritično pregledajo vsi vidiki metodologij in funkcij določanja cen, ki se uporabljajo v zvezi s kapitalom, vključno s tistimi, ki se uporabljajo za nove produkte, pri čemer se upoštevajo prednosti in pomanjkljivosti v primerjavi z drugimi metodologijami;

(b) preveri:

(i) izbira tržnih podatkov;

(ii) razporeditev dejavnikov tveganja v ustrezno obdobje likvidnosti;

(iii) razporeditev opažene realne cene na dejavnik tveganja ali v skupino, za katero se šteje, da je reprezentativna;

(iv) uporabljene pristope za približke;

(c) preveri, ali so distribucijske in druge ustrezne stohastične predpostavke in parametri osnovnih stohastičnih procesov, vključno z nestanovitnostjo in korelacijo, dobro utemeljeni, tudi glede:

(i) repov porazdelitev, relevantnih za izračun mer tveganja pričakovanega primanjkljaja iz člena 325bb Uredbe (EU) št. 575/2013;

(ii) mere tveganja za stresni scenarij iz člena 325bk Uredbe (EU) št. 575/2013;

(d) oceni trdnost vseh empiričnih korelacij, uporabljenih v širših kategorijah dejavnikov tveganja in med njimi za izračun mere neomejenega pričakovanega primanjkljaja iz člena 325bh(2) Uredbe (EU) št. 575/2013;

(e) ocenijo predpostavke o korelaciji pri izračunu kapitalskih zahtev za tveganje neplačila, vključno z:

(i) izbiro ustrezne kopule, če je bila izrecno modelirana;

(ii) izbiro in utežmi dejavnikov sistemskega tveganja iz člena 325bp Uredbe (EU) št. 575/2013;

(iii) zmožnostjo modela, da pojasni sklope neplačil;

(f) ocenijo predpostavke za pridobitev ocen verjetnosti neplačila in izgub ob neplačilu za izračun kapitalskih zahtev za tveganje neplačila;

(g) ocenijo predpostavke v zvezi z modeliranjem varovanj pri izračunu kapitalske zahteve za tveganje neplačila iz člena 325bo Uredbe (EU) št. 575/2013;

(h) analizirajo rezultati programa stresnega testiranja, vključno z rezultati v zvezi s tveganjem neplačila, in izpeljejo ustrezni zaključki, če obstajajo, o metodoloških pomanjkljivostih ali slabostih, ki izhajajo iz določenih tržnih scenarijev;

(i) uporabijo in analizirajo rezultati, pridobljeni za hipotetične portfelje iz člena 325bj(3), točka (c), Uredbe (EU) št. 575/2013, za zagotovitev, da notranji model lahko upošteva strukturne značilnosti, po potrebi vključno s:

(i) tveganji osnove med različnimi krivuljami donosa;

(ii) nepopolno koreliranimi gibanji podobnih, vendar ne identičnih pozicij;

(iii) tveganjem osnove, ki se nanaša na subjekt, in osnovo, ki izhaja iz podobnih, vendar ne identičnih kreditnih pozicij ali pozicij v lastniških finančnih instrumentih;

(iv) tveganjem koncentracije;

(j) preverja zanesljivost izvajanja notranjega modela za merjenje tveganj v informacijskih sistemih in zagotavlja, da vse poslovne in podporne enote dosledno uporabljajo metodologije za vsa ustrezna geografska območja;

(k) preverja ustreznost in pomembnost približkov z oceno:

(i) odstotka uporabljenih približkov časovnih vrst;

(ii) odstotka mejnega prispevka približkov časovnih vrst;

(iii) učinka, ki ga lahko ima uporaba približkov pri priznavanju učinkov razpršenosti.

2. Pristojni organi pri ocenjevanju popolnosti postopka notranje validacije preverijo, ali:

(a) je institucija za notranjo validacijo, opravljeno ob začetnem oblikovanju modela, izvedla in dokumentirala celoten postopek validacije za vse metodologije, uporabljene v notranjem modelu;

(b) je institucija za potrebe redne notranje validacije opravila popolno validacijo ali validacijo na področjih, ki jih je treba validirati po spremembah iz odstavka 3 v zvezi s:

(i) vsemi novimi metodologijami, potrebnimi zaradi uvedbe novih produktov;

(ii) področji, povezanimi z vsemi vprašanji, izpostavljenimi v zaključkih prejšnjih validacij in pregledov notranje revizije.

3. Pristojni organi za namene odstavka 2, točka (b):

(a) preverijo, ali notranje politike institucije zagotavljajo, da se redna notranja validacija izvaja vsaj enkrat letno in vsakič, ko pride do pomembnih strukturnih sprememb na trgu ali sprememb sestave portfelja, ki lahko privedejo do tega, da notranji model ni več ustrezen, vključno z naslednjimi:

(i) številom preseganj, ki znatno odstopa od števila, predvidenega ob umeritvi modela;

(ii) velikimi tržnimi izgubami glede na raven, predvideno z metrikami tveganja;

(iii) pomembno spremembo poslovanja institucije, ki je lahko v nasprotju s predpostavkami za modeliranje;

(iv) neobičajnimi in znatnimi neskladji med teoretičnimi in hipotetičnimi spremembami vrednosti portfeljev;

(b) preverijo, ali redna notranja validacija temelji na delovnem načrtu, ki ga je odobril upravljalni organ, in ali ta delovni načrt določa:

(i) obseg notranje validacije;

(ii) naloge enote za validacijo;

(iii) prednostne naloge notranje validacije;

(c) ocenijo, kako delovni načrt iz točke (b) zagotavlja, da se izvaja celovit in na tveganja osredotočen postopek notranje validacije ter da iz obsega notranje validacije niso izpuščeni pomembni vidiki.

*Člen 13*

**Ocena ustreznosti poročanja**

Pristojni organi pri ocenjevanju ustreznosti poročil iz člena 104b(2), točki (d) in (f), ter člena 325bi(1), točka (b), Uredbe (EU) št. 575/2013 preverijo:

(a) ali institucija vodi evidenco teh poročil z navedbo njihove vsebine, pogostosti in naslovnikov;

(b) ali je bila evidenca iz točke (a) odobrena na ustrezni vodstveni ravni in posodobljena po posvetovanju z enoto za nadzor tveganj.

*Člen 14*

**Ocena ustreznosti limitov trgovanja**

Pristojni organi pri ocenjevanju ustreznosti limitov trgovanja iz člena 103(2), točka (b)(ii), člena 104b(2), točki (c) in (f), ter člena 325bi(1), točka (b), Uredbe (EU) št. 575/2013 preverijo, ali:

(a) ima institucija jasno razčlenitev limitov trgovanja, ki je skladna s sprejemljivo ravnjo tveganja, ki jo določi institucija, in proračunom vsake trgovalne enote;

(b) izbira limitov trgovanja odraža strategijo trgovanja trgovalne enote in naravo povezanih tveganj;

(c) limiti trgovanja vključujejo naslednje:

  (i) omejitev tvegane vrednosti za najvišjo raven združitve portfeljev, pri kateri se uporablja notranji model;

  (ii) omejitev tvegane vrednosti za vsako trgovalno enoto, za katero institucija izračuna lastno kapitalsko zahtevo za tržno tveganje z notranjim modelom za merjenje tveganj;

(d) institucija uporablja nadaljnjo razčlenitev omejitev tvegane vrednosti, sorazmerno s trgovalnimi strategijami institucije;

(e) so vse notranje omejitve, vključno s tistimi iz točke (c), ustrezno dokumentirane in uradno odobrene;

(f) enota za nadzor tveganj v okviru postopka odobritve in posodobitve omejitev ocenjuje in dokumentira skladnost in združljivost med omejitvami tvegane vrednosti, ki jih je odobril upravljalni organ, in preostalimi notranjimi omejitvami, ki ne temeljijo na tvegani vrednosti, vključno z občutljivostmi ali sprožilcem izgube;

(g) institucija ustrezno dokumentira in uradno odobri seznam dovoljenih instrumentov in pozicij osnovnega tveganja, ki jih lahko prevzamejo trgovci.

Za namene točke (c)(i) je omejitev tvegane vrednosti vsota posameznih omejitev tvegane vrednosti, kadar dovoljenje za uporabo pristopa notranjih modelov iz člena 325(1), točka (b), Uredbe (EU) št. 575/2013 ni bilo izdano.

*Člen 15*

**Ocena ustreznosti postopka posodobitve limitov trgovanja**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju postopka posodobitve limitov trgovanja iz člena 103(2), točka (b)(ii), člena 104b(2), točki (c) in (f), ter člena 325bi(1), točka (b), Uredbe (EU) št. 575/2013 preverijo, ali:

(a) enota za nadzor tveganj usklajuje in ustrezno dokumentira postopek posodobitve;

(b) predlog za posodobitev limitov trgovanja odraža vse spremembe:

(i) sprejemljive ravni tveganja, ki jo določi institucija;

(ii) pričakovanih dejavnosti ali proračunskih ciljev trgovalnih enot;

(c) predlog za posodobitev limitov trgovanja za obdobje, v katerem se je uporabljal limit trgovanja, ki je veljaven v trenutku posodobitve, upošteva:

(i) povprečno raven uporabe limitov trgovanja, ki so veljavni v trenutku posodobitve;

(ii) število in obseg kršitev limitov trgovanja.

2. Pristojni organi preverijo, ali se postopek posodobitve limitov trgovanja izvaja vsaj vsako leto in pogosteje v primeru sprememb organizacije ali novih poslovnih področij ali produktov.

*Člen 16*

**Ocena ustreznosti postopka v zvezi s kršitvami limitov trgovanja**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju ustreznosti postopka za odobritev kršitev limitov trgovanja iz člena 104b(2), točka (f), Uredbe (EU) št. 575/2013 preverijo, ali:

(a) ima institucija jasen in dokumentiran postopek, v skladu s katerim upravljalni organ odobri kršitev limitov trgovanja;

(b) je upravljalni organ določil pogoje pomembnosti, v skladu s katerimi je treba vsako kršitev limitov trgovanja sporočiti samemu upravljalnemu organu ne glede na raven, na kateri so bili limiti trgovanja odobreni;

(c) enota za nadzor tveganj dokumentira vse kršitve limitov trgovanja in o takih kršitvah poroča pristojnemu odboru, pododboru ali posameznemu vodji;

(d) odbor, pododbor ali posamezni vodja iz točke (c) ukrepa v primeru kršitve limita trgovanja ali o taki kršitvi poroča upravljalnemu organu v skladu s točko (b);

(e) dokumentacija iz točke (c) vsebuje obseg in glavne vzroke za kršitev limita trgovanja, vključno z:

(i) vsakim povečanjem trgovalnih pozicij;

(ii) vsemi metodološkimi spremembami, uvedenimi v notranjem modelu za merjenje tveganj;

(iii) razvojem tržnih razmer.

2. Pristojni organi preverijo, zlasti kadar je trgovalna enota pogosto presegla limite trgovanja, ali so pogostost in obseg kršitev limitov trgovanja ter ukrepi, ki sta jih sprejela enota za nadzor tveganj in upravljalni organ v odziv na take kršitve, ustrezni. Pristojni organ opravi tako preverjanje.

*Člen 17*

**Ocena ustreznosti programa stresnega testiranja**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju ustreznosti programa stresnega testiranja iz člena 325bi(1), točka (g), ter člena 325bp(7), točka (b), Uredbe (EU) št. 575/2013 preverijo, ali:

(a) institucija vsaj enkrat letno pregleda scenarije, ki se uporabljajo v okviru programa stresnega testiranja;

(b) enota za nadzor tveganj pogosto in vsaj vsak mesec izvaja scenarije stresnega testiranja, določene v programu stresnega testiranja, ter pogosteje, kadar institucija opravlja pomembne trgovalne dejavnosti;

(c) scenariji, ki jih je treba uporabiti v okviru programa stresnega testiranja, poleg preteklih opaženih ali hipotetičnih scenarijev vključujejo scenarije, ki izhajajo iz povratnega stresnega testiranja, in *ad hoc* scenarije, zasnovane za obravnavo zadevnih specifičnih povzročiteljev tveganja;

(d) se scenariji iz točke (c) pregledajo vsaj enkrat letno.

2. Pristojni organi preverijo, ali se scenariji iz odstavka 1, točka (c), uporabljajo za oceno razumnosti elementov, ki sestavljajo kapitalske zahteve za tržno tveganje, vključno z dodatno kapitalsko zahtevo za tveganje neplačila, kadar se te kapitalske zahteve primerjajo z morebitnimi izgubami, ki izhajajo iz resnih, vendar verjetnih tržnih scenarijev.

3. Za namene odstavka 2 pristojni organi preverijo, ali institucija pri ocenjevanju razumnosti predpostavk modela tveganja neplačila, zlasti v zvezi z zajetjem koncentracij kreditnega tveganja, uporablja vse od naslednjega:

(a) izgube, ki izhajajo iz dogodkov, vključno s kreditnimi dogodki;

(b) hipotetična znižanja bonitetnih ocen;

(c) tržne dogodke v zvezi s posebnimi vrstami izdajateljev;

(d) spremembe vrst in parametrov kopul, kadar so izrecno modelirane.

*Člen 18*

**Ocena ustreznosti scenarijev povratnega in *ad hoc* stresnega testiranja**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju ustreznosti scenarijev povratnega stresnega testiranja iz člena 325bi(1), točka (g), Uredbe (EU) št. 575/2013 preverijo, ali:

(a) enota za nadzor tveganj uporablja povratno stresno testiranje kot orodje za opredelitev možnih kombinacij resnih dogodkov in koncentracij tveganja v instituciji, vključno z resnimi dogodki in koncentracijami tveganja, ki izhajajo iz okoljskih tveganj;

(b) analiza, izvedena s povratnim stresnim testom, dopolnjuje redno stresno testiranje;

(c) enota za nadzor tveganj pri opredelitvi scenarija ali scenarijev, ki izhajajo iz povratnega stresnega testiranja, oceni:

(i) poslovna področja, na katerih tradicionalni modeli upravljanja tveganj kažejo na izjemno dobro razmerje med tveganjem in donosom;

(ii) nove produkte in nove trge, ki niso doživeli hujših pretresov;

(iii) izpostavljenosti, pri katerih ne obstaja likviden dvosmeren trg;

(iv) izpostavljenosti v tujih valutah, v obliki vezave na drugo valuto ali uporabe zgornje ali spodnje vrednosti menjalnega tečaja;

(v) pozicije v opcijah, ki se jih ne splača izvršiti, zlasti v digitalnih opcijah;

(vi) dogodke, ki se niso upoštevali v stresnem obdobju, uporabljenem za umeritev mer tveganja pričakovanega primanjkljaja iz člena 325bb Uredbe (EU) št. 575/2013;

(vii) okoljska tveganja v obliki fizičnih tveganj in tveganj, povezanih s prehodom.

2. Pristojni organi pri ocenjevanju ustreznosti scenarijev *ad hoc* stresnega testiranja v okviru programov stresnega testiranja iz člena 325bi(1), točka (g), Uredbe (EU) št. 575/2013 preverijo, ali enota za nadzor tveganj pri oblikovanju zadevnih scenarijev *ad hoc* stresnega testiranja upošteva sestavo portfelja pozicij, vključenih v notranji model, na zadnji datum poročanja. Pristojni organi zlasti preverijo:

(a) ali enota za nadzor tveganj uporablja rezultate analize občutljivosti na posamezne dejavnike tveganja, obravnavane posamično in skupaj, da opredeli scenarije, ki vključujejo stres združenega sklopa verjetnih dejavnikov tveganja;

(b) ali je enota za nadzor tveganj pri določanju scenarijev *ad hoc* stresnega testiranja izrecno upoštevala naslednje elemente:

(i) nelikvidnost trgov v stresnih tržnih razmerah, velike cenovne razkorake, tveganje koncentracije in enosmerne trge;

(ii) dogodek, ki povzroči povečanje korelacije med instrumenti ali dejavniki tveganja, ali scenarij izrazitega premika tuje valute, ki izhaja iz valut, ki so času pregleda predmet vezave, zgornje meje ali spodnje meje, ki prekinejo ta razmerja, če se tak dogodek zgodi hkrati z dogodkom iz točke (i);

(iii) tveganja nepričakovanih dogodkov za lastniške finančne instrumente in tveganje skokovitega naraščanja verjetnosti neplačila za kreditne pozicije, pri čemer se je upoštevalo eno od naslednjega:

(1) štiri takojšnja neplačila z ničelnim poplačilom za dolge pozicije v dolžniških instrumentih v trenutnem portfelju z največjo izpostavljenostjo in dve največji dolgi poziciji v lastniških instrumentih v trenutnem portfelju;

(2) tveganje nepričakovanih dogodkov, ki izhaja iz strmega povišanja cen lastniških instrumentov, za dve največji kratki poziciji;

(iv) nelinearnost produktov z uporabo popolnega prevrednotenja vseh pozicij, da bi se natančno odrazili učinki nelinearnosti, in z uporabo dovolj velikih šokov, da bi se sprožila izvršitev nekaterih opcij, ki se jih ne splača izvršiti, zlasti digitalnih;

(v) tveganja nepričakovanih dogodkov, ki izhajajo iz povzročiteljev okoljskega tveganja;

(vi) druga tveganja, ki morda niso ustrezno zajeta v notranjih modelih, vključno s tveganji, ki izhajajo iz uporabe približkov in morebitne neusklajenosti med približkom in osnovnim tveganjem.

Za namene točke (b)(i) lahko enota za nadzor tveganj upošteva večje šoke, da bi odrazila nezmožnost pravočasnega zaprtja pozicij, zlasti za denarne instrumente, ki izhaja iz dejstva, da so pozicije koncentrirane, ali ki je posledica močnega povečanja nelikvidnosti trga.

Za namene točke (b)(iv) lahko enota za nadzor tveganj zlasti:

(a) oceni morebitno tveganje, ki nastane pri varovanju pozicij, vrednotenih z uporabo približka;

(b) uporabi spremembe stresnega scenarija pri približku, hkrati pa ohrani nelikvidne pozicije konstantne.

*Člen 19*

**Ocena notranjega modela za merjenje tveganj v zvezi z zanesljivostjo informacijskih sistemov**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju, ali se notranji model za merjenje tveganj izračuna in izvaja dosledno, kot zahteva člen 325bi(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, preverijo, ali so informacijski sistemi institucije, povezani z upravljanjem tržnega tveganja, in informacijski sistemi, ki podpirajo notranji model, dovolj zanesljivi za obvladovanje napak pri izvrševanju. Pristojni organi zlasti:

(a) ocenijo zanesljivost informacijskih sistemov v zadnjih 250 delovnih dneh;

(b) preverijo, ali:

(i) so v primeru okvare sistema vzpostavljene ustrezne zmogljivosti za ponovno vzpostavitev sistema;

(ii) lahko institucija ponovno izračuna vse metrike tveganja, na katere vpliva okvara;

(iii) so preseganja pri testiranju za nazaj, do katerih pride zaradi tehničnih težav, izjema.

2. Pristojni organi preverijo, ali institucija pregleduje vse pozicije in instrumente v notranjem modelu za merjenje tveganj ter te pozicije in instrumente usklajuje s sistemi vrednosti ob koncu dneva, tako da vsaj enkrat tedensko potrdi, da pozicije in instrumenti v enem sistemu ustrezajo pozicijam in instrumentom v drugih sistemih. Pristojni organi preverijo, ali institucija v celoti dokumentira in spremlja vse pozicije in instrumente, ki niso popolnoma usklajeni.

*Člen 20*

**Ocena zadostne natančnosti notranjega modela za merjenje tveganj, vključno z modelom za določanje cen**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju, ali so se notranji modeli za merjenje tveganj, vključno z modeli za določanje cen, v preteklosti izkazali kot zadostno natančni pri merjenju tveganj in se ne razlikujejo bistveno od modelov, ki jih institucija uporablja za svoje notranje modele za merjenje tveganj, kot je navedeno v členu 325bi(1), točka (f), Uredbe (EU) št. 575/2013:

(a) preverijo, ali ima institucija evidence, ki zajemajo:

(i) funkcije ali metode določanja cen, uporabljene v notranjem modelu za merjenje tveganj, in funkcije ali metode določanja cen, uporabljene za izračun vrednosti portfelja ob koncu dneva;

(ii) za vsako funkcijo ali metodo določanja cen iz točke (i) kratek opis, glavne značilnosti, predpostavke, ključne parametre teh funkcij ali metod določanja cen, kako so bile te značilnosti, predpostavke in parametri umerjeni ter kako se te funkcije ali metode določanja cen izvajajo;

(iii) opis obsega finančnih instrumentov in blaga, vključenih v notranji model za merjenje tveganj, ki ga zajema posamezna funkcija ali metoda določanja cen;

(iv) opis obsega finančnih instrumentov in blaga, ki jih zajema posamezna funkcija ali metoda določanja cen pri izračunu vrednosti portfelja ob koncu dneva;

(v) eno ali več metrik za merjenje pomembnosti pozicij, katerih cena se določa z ustrezno funkcijo ali metodo določanja cen v notranjem modelu za merjenje tveganj;

(vi) eno ali več metrik za merjenje pomembnosti pozicij, katerih cena se določa z ustrezno funkcijo ali metodo določanja cen pri izračunu vrednosti portfelja ob koncu dneva;

(vii) celovito vzporejanje med funkcijami in metodami določanja cen, uporabljenimi v notranjem modelu za merjenje tveganj, ter funkcijami in metodami določanja cen, uporabljenimi pri izračunu vrednosti portfelja ob koncu dneva;

(b) preverijo, ali se evidence iz točke (a) posodabljajo vsaj enkrat letno in ali notranje politike institucije zagotavljajo posebno posodobitev, kadar bi bilo to potrebno zaradi bistvenih sprememb informacij v evidencah;

(c) preverijo, ali so vse razlike med funkcijami določanja cen, ki se uporabljajo za izračun vrednosti ob koncu dneva, in funkcijami določanja cen, ki se uporabljajo v notranjem modelu za merjenje tveganj, potrjene v okviru notranje validacije iz člena 325bj Uredbe (EU) št. 575/2013;

(d) na podlagi rezultatov pripisa dobičkov in izgub ter rezultatov testiranja za nazaj ocenijo, ali obstajajo funkcije določanja cen, ki bi lahko imele pomanjkljivosti;

(e) analizirajo ugotovitve iz najnovejših poročil iz postopkov notranje validacije institucije iz člena 325bj Uredbe (EU) št. 575/2013 v zvezi z natančnostjo notranjega modela za merjenje tveganj;

(f) analizirajo ugotovitve iz najnovejših poročil o notranjem pregledu natančnosti notranjega modela za merjenje tveganj iz člena 325bi(1), točka (h), Uredbe (EU) št. 575/2013, ki ga opravi institucija;

(g) preverijo, ali je institucija dokumentirala razlike med notranjim modelom za merjenje tveganj in modeli, ki jih institucija uporablja za notranje upravljanje tveganj za iste pozicije, ter ali je institucija sposobna pojasniti te razlike;

(h) analizirajo rezultate testov, ki jih je institucija opravila v okviru notranje validacije, da preverijo, ali so predpostavke iz notranjega modela za merjenje tveganj ustrezne in ne podcenjujejo ali precenjujejo tveganja, kot je navedeno v členu 325bj(3), točka (a), Uredbe (EU) št. 575/2013, zlasti za trgovalne enote z največjimi razlikami med kapitalskimi zahtevami, izračunanimi v skladu z alternativnim standardiziranim pristopom iz dela 3, naslov IV, poglavje 1a, Uredbe (EU) št. 575/2013, in kapitalskimi zahtevami, izračunanimi v skladu z notranjim modelom za merjenje tveganj.

Za namene točke (d) lahko pristojni organi po potrebi od institucije zahtevajo, da za sklop instrumentov in blaga, za katere želi pristojni organ preskusiti natančnost funkcij določanja cen, izračuna teoretične spremembe iz poglavja 2, oddelek 2, Delegirane uredbe Komisije (EU) 2022/2059 ([10]) in hipotetične spremembe iz poglavja 1, oddelek 2, navedene delegirane uredbe, ter od institucije zahtevajo, da utemelji razlike v rezultatih med obema meritvama.

2. Kadar se pozicije, ki ustrezajo razredom produktov, dodeljenih trgovalni enoti, knjižijo verižno s pozicijami drugega subjekta v skupini, ki ne spada v obseg najvišje ravni konsolidacije v Uniji, in pristojni organ potrebuje več dokazov za preverjanje, ali je notranji model za merjenje tveganj zadostno natančen, lahko pristojni organ od institucij zahteva, da predložijo:

(a) dejanske, hipotetične in teoretične spremembe vrednosti portfelja trgovalne enote v 60 delovnih dneh brez kakršnega koli varovanja pred tveganjem pri subjektu skupine, ki se obravnava;

(b) tvegane vrednosti na ravni trgovalne enote iz člena 325bf Uredbe (EU) št. 575/2013 v 60 delovnih dneh, brez kakršnega koli varovanja pred tveganjem pri subjektu skupine, ki se obravnava;

(c) oceno rezultatov pripisa dobičkov in izgub ter rezultatov testiranja za nazaj glede na spremembe vrednosti portfelja iz točke (a) in tvegane vrednosti iz točke (b).

3. Kadar se tržno tveganje pozicij, ki ustrezajo nekaterim razredom produktov, prenese na drug subjekt v skupini, ki je zunaj obsega najvišje ravni konsolidacije v Uniji, in kadar so učinki takega prenosa dejansko podobni učinkom pozicij, knjiženih verižno, lahko pristojni organi uporabijo odstavek 2.

*Člen 21*

**Ocena notranjega modela za merjenje tveganj v zvezi s programi dodatnega testiranja za nazaj**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju, ali se notranji model institucije izvaja dosledno, kot zahteva člen 325bi(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, v zvezi s testiranjem za nazaj iz člena 325bj(3), točka (b), navedene uredbe, preverijo, ali institucija v okviru takih programov testiranja za nazaj:

([10]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/2059 z dne 14. junija 2022 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi, ki določajo tehnične podrobnosti testiranja za nazaj ter zahteve po pripisu dobičkov in izgub v skladu s členoma 325bf in 325bg Uredbe (EU) št. 575/2013 (UL L 276, 26.10.2022, str. 47, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/2059/oj).

(a) izvaja program testiranja za nazaj iz odstavka 2 ali drug notranji program testiranja za nazaj, ki instituciji omogoča, da opredeli prispevek dejavnikov tveganja, primernih za modeliranje, in dejavnikov tveganja, neprimernih za modeliranje, k rezultatom testiranja za nazaj;

(b) za svoje portfelje uporablja pristope neposrednega testiranja pričakovanih primanjkljajev za nazaj.

Za namene točke (b) pristojni organi preverijo, na kakšni podlagi institucija izbere uporabljeno metodologijo neposrednega testiranja pričakovanih primanjkljajev za nazaj, in analizirajo, ali je ta metodologija konceptualno zanesljiva.

Institucija lahko uporabi programe testiranja za nazaj iz prvega pododstavka kot element za odkrivanje in spremljanje morebitnih pomanjkljivosti pri izračunu mer pričakovanih primanjkljajev. Kadar se pristojni organ odloča o dovoljenju za uporabo pristopa notranjih modelov za izračun kapitalske zahteve za tržno tveganje v skladu s členom 325az, ti programi testiranja za nazaj ne nadomestijo rezultatov regulativnega testiranja za nazaj iz člena 325bf Uredbe (EU) št. 575/2013 ter zahtev po pripisu dobičkov in izgub iz člena 325bg navedene uredbe.

2. Za namene odstavka 1, prvi pododstavek, točka (a), lahko institucija izvaja program testiranja za nazaj, pri katerem se uporabljajo naslednja načela:

(a) preseganje je opredeljeno kot enodnevna sprememba $HPL_{MRF}$ ali

(b) $APL_{MRF}$, ki presega znesek tvegane vrednosti iz člena 325bf(6), točka (a), Uredbe (EU) št. 575/2013;

(c) $HPL_{MRF}$ in $APL_{MRF}$ se izračunata, kot sledi:

$$HPL_{MRF} = HPL + RTPL_{MRF} - RTPL$$

$$APL_{MRF} = APL + RTPL_{MRF} - RTPL$$

pri čemer velja:

— *HPL* so hipotetične spremembe vrednosti portfelja;

— *APL* so dejanske spremembe vrednosti portfelja;

— *RTPL* so teoretične spremembe vrednosti portfelja institucije;

— $RTPL_{MRF}$ so teoretične spremembe vrednosti portfelja institucije ob upoštevanju samo sprememb dejavnikov tveganja, ki so primerni za modeliranje;

(d) institucija določi morebitne pomanjkljivosti v svojem modelu za merjenje tveganj s štetjem preseganj, opredeljenih v skladu s točko (a), do katerih je prišlo v zadnjih 250 delovnih dneh, in s primerjavo zneska ugotovljenih preseganj s pragovi iz člena 325bf(3), točki (a) in (b), Uredbe (EU) št. 575/2013.

Poglavje 3

**Ocena notranjega modela za merjenje tveganj, ki se uporablja za izračun mere tveganja pričakovanega primanjkljaja in mere tveganja za stresni scenarij**

*Oddelek 1*

***Pregled ocene***

*Člen 22*

**Uvodne zahteve glede ocene notranjega modela za merjenje tveganj, ki se uporablja za izračun mere pričakovanega primanjkljaja in mere tveganja za stresni scenarij**

Pristojni organi pri ocenjevanju, ali institucija izpolnjuje zahteve, ki se uporabljajo za notranji model za merjenje tveganj, ki se uporablja za izračun mere tveganja pričakovanega primanjkljaja in mere tveganja za stresni scenarij, ocenijo, ali institucija zagotavlja skladnost z:

(a) oddelkom 2 tega poglavja, ki vsebuje zahteve glede dejavnikov tveganja, vključno z oceno primernosti za modeliranje in razporeditvijo v ustrezno obdobje likvidnosti;

(b) oddelkom 3 tega poglavja, ki vsebuje zahteve glede kakovosti podatkov in pristopov približkov, uporabljene pri izračunu:

  (i) mere pričakovanega primanjkljaja iz člena 325bb Uredbe (EU) št. 575/2013;

  (ii) mere tveganja za stresni scenarij iz člena 325bk Uredbe (EU) št. 575/2013;

(c) oddelkom 4 tega poglavja, ki vsebuje zahteve glede testiranja za nazaj ter pripisa dobičkov in izgub;

(d) oddelkom 5 tega poglavja, ki vsebuje zahteve glede obravnave valutnega tveganja in blagovnega tveganja v netrgovalni knjigi;

(e) oddelkom 6 tega poglavja, ki vsebuje zahteve glede izračunov mere pričakovanega primanjkljaja in mere tveganja za stresni scenarij.

*Oddelek 2*

***Ocena strukture in značilnosti dejavnikov tveganja notranjega modela za merjenje tveganj***

Pododdelek 1

**Ocena strukture dejavnikov tveganja notranjega modela za merjenje tveganj**

*Člen 23*

**Ocena, kako notranji model za merjenje tveganj zajema tveganje**

1. Pristojni organ pri ocenjevanju skladnosti institucije s členom 325bh(1), točka (a), Uredbe (EU) št. 575/2013 v zvezi z zahtevo, da se v notranji model za merjenje tveganj vključijo vsaj tisti dejavniki tveganja, ki se uporabljajo pri izračunu kapitalskih zahtev v skladu z alternativnim standardiziranim pristopom, preveri, ali:

(a) institucija dokumentira, ali se v standardiziranih pristopih uporabljajo dejavniki tveganja, ki niso vključeni v notranji model za merjenje tveganj;

(b) institucija namenja pozornost vsem naslednjim vidikom:

(i) ali obstajajo valute, za katere splošno obrestno tveganje, vključno s tveganjem inflacije ali medvalutnim tveganjem osnove, ni modelirano;

(ii) ali obstajajo kreditni razmiki izdajateljev, ki niso modelirani;

(iii) ali obstajajo promptne cene lastniških finančnih instrumentov in cene repo poslov z lastniškimi finančnim instrumenti, ki niso modelirane;

(iv) ali obstajajo promptne cene blaga, ki niso modelirane;

(v) ali obstajajo promptni menjalni tečaji, ki niso modelirani;

(vi) ali obstajajo primeri, v katerih implicitna nestanovitnost instrumentov z opcionalnostjo ni modelirana;

(c) kadar se pri alternativnem standardiziranem pristopu uporabljajo dejavniki tveganja, ki niso vključeni v notranji model za merjenje tveganj, institucija poleg zagotavljanja informacij o učinku izključitve teh dejavnikov tveganja na rezultate pripisa dobičkov in izgub, kot zahteva člen 325bh(1), točka (a), Uredbe (EU) št. 575/2013:

(i) ustrezno utemelji, zakaj ti dejavniki tveganja niso vključeni v notranji model za merjenje tveganj, in, kadar je taka izključitev posledica pomanjkanja reprezentativnih cen za te dejavnike tveganja, utemelji, zakaj ti dejavniki tveganja niso vključeni v izračun mere tveganja za stresni scenarij iz člena 325bk Uredbe (EU) št. 575/2013, ter takšno utemeljitev dokumentira;

(ii) izračuna in spremlja učinek na kapitalske zahteve, ki izhaja iz izključitve teh dejavnikov tveganja iz notranjega modela za merjenje tveganj.

2. Pristojni organi pri ocenjevanju skladnosti institucije s členom 325bh(1), točka (a), Uredbe (EU) št. 575/2013 v zvezi z zahtevo, da se v notranji model za merjenje tveganj vključi zadostno število dejavnikov tveganja, izvedejo naslednje korake v naslednjem vrstnem redu:

(a) od institucije zahtevajo, da predloži pregled dejavnikov, uporabljenih pri izračunu vrednosti portfelja ob koncu dneva, po potrebi vključno s seznamom združkov dejavnikov, uporabljenih pri izračunu vrednosti ob koncu dneva, na katerem je za vsak združek navedeno naslednje:

(i) število dejavnikov na združek;

(ii) širša kategorija dejavnikov tveganja in širša podkategorija dejavnikov tveganja iz razpredelnice 2 člena 325bd Uredbe (EU) št. 575/2013, v katero se lahko razporedijo dejavniki v združku;

(iii) bruto in neto občutljivost portfelja institucije na dejavnike, ki so del združka;

(iv) ali so dejavniki vključeni v notranji model za merjenje tveganj ali ne, in:

(1) če so vključeni, ali je vsak dejavnik neposredno modeliran kot dejavnik tveganja v notranjem modelu za merjenje tveganj, ne da bi se uporabil kakršen koli približek, oziroma ali se uporabljajo druge tehnike;

(2) če niso vključeni, utemeljitev te izbire;

(b) na podlagi pregleda iz točke (a);

(i) preverijo, ali ni pomembnih dejavnikov, ki niso modelirani, in ali so utemeljitve, ki podpirajo izključitev nemodeliranih dejavnikov, ustrezne;

(ii) ocenijo, kako institucija za dejavnike, ki se ne modelirajo neposredno kot dejavniki tveganja v modelu za merjenje tveganj iz točke (a)(iv), zagotavlja, da so zajeta vsa pomembna tveganja, vključno s pomembnimi tveganji osnove.

Za namene točke (a) institucije združijo dejavnike tako, da ima vsak združek enake značilnosti, kar zadeva točko (ii), točko (iv)(1) in točko (iv)(2).

Za namene točke (b)(i) pristojni organi uporabljajo metodo ocenjevanja iz odstavka 3 in lahko to metodo dopolnijo z metodo ocenjevanja iz odstavka 4.

Za oceno iz odstavka 2, točka (b)(i), pristojni organi opredelijo trgovalne enote ali hipotetične portfelje, ki jih institucija uporablja za notranjo validacijo iz člena 325bj(3), točka (c), Uredbe (EU) št. 575/2013, katerih vrednosti so odvisne od dejavnikov, ki niso vključeni v notranji model za merjenje tveganj. Pristojni organi za te trgovalne enote preverijo, ali rezultati testiranja za nazaj iz člena 325bf Uredbe (EU) št. 575/2013 ali lastnih testov za validacijo notranjih modelov iz člena 325bj(3), točka (b), Uredbe (EU) št. 575/2013 kažejo na pomanjkljivosti notranjega modela za merjenje tveganj.

3. Za oceno iz odstavka 2, točka (b)(i), lahko pristojni organi opredelijo trgovalne enote ali hipotetične portfelje, ki jih institucija uporablja za notranjo validacijo iz člena 325bj(3), točka (c), Uredbe (EU) št. 575/2013, katerih vrednosti so odvisne od dejavnikov, ki niso vključeni v notranji model za merjenje tveganj, ter izvedejo naslednje korake v naslednjem vrstnem redu:

(a) zahtevajo, da institucija izračuna:

(i) hipotetične spremembe vrednosti portfelja trgovalne enote ali vrednosti hipotetičnega portfelja, izračunane v skladu s členom 3 Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(ii) hipotetične spremembe vrednosti portfelja trgovalne enote ali vrednosti hipotetičnega portfelja, izračunane v skladu s členom 3 Delegirane uredbe (EU) 2022/2059, pri čemer ostanejo dejavniki, ki niso vključeni v notranji model za merjenje tveganj kot dejavniki tveganja, nespremenjeni;

(iii) teoretične spremembe vrednosti portfelja trgovalne enote ali vrednosti hipotetičnega portfelja, izračunane v skladu s členom 12 Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(b) od institucije zahtevajo, da pojasni odstopanja pri spremembah vrednosti portfelja, izračunanih v skladu s točkami (a)(i), (ii) in (iii).

*Člen 24*

**Ocena dejavnikov splošnega obrestnega tveganja**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju skladnosti institucije z zahtevami iz člena 325bh(1), točka (c), Uredbe (EU) št. 575/2013 v zvezi z modeliranjem obrestnega tveganja:

(a) od institucije zahtevajo, da predloži seznam vseh valut, na katere je portfelj institucije občutljiv, in za vsako od teh valut vse krivulje donosa, na katere je portfelj institucije občutljiv;

(b) zahtevajo, da institucija za vsako krivuljo donosa iz točke (a) navede, ali se krivulja v celoti modelira neposredno ali se modelira kot vsota krivulje približka in krivulje osnove;

(c) od institucije zahtevajo, da predloži analizo občutljivosti svojega portfelja na vsako od krivulj donosa iz točke (a);

(d) z uporabo informacij iz točk (a), (b) in (c) preverijo, ali je tveganje osnove med katerima koli danima krivuljama donosa implicitno zajeto z dejstvom, da sta dve krivulji donosa modelirani neposredno, ali z dejstvom, da je krivulja donosa osnove, ki predstavlja razliko med tema krivuljama donosa, vključena v notranji model za merjenje tveganj;

(e) v zvezi s krivuljami donosa, pri katerih so dejavniki tveganja točke na krivulji, izvedejo dodatno oceno v skladu s členom 29 te uredbe in, kadar institucija določi skupine v skladu s členom 5(4) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2022/2060 ([11]), preverijo, ali institucija uporablja vsaj šest dejavnikov tveganja, kadar sta izpolnjena oba naslednja pogoja:

(i) izpostavljenost krivulji donosa je pomembna;

(ii) izpostavljenost je v najlikvidnejši valuti iz Priloge I k Delegirani uredbi Komisije (EU) 2022/2058 ([12]);

(f) v zvezi s krivuljami, ki so bile modelirane s parametri funkcij iz člena 6 Delegirane uredbe (EU) 2022/2060, izvedejo dodatno oceno skladnosti v skladu s členom 29 te uredbe;

(g) ocenijo, ali je vega tveganje, povezano z obrestnim tveganjem, ustrezno zajeto, kot se zahteva v členu 30 te uredbe.

2. Z odstopanjem od odstavka 1, točki (a) in (b), lahko pristojni organi od institucije zahtevajo, da predloži informacije iz navedenih točk samo za najpomembnejše valute in krivulje donosa, ter na podlagi teh podatkov izvedejo oceno iz navedenega odstavka 1.

*Člen 25*

**Ocena dejavnikov tveganja lastniških finančnih instrumentov**

1. Pristojni organ pri ocenjevanju skladnosti institucije z zahtevo iz člena 325bh(1), točka (e), Uredbe (EU) št. 575/2013 v zvezi z modeliranjem tveganja lastniških finančnih instrumentov:

(a) od institucije zahteva, da predloži seznam vseh subjektov in delniških indeksov, na katere je portfelj institucije občutljiv, ter dejavnikov tveganja, uporabljenih za modeliranje povezanega tveganja;

(b) od institucije zahteva, da predloži analizo občutljivosti svojega portfelja na vsakega od subjektov in delniških indeksov iz točke (a);

(c) preveri, ali v primeru, da se tveganje subjekta modelira kot vsota dejavnika sistematičnega tveganja iz člena 3(3) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060 in dejavnika nesistematičnega tveganja, nestanovitnost, ki jo povzroči izpostavitev teh dejavnikov šokom, odraža nestanovitnost, opaženo za ta subjekt;

(d) preveri, ali je tveganje osnove med dvema različnima subjektoma zajeto bodisi z neposrednim modeliranjem obeh subjektov bodisi z modeliranjem s pomočjo dejavnika tveganja osnove;

(e) oceni, ali je tveganje sprememb krivulj lastniških finančnih instrumentov ustrezno zajeto v skladu s členom 29 te uredbe;

(f) oceni, ali je vega tveganje, povezano s tveganjem lastniških finančnih instrumentov, ustrezno zajeto v skladu s členom 30 te uredbe.

Za namene točke (c) lahko pristojni organ po potrebi primerja nestanovitnost šokov, katerim je izpostavljen subjekt, ki je izdajatelj, kot izhaja iz dejavnikov sistematičnega in nesistematičnega tveganja, z nestanovitnostjo, opaženo za ta subjekt.

2. Z odstopanjem od odstavka 1, točka (a), lahko pristojni organ od institucije zahteva, da predloži informacije iz navedene točke samo za najpomembnejše subjekte in delniške indekse, ter lahko oceno iz navedenega odstavka izvede na podlagi teh podatkov.

([11]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/2060 z dne 14. junija 2022 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi, ki določajo merila za ocenjevanje primernosti dejavnikov tveganja za modeliranje v skladu s pristopom notranjih modelov (IMA) in pogostost te ocene v skladu s členom 325be(3) navedene uredbe (UL L 276, 26.10.2022, str. 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/2060/oj).

([12]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/2058 z dne 28. februarja 2022 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi o obdobjih likvidnosti za alternativni pristop notranjih modelov iz člena 325bd(7) (UL L 276, 26.10.2022, str. 40, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/2058/oj).

*Člen 26*

**Ocena dejavnikov tveganja kreditnega razmika**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju skladnosti institucije z zahtevami iz člena 325bh(1) Uredbe (EU) št. 575/2013 v zvezi z modeliranjem tveganja kreditnega razmika:

(a) od institucije zahtevajo, da predloži seznam vseh krivulj kreditnega razmika in kreditnih indeksov izdajateljev, na katere je portfelj institucije občutljiv, ter dejavnikov tveganja, ki se uporabljajo za modeliranje povezanega tveganja;

(b) od institucije zahtevajo, da predloži analizo občutljivosti svojega portfelja na vsako od krivulj kreditnega razmika in vsakega od kreditnih indeksov izdajateljev iz točke (a);

(c) preverijo, ali v primeru, da se tveganje v kreditnem razmiku izdajatelja modelira kot vsota dejavnika sistematičnega tveganja iz člena 3(3) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060 in dejavnika nesistematičnega tveganja, nestanovitnost, ki jo povzroči izpostavitev teh dejavnikov šokom, odraža nestanovitnost, opaženo za ta kreditni razmik izdajatelja;

(d) preverijo, ali je tveganje osnove med izdajatelji zajeto bodisi z neposrednim modeliranjem kreditnih razmikov izdajateljev bodisi z modeliranjem s pomočjo dejavnika tveganja osnove ter ali se spremlja osnova med različnimi pozicijami, ki se nanašajo na istega izdajatelja, in je, kadar je pomembna, vključena v notranji model za merjenje tveganj;

(e) ocenijo, ali je tveganje sprememb krivulj kreditnega razmika ustrezno zajeto, kot se zahteva v členu 29 te uredbe;

(f) ocenijo, ali je vega tveganje, povezano s tveganjem kreditnega razmika, ustrezno zajeto, kot se zahteva v členu 30 te uredbe.

Za namene točke (c) lahko pristojni organi po potrebi primerjajo nestanovitnost šokov, katerim je izpostavljen kreditni razmik izdajatelja, kot izhaja iz dejavnikov sistematičnega in nesistematičnega tveganja, z nestanovitnostjo, opaženo za ta kreditni razmik izdajatelja.

2. Z odstopanjem od odstavka 1, točka (a), lahko pristojni organi od institucije zahtevajo, da predloži informacije iz navedene točke samo za najpomembnejše krivulje kreditnega razmika in kreditne indekse, ter oceno iz navedenega odstavka 1 izvedejo na podlagi teh podatkov.

*Člen 27*

**Ocena dejavnikov valutnega tveganja**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju skladnosti institucije z zahtevami iz člena 325bh(1), točka (d), Uredbe (EU) št. 575/2013 v zvezi z modeliranjem valutnega tveganja:

(a) od institucije zahtevajo, da predloži seznam vseh valutnih parov, na katere je portfelj institucije občutljiv, in za vsakega od teh valutnih parov pojasni, ali je ta valutni par občutljiv samo promptni menjalni tečaj ali pa je izpostavljen tudi drugim dejavnikom tveganja, vključno z implicitno nestanovitnostjo;

(b) od institucije zahtevajo, da predloži analizo občutljivosti svojega portfelja na vsakega od valutnih parov iz točke (a);

(c) na podlagi informacij iz točk (a) in (b) preverijo, ali je tveganje osnove med katerima koli valutnima paroma implicitno zajeto z naslednjim:

  (i) dejstvom, da se oba valutna para modelirata neposredno;

  (ii) dejstvom, da je osnova, ki predstavlja razliko med tema dvema valutnima paroma, vključena v notranji model za merjenje tveganj;

(d) ocenijo, v kolikšni meri institucija upošteva tveganje, povezano z dogodki prekinitve vezave, za valutne pare s tečajem, ki ni prosto drseč, in, kadar je tako tveganje pomembno, kako se spremlja;

(e) ocenijo, ali je tveganje sprememb tečajnih krivulj ustrezno zajeto, kot se zahteva v členu 29 te uredbe;

(f) ocenijo, ali je vega tveganje, povezano z valutnim tveganjem, ustrezno zajeto, kot se zahteva v členu 30 te uredbe.

2. Z odstopanjem od odstavka 1, točka (a), lahko pristojni organi od institucije zahtevajo, da predloži informacije iz navedene točke samo za najpomembnejše valutne pare, ter oceno iz navedenega odstavka 1 izvedejo na podlagi teh podatkov.

*Člen 28*

**Ocena dejavnikov blagovnega tveganja**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju skladnosti institucije z zahtevami iz člena 325bh(1), točka (f), Uredbe (EU) št. 575/2013 v zvezi z modeliranjem blagovnega tveganja:

(a) zahtevajo, da institucija:

(i) predloži seznam vseh vrst blaga, na katere je portfelj institucije občutljiv;

(ii) za vsako vrsto blaga iz točke (i) pojasni, ali je ta vrsta blaga občutljiva samo na promptno ceno blaga ali pa je izpostavljena tudi drugim dejavnikom tveganja, vključno z implicitno nestanovitnostjo;

(iii) predloži analizo občutljivosti svojega portfelja na vsako od vrst blaga iz točke (a);

(b) preverijo, ali so v notranjih politikah institucije opredeljene metrike, ki so ustrezne za oceno pomembnosti blagovnega trga, kot je navedeno v členu 325bh(1), točka (f), Uredbe (EU) št. 575/2013, in ali se za blagovne trge, ki so opredeljeni kot pomembni, vsako različno blago posebej modelira v notranjem modelu institucije za merjenje tveganj;

(c) preverijo, ali je zajeto tveganje osnove med podobnim, vendar ne enakim blagom, do katerega ima institucija pomembno izpostavljenost, vključno s tveganjem osnove, ki izhaja iz drugačnega kraja dobave in neusklajenosti zapadlosti;

(d) ocenijo, ali je tveganje sprememb blagovnih krivulj ustrezno zajeto, kot se zahteva v členu 29 te uredbe;

(e) ocenijo, ali je vega tveganje, povezano z blagovnim tveganjem, ustrezno zajeto, kot se zahteva v členu 30 te uredbe.

Za namene točke (c) pristojni organi preverijo, ali institucija neposredno modelira dve različni vrsti blaga ali osnovo zajame z dejavnikom tveganja osnove.

2. Z odstopanjem od odstavka 1, točka (a)(i) in (ii), lahko pristojni organi od institucije zahtevajo, da predloži informacije iz navedenih točk samo za najpomembnejše blago, ter oceno iz navedenega odstavka 1 izvedejo na podlagi teh podatkov.

*Člen 29*

**Ocena krivulj**

1. Pristojni organi uporabljajo:

(a) odstavek 2 tega člena za oceno krivulj, katerih točke so dejavniki tveganja iz člena 4 Delegirane uredbe (EU) 2022/2060;

(b) odstavek 4 tega člena za oceno krivulj, ki so bile modelirane s parametri funkcij iz člena 6 Delegirane uredbe (EU) 2022/2060.

Za namene točk (a) in (b) pristojni organi ocenijo tehnike interpolacije in ekstrapolacije, ki jih institucija uporablja v skladu z odstavkom 6.

2. Za krivulje, za katere institucija sama določi skupine v skladu s členom 5(4) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060, pristojni organi preverijo, da:

(a) notranje politike institucije določajo merila za odločanje o številu dejavnikov tveganja, ki se uporabijo za modeliranje krivulje, in da taka merila temeljijo na likvidnosti in pomembnosti pozicij z izpostavljenostjo do te krivulje;

(b) merila iz točke (a) spremlja analiza, ki kaže, da število uporabljenih dejavnikov tveganja omogoča zajetje nestanovitnosti po različnih zapadlostih.

Kadar pristojni organ meni, da število dejavnikov tveganja, uporabljenih za modeliranje krivulje, ni ustrezno, lahko za namene točke (b) svojo oceno dopolni z uporabo metode ocenjevanja iz odstavka 3.

3. Pristojni organi lahko za namene odstavka 2, točka (b):

(a) od institucije zahtevajo, da za dejavnike tveganja krivulje uporabi scenarije prihodnjih šokov, kot so določeni v notranjem modelu za merjenje tveganj;

(b) zahtevajo, da institucija izračuna nestanovitnost točke na krivulji, ki ni dejavnik tveganja;

(c) zahtevajo, da institucija pridobi opaženo nestanovitnost točke na krivulji iz točke (b);

(d) primerjajo nestanovitnost, pridobljeno v skladu s točko (b), z opaženo nestanovitnostjo, pridobljeno v skladu s točko (c).

Za oceno iz odstavka 2, točka (b), pristojni organi upoštevajo obdobje iz člena 325bc(4), točka (c), Uredbe (EU) št. 575/2013 in obdobje finančnega stresa iz člena 325bc(2), točka (c), navedene uredbe.

4. Za krivulje, ki so bile modelirane s parametri funkcij iz člena 6 Delegirane uredbe (EU) 2022/2060, pristojni organi ocenijo, ali notranje politike institucije vključujejo analizo, ki kaže, da izpostavitev parametrov funkcij šokom omogoča zajetje vseh pomembnih tveganj v krivuljah in nestanovitnosti po različnih zapadlostih. Pristojni organi lahko po potrebi dopolnijo svojo oceno z uporabo metode ocenjevanja iz odstavka 5 tega člena.

5. Pristojni organi lahko za namene odstavka 4:

(a) od institucije zahtevajo, da za parametre funkcij uporabi scenarije prihodnjih šokov, kot so določeni v notranjem modelu za merjenje tveganj;

(b) zahtevajo, da institucija izračuna nestanovitnost točke na krivulji;

(c) zahtevajo, da institucija pridobi nestanovitnost točke na krivulji iz točke (b);

(d) primerjajo nestanovitnost, pridobljeno v skladu s točko (b), z opaženo nestanovitnostjo, pridobljeno v skladu s točko (c).

Za to oceno pristojni organi upoštevajo obdobje iz člena 325bc(4), točka (c), Uredbe (EU) št. 575/2013 in obdobje finančnega stresa iz člena 325bc(2), točka (c), navedene uredbe.

6. Pristojni organi ocenijo, ali so vse tehnike, ki jih institucija uporablja za oblikovanje krivulje, vključno s tehnikami interpolacije in ekstrapolacije, zanesljive. Če se del krivulje izračuna z ekstrapolacijo njenih dveh skrajnih točk, pristojni organi preverijo, da se nestanovitnost donosov, opažena na trgu, za ekstrapolirani del krivulje ne razlikuje bistveno od nestanovitnosti donosov, pridobljene z ekstrapolacijo. V ta namen lahko pristojni organi uporabijo metode ocenjevanja iz odstavkov 3 in 5, tako da izberejo točko na krivulji, pridobljeni z ekstrapolacijo, ko izvajajo točko (b) navedenih odstavkov.

*Člen 30*

**Ocena ploskev implicitne nestanovitnosti**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju skladnosti institucije z zahtevami iz člena 325bh(1), točka (h), Uredbe (EU) št. 575/2013 v zvezi z zajetjem vega tveganja za katero koli dano širšo kategorijo dejavnikov tveganja:

(a) od institucije zahtevajo, da predloži seznam vseh ploskev nestanovitnosti, na katere je portfelj institucije občutljiv;

(b) od institucije zahtevajo, da predloži analizo občutljivosti svojega portfelja na vsako od ploskev iz točke (a);

(c) na podlagi informacij iz točk (a) in (b) preverijo, ali je katero koli pomembno tveganje osnove med katerima koli danima ploskvama implicitno zajeto z dejstvom, da sta dve ploskvi modelirani neposredno, ali z dejstvom, da je ploskev osnove, ki predstavlja razliko med tema krivuljama, modelirana;

(d) v zvezi s ploskvami nestanovitnosti, katerih točke so dejavniki tveganja iz člena 4 Delegirane uredbe (EU) 2022/2060, preverijo, ali;

  (i) notranje politike institucije določajo merila za odločanje o številu dejavnikov tveganja, ki se uporabijo za modeliranje ploskve, in ali taka merila temeljijo na likvidnosti in pomembnosti pozicij, izpostavljenih do te ploskve;

  (ii) merila iz točke (i) spremlja analiza, ki kaže, da število uporabljenih dejavnikov tveganja omogoča celovito zastopanost tveganja po ploskvi;

(e) v zvezi s ploskvami, ki so bile modelirane s parametri funkcij iz člena 6 Delegirane uredbe (EU) 2022/2060, preverijo, ali notranje politike institucije vključujejo analizo, ki kaže, da izpostavitev parametrov funkcij šokom omogoča celovito zastopanost tveganja po ploskvi;

(f) ocenijo, ali se tehnike interpolacije in ekstrapolacije, ki jih institucija uporablja za oblikovanje ploskve, zanesljive, in, če se del ploskve izračuna z ekstrapolacijo njenih dveh skrajnih točk, preverijo, da se nestanovitnost donosov, opažena na trgu, za ekstrapolirani del ploskve ne razlikuje bistveno od nestanovitnosti donosov, pridobljene z ekstrapolacijo.

Za namene točke (a) institucija za vsako ploskev iz navedene točke navede, ali se v celoti modelira neposredno ali se modelira kot vsota ploskve približka in ploskve osnove.

Za namene točke (d)(ii) lahko pristojni organi po potrebi dopolnijo svojo oceno z uporabo metode ocenjevanja iz odstavka 2.

Za namene točke (e) lahko pristojni organi po potrebi dopolnijo svojo oceno z uporabo metode ocenjevanja iz odstavka 3.

Za namene točke (f) lahko pristojni organi uporabijo metodo ocenjevanja iz odstavkov 2 in 3 tako, da pri izvajanju točke (b) navedenih odstavkov izberejo točko na ploskvi, pridobljeni z ekstrapolacijo.

2. Pristojni organi lahko za namene odstavka 1, točka (d)(ii):

(a) od institucije zahtevajo, da za dejavnike tveganja ploskve uporabi scenarije prihodnjih šokov, kot so določeni v notranjem modelu za merjenje tveganj;

(b) zahtevajo, da institucija izračuna nestanovitnost točke na ploskvi, ki ni dejavnik tveganja;

(c) zahtevajo, da institucija pridobi opaženo nestanovitnost točke na ploskvi iz točke (b);

(d) primerjajo nestanovitnost, pridobljeno v skladu s točko (b), z opaženo nestanovitnostjo, pridobljeno v skladu s točko (c).

Za oceno iz odstavka 1, točka (d)(ii), pristojni organi upoštevajo obdobje iz člena 325bc(4), točka (c), Uredbe (EU) št. 575/2013 in obdobje finančnega stresa iz člena 325bc(2), točka (c), navedene uredbe.

3. Pristojni organi lahko za namene odstavka 1, točka (e):

(a) od institucije zahtevajo, da za parametre funkcij uporabi scenarije prihodnjih šokov, kot so določeni v notranjem modelu za merjenje tveganj;

(b) zahtevajo, da institucija izračuna nestanovitnost točke na ploskvi;

(c) zahtevajo, da institucija pridobi opaženo nestanovitnost točke na ploskvi iz točke (b);

(d) primerjajo nestanovitnost, pridobljeno v skladu s točko (b), z opaženo nestanovitnostjo, pridobljeno v skladu s točko (c).

Za oceno iz odstavka 1, točka (e), pristojni organi upoštevajo obdobje iz člena 325bc(4), točka (c), Uredbe (EU) št. 575/2013 in obdobje finančnega stresa iz člena 325bc(2), točka (c), navedene uredbe.

*Člen 31*

**Ocena dejavnikov korelacijskega tveganja**

Pristojni organi pri ocenjevanju, ali notranji model institucije za merjenje tveganj zajema korelacijsko tveganje, kot se zahteva v členu 325bh(1), točka (b), Uredbe (EU) št. 575/2013, preverijo, ali je za opcije z več osnovnimi instrumenti in vse druge produkte, pri katerih se vrednost ob koncu dneva določi z impliciranim korelacijskim parametrom, dejavnik tveganja, ki zajema tveganje sprememb korelacijskega parametra, vključen v notranji model za merjenje tveganj.

Pristojni organ lahko opredeli opcije in produkte, ki temeljijo na impliciranem korelacijskem parametru, z uporabo informacij, sporočenih v skladu s členom 23 te uredbe, in z opredelitvijo tistih dejavnikov, ki so korelacijski parametri.

Pododdelek 2

**Ocena značilnosti dejavnikov tveganja**

*Člen 32*

**Ocena primernosti dejavnikov tveganja za modeliranje**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju skladnosti institucije s členom 325bi(1), točka (e), Uredbe (EU) št. 575/2013 v zvezi z zahtevami glede primernosti dejavnikov tveganja za modeliranje preverijo, ali notranje politike institucije iz navedene točke izpolnjujejo vse naslednje pogoje:

(a) notranje politike zajemajo vidike iz člena 7 Delegirane uredbe (EU) 2022/2060 za vso dokumentacijo;

(b) notranje politike zahtevajo pripravo posodobljene evidence, ki za vsak dejavnik tveganja navaja:

(i) opis dejavnika tveganja;

(ii) ali je dejavnik tveganja primeren za modeliranje na podlagi ocene primernosti za modeliranje iz člena 325be Uredbe (EU) št. 575/2013 in ali se je pri dejavniku tveganja v prejšnjem letu kdaj spremenil status primernosti za modeliranje;

(iii) 12-mesečno obdobje, uporabljeno za oceno primernosti za modeliranje;

(iv) ali je dejavnik tveganja dejavnik sistematičnega kreditnega tveganja ali lastniških finančnih instrumentov iz člena 3(3) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060;

(v) ali je dejavnik tveganja točka krivulje, ploskve ali kocke, kot je navedeno v členu 4(1) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060, skupino, ki se uporablja za ocenjevanje primernosti navedenega dejavnika tveganja za modeliranje, in rezultate ocene primernosti za modeliranje navedene skupine;

(vi) ali je dejavnik tveganja parameter funkcije, ki se uporablja za predstavitev krivulje, ploskve ali kocke, kot je navedeno v členu 6(1) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060, in:

(1) sklop točk krivulje, ploskve ali kocke, ki so bile uporabljene za kalibracijo parametrične funkcije iz člena 6(1) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060;

(2) sklop skupin, in njihovo primernost za modeliranje, kot izhajajo iz uporabe korakov iz člena 6(1), točki (b) in (c), Delegirane uredbe (EU) 2022/2060;

(3) sklop točk krivulje, ploskve ali kocke, ki so bile uporabljene za kalibracijo parametra funkcije iz člena 6(2) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060;

(vii) število preverljivih cen, ki so reprezentativne za dejavnik tveganja v obdobju, ki se upošteva pri oceni primernosti za modeliranje;

(viii) ali obstajajo 90-dnevna obdobja z manj kot štirimi preverljivimi in reprezentativnimi cenami;

(c) notranje politike določajo:

(i) merila za opredelitev dejavnikov tveganja, za katere institucija uporablja premaknjeno obdobje iz člena 1(2) in člena 4(3) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060;

(ii) merila za ugotavljanje, ali je treba šteti, da so dejavniki tveganja iste vrste, kot je navedeno v členu 1(2), točka (a), navedene uredbe;

(d) notranje politike določajo merila za določitev, ali se ocena primernosti za modeliranje krivulje, ploskve ali kocke izvede z uporabo standardnih, vnaprej opredeljenih skupin iz člena 5(2) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060 ali z uporabo skupin, ki jih določi institucija sama, iz člena 5(4) navedene delegirane uredbe;

(e) notranje politike opisujejo utemeljitev izbire, kadar so standardne vnaprej opredeljene skupine iz člena 5(2) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060 razdeljene na manjše skupine v skladu s členom 5(3) navedene uredbe.

Kadar institucija za namene točk (b)(vii) in (viii) oceno primernosti za modeliranje dejavnika tveganja izvede tako, da najprej oceni primernost sklopa skupin za modeliranje, pristojni organi preverijo, ali je število preverljivih in reprezentativnih cen določeno na ravni vsake od teh skupin.

2. Pristojni organi pri ocenjevanju, ali se notranji model institucije za merjenje tveganj izvaja dosledno, kot zahteva člen 325bi(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, v zvezi z oceno primernosti za modeliranje dejavnikov tveganja, ki so ocenjeni kot primerni za modeliranje v skladu s členom 1 Delegirane uredbe (EU) 2022/2060:

(a) v zvezi z rezultati ocene primernosti za modeliranje preverijo:

(i) z uporabo evidence iz odstavka 1, točka (b), ali navedeni dejavniki tveganja izpolnjujejo katero koli od dveh meril iz člena 1(1), točki (a) in (b), Delegirane uredbe (EU) 2022/2060;

(ii) kadar je ustrezno, z uporabo evidence iz odstavka 1, točka (b), ali je obdobje, uporabljeno za oceno primernosti za modeliranje, skladno s členom 1(2) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060;

(b) v zvezi z zahtevami glede tega, kdaj se cena šteje za preverljivo, iz člena 2 Delegirane uredbe (EU) 2022/2060:

(i) preverijo, ali:

(1) notranji sistemi in politike institucije ter njeni pogodbeni dogovori z zunanjimi prodajalci zagotavljajo, da so izpolnjeni pogoji iz člena 2(1) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060;

(2) obstajajo kakršne koli cene, ki izpolnjujejo pogoje iz člena 2(2) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060, ki se štejejo za preverljive;

(ii) s pregledom revizijskih poročil preverijo, ali je neodvisna revizija iz člena 2(6) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060 zanesljiva in zajema vse vidike iz navedenega odstavka;

(iii) po potrebi pregledajo pogodbene dogovore iz člena 2(7) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060;

(c) v zvezi z zahtevami glede tega, kdaj se preverljiva cena šteje za reprezentativno, za dejavnik tveganja iz člena 3 Delegirane uredbe (EU) 2022/2060, preverijo, ali so postopek razporejanja in merila, ki se uporabljajo za določitev reprezentativnosti cene za dejavnik tveganja, iz člena 7(1), točka (d), navedene delegirane uredbe, zanesljivi.

Za namene točke (a)(ii) pristojni organi preverijo, ali so merila iz odstavka 1, točka (c), za ugotavljanje, ali so dejavniki tveganja iste vrste, zanesljiva, in z uporabo evidence iz odstavka 1, točka (b), preverijo, ali se ta merila uporabljajo pravilno.

Za namene točke (b)(i) pristojni organi uporabijo metodo ocenjevanja iz odstavka 5.

Za namene točke (c) pristojni organi uporabijo metodo ocenjevanja iz odstavka 6.

3. Pristojni organi pri ocenjevanju, ali se notranji model institucije izvaja dosledno, kot zahteva člen 325bi(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, v zvezi z oceno primernosti za modeliranje dejavnikov tveganja, ki pripadajo krivulji, ploskvi ali kocki in ki so ocenjeni kot primerni za modeliranje v skladu s členom 4 Delegirane uredbe (EU) 2022/2060:

(a) v zvezi z rezultati ocene primernosti za modeliranje:

(i) z uporabo evidence iz odstavka 1, točka (b), preverijo, ali razvrščanje krivulj, ploskev in kock v skupine izpolnjuje pogoje iz člena 5(2) ali člena 5(4) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060 in ali institucija za izbiro pristopa razvrščanja v skupine pravilno uporablja merila iz odstavka 1, točka (d), tega člena;

(ii) kadar institucija uporablja sklop vnaprej opredeljenih standardnih skupin iz člena 5(2), točka (d), Delegirane uredbe (EU) 2022/2060, preverijo, ali je morebitna pretvorba skupin na podlagi druge standardne tržne konvencije ustrezna;

(iii) z uporabo evidence iz odstavka 1, točka (b), preverijo, ali skupine, ki se ocenijo kot primerne za modeliranje, izpolnjujejo katerega koli od dveh pogojev iz člena 4(2), točki (a) in (b), Delegirane uredbe (EU) 2022/2060;

(iv) z uporabo evidence iz odstavka 1, točka (b), preverijo, ali je obdobje, uporabljeno za oceno primernosti za modeliranje, enako za vse skupine dane krivulje, ploskve ali kocke;

(b) v zvezi z zahtevami glede tega, kdaj se cena šteje za preverljivo, iz člena 2 Delegirane uredbe (EU) 2022/2060:

(i) s pregledom notranjih sistemov in politik institucije ter njenih pogodbenih dogovorov z zunanjimi prodajalci zagotovijo, da:

(1) so izpolnjeni pogoji iz člena 2(1) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060;

(2) se nobena cena, ki izpolnjuje pogoje iz člena 2(2) navedene delegirane uredbe, ne šteje za preverljivo;

(ii) s pregledom revizijskih poročil preverijo, ali je neodvisna revizija, ki se izvaja za zunanje prodajalce, zanesljiva in zajema vse vidike iz člena 2(6) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060;

(iii) po potrebi pregledajo pogodbene dogovore med institucijo in zunanjimi prodajalci iz člena 2(7) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060;

(c) v zvezi z zahtevami glede razporeditve preverljive cene v skupino iz člena 4(4) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060 preverijo, ali so postopek razporejanja in merila iz člena 7(1), točka (d), navedene uredbe, ki se uporabljajo za določitev, da je cena reprezentativna za točko v skupini, zanesljivi;

(d) v zvezi z možnostjo prerazporeditve preverljive cene skupine v sosednjo skupino v skladu s členom 5(5) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060 preverijo:

(i) ali je pristop, dokumentiran v skladu s členom 7(1), točka (f), navedene uredbe, ki ga institucija uporablja za tako prerazporeditev, ustrezen;

(ii) kako institucija zagotavlja, da so izpolnjeni pogoji, pod katerimi je prerazporeditev dovoljena v skladu s členom 5(5) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060.

Za namene točke (b)(i) pristojni organi uporabijo metodo ocenjevanja iz odstavka 5.

Za namene točke (c) pristojni organi uporabijo metodo ocenjevanja iz odstavka 7.

4. Pristojni organi pri ocenjevanju, ali se notranji model institucije izvaja dosledno, kot zahteva člen 325bi(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, v zvezi z oceno primernosti za modeliranje dejavnikov tveganja, ki so ocenjeni kot primerni za modeliranje v skladu s členom 6 Delegirane uredbe (EU) 2022/2060:

(a) v zvezi z rezultati ocene primernosti za modeliranje:

(i) z uporabo evidence iz odstavka 1, točka (b), preverijo, ali skupine krivulje, ploskve ali kocke, modelirane s parametrično funkcijo, ki se ocenijo kot primerne za modeliranje, izpolnjujejo katerega koli od dveh pogojev iz člena 4(2), točki (a) in (b), Delegirane uredbe (EU) 2022/2060;

(ii) z uporabo evidence iz odstavka 1, točka (b), preverijo, ali:

(1) institucija uporablja pristop razvrščanja v skupine iz člena 5(2) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060;

(2) je morebitna pretvorba skupin glede na drugo standardno tržno konvencijo v skladu s členom 5(2), točka (d), navedene uredbe primerna;

(iii) z uporabo evidence iz odstavka 1, točka (b), preverijo, ali institucija oceni parameter funkcije kot primeren za modeliranje samo, kadar vse točke krivulje, ploskve ali kocke, ki se uporabljajo za kalibracijo tega parametra funkcije, spadajo v skupine, primerne za modeliranje;

(b) v zvezi z zahtevami glede tega, kdaj se cena šteje za preverljivo, iz člena 2 Delegirane uredbe (EU) 2022/2060:

(i) preverijo, ali:

(1) notranji sistemi in politike institucije ter njeni pogodbeni dogovori z zunanjimi prodajalci zagotavljajo, da so izpolnjeni pogoji iz člena 2(1) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060;

(2) se nobena cena, ki izpolnjuje pogoje iz člena 2(2) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060, ne šteje za preverljivo;

(ii) s pregledom revizijskih poročil preverijo, ali je neodvisna revizija, ki se izvaja za zunanje prodajalce, zanesljiva in zajema vse vidike iz člena 2(6) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060;

(iii) po potrebi pregledajo pogodbene dogovore med institucijo in zunanjimi prodajalci iz člena 2(7) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060;

(c) v zvezi z zahtevami glede razporeditve preverljive cene v skupino iz člena 4(4) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060 preverijo, ali so postopek razporejanja in merila iz člena 7(1), točka (d), navedene uredbe, ki se uporabljajo za določitev, da je cena reprezentativna za točko v skupini, zanesljivi;

(d) v zvezi z možnostjo prerazporeditve preverljive cene skupine v sosednjo skupino v skladu s členom 5(5) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060 preverijo:

(i) ali je pristop, dokumentiran v skladu s členom 7(1), točka (f), navedene uredbe, ki ga institucija uporablja za tako prerazporeditev, ustrezen;

(ii) kako institucija zagotavlja, da so izpolnjeni pogoji, pod katerimi je prerazporeditev dovoljena v skladu s členom 5(5) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060.

Za namene točke (b)(i) pristojni organi uporabijo metodo ocenjevanja iz odstavka 5.

Za namene točke (c) pristojni organi uporabijo metodo ocenjevanja iz odstavka 7.

5. Za namene odstavka 2, točka (b)(i), odstavka 3, točka (b)(i), in odstavka 4, točka (b)(i), pristojni organi uporabljajo naslednjo metodo ocenjevanja:

(a) od institucije zahtevajo, da predloži vzorec dejavnikov tveganja in skupin z ustreznimi preverljivimi in reprezentativnimi cenami, vključno z:

(i) dejavniki tveganja in skupinami, ki so za las izpolnili pogoje za oceno kot primerni za modeliranje;

(ii) dejavniki tveganja in skupinami, pri katerih se je v prejšnjem letu spremenil status primernosti za modeliranje;

(iii) po potrebi dejavniki tveganja in skupinami, za katere preverljive cene pridobi izključno institucija, izključno zunanji prodajalci ter tako institucija kot zunanji prodajalci;

(b) od institucije zahtevajo, da za cene iz točke (a) tega odstavka utemelji, kateri od pogojev iz člena 2(1) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060 so izpolnjeni, in preverijo naslednje:

(i) kako je institucija ocenila, da je bil posel sklenjen pod običajnimi tržnimi pogoji, kadar je izpolnjen pogoj iz člena 2(1), točka (a), Delegirane uredbe (EU) 2022/2060;

(ii) kako sta institucija ali zunanji prodajalec ocenila, da je bil posel sklenjen pod običajnimi tržnimi pogoji, kadar je izpolnjen pogoj iz člena 2(1), točka (b), Delegirane uredbe (EU) 2022/2060;

(iii) kako sta institucija ali zunanji prodajalec opredelila povpraševanja in ponudbe, kadar je izpolnjen pogoj iz člena 2(1), točka (c), Delegirane uredbe (EU) 2022/2060;

(c) za preverljive cene iz točke (a) pristojni organi preverijo:

(i) ali cena ni transakcija ali povpraševanje in ponudba med dvema subjektoma iz iste skupine, kot je navedeno v členu 2(2), točka (a), Delegirane uredbe (EU) 2022/2060, in ali je pristop, ki sta ga institucija ali zunanji prodajalec uporabila za sklepanje, da subjekta ne pripadata isti skupini, zanesljiv;

(ii) kako sta institucija ali zunanji prodajalec sklenila, da je obseg transakcije ali zavezujoče ponudbe, povezane s preverljivo ceno, nezanemarljiv, kot je navedeno v členu 2(2), točka (b), Delegirane uredbe (EU) 2022/2060, in ali so metrike, uporabljene za oceno zanemarljivosti, zanesljive;

(iii) kadar se preverljiva cena nanaša na zavezujoče ponudbe iz člena 2(1), točka (c), Delegirane uredbe (EU) 2022/2060:

(1) kako sta institucija ali zunanji prodajalec ugotovila, da razpon med prodajnim in nakupnim tečajem ne odstopa znatno od trenutnih tržnih razmer, kot je navedeno v členu 2(2), točka (c), navedene uredbe;

(2) ali so metrike, uporabljene za oceno takega morebitnega odstopanja, zanesljive;

(iv) ali se lahko za nekatere od teh cen šteje, da izpolnjujejo pogoje iz člena 2(2), točka (b), ali člena 2(2), točka (c), Delegirane uredbe (EU) 2022/2060, ker je zanje značilen neobičajno majhen obseg ali neobičajno velik razpon med prodajnim in nakupnim tečajem;

(v) ali sta institucija ali zunanji prodajalec opredelila časovni pas, ki se dosledno uporablja v vseh virih podatkov za določitev datuma opazovanja preverljive cene, kot se zahteva v členu 2(3) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060.

Za namene tega odstavka pristojni organi od institucij ali zunanjih prodajalcev, kot je ustrezno, zahtevajo, da jim predložijo vse informacije, ki jih potrebujejo za celovito izvedbo navedene ocene v skladu s členom 2(5), točka (b), Delegirane uredbe (EU) 2022/2060.

6. Pristojni organi za namene odstavka 2, točka (c):

(a) od institucije zahtevajo, da predloži vzorec dejavnikov tveganja ter ustrezne preverljive in reprezentativne cene, uporabljene za oceno pogojev iz člena 1 Delegirane uredbe (EU) 2022/2060;

(b) preverijo, ali se, kadar za dejavnik tveganja na dani datum opazovanja obstaja več preverljivih cen, pri ocenjevanju, ali so izpolnjeni pogoji iz člena 1 Delegirane uredbe (EU) 2022/2060, upošteva samo ena;

(c) za dejavnike tveganja v vzorcu iz točke (a), ki niso dejavniki sistematičnega kreditnega tveganja ali tveganja lastniških finančnih instrumentov, ki zajemajo gibanja na celotnem trgu, kot je navedeno v členu 3(3) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060, preverijo, ali:

(i) dejavnik tveganja močno vpliva na ceno, ki se šteje za reprezentativno;

(ii) je metoda, ki jo institucija uporablja za ugotavljanje, da obstaja tesna povezava med dejavnikom tveganja in navedeno ceno, zanesljiva;

(iii) je metodologija, ki jo institucija uporablja za izpeljavo vrednosti dejavnika tveganja iz navedene cene, zanesljiva;

(d) za dejavnike tveganja v vzorcu iz točke (a), ki so dejavniki sistematičnega kreditnega tveganja ali tveganja lastniških finančnih instrumentov, ki zajemajo gibanja na celotnem trgu, kot je navedeno v členu 3(3) Delegirane uredbe (EU) 2022/2060, preverijo, ali so uporabljene preverljive cene reprezentativne za značilnosti sistematičnih dejavnikov tveganja.

Za namene točke (a) vzorec dejavnikov tveganja med drugim vključuje dejavnike tveganja, ki so za las izpolnili pogoje za oceno kot primerni za modeliranje, in dejavnike tveganja, pri katerih se je v prejšnjem letu spremenil status primernosti za modeliranje. Po potrebi navedeni vzorec vsebuje dejavnike tveganja, za katere preverljive cene pridobi izključno institucija, izključno zunanji prodajalci ter tako institucija kot zunanji prodajalci.

7. Pristojni organi za namene odstavka 3, točka (c), in odstavka 4, točka (c):

(a) od institucije zahtevajo, da predloži vzorec skupin, ki se nanašajo na sklop krivulj, ploskev ali kock, ter ustrezne preverljive in reprezentativne cene;

(b) za preverljive cene iz točke (a) v zvezi s skupinami, za katere na dani datum opazovanja obstaja več preverljivih cen, preverijo, da se pri ocenjevanju, ali so izpolnjeni pogoji iz člena 1 Delegirane uredbe (EU) 2022/2060, upošteva samo ena preverljiva cena za vsak datum;

(c) za preverljive cene iz točke (a) ocenijo, ali je metodologija, ki jo institucija uporablja za razporeditev preverljive cene v določeno skupino, ustrezna.

Za namene točke (a) vzorec skupin med drugim vključuje skupine, ki so za las izpolnile pogoje za oceno kot primerne za modeliranje, in skupine, pri katerih se je v prejšnjem letu spremenil status primernosti za modeliranje. Po potrebi navedeni vzorec vključuje skupine, za katere preverljive cene pridobi izključno institucija, izključno zunanji prodajalci ter tako institucija kot zunanji prodajalci.

Pristojni organ za namene točke (c) preveri, ali:

(a) točke v skupini močno vplivajo na ceno, ki se šteje za reprezentativno;

(b) je metoda, ki jo institucija uporablja za sklepanje, da obstaja tesna povezava med katero koli točko v skupini in navedeno ceno, zanesljiva;

(c) je metodologija, ki jo institucija uporablja za izpeljavo vrednosti te točke v skupini iz navedene cene, zanesljiva.

*Člen 33*

**Ocena obdobja likvidnosti dejavnikov tveganja**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju skladnosti institucije s členom 325bi(1), točka (e), Uredbe (EU) št. 575/2013 v zvezi z zahtevami glede obdobja likvidnosti dejavnikov tveganja preverijo, ali notranje politike iz navedene točke zahtevajo izdelavo posodobljene evidence, v kateri je za vsak dejavnik tveganja navedeno naslednje:

(a) opis dejavnika tveganja;

(b) ali je dejavnik tveganja primeren za modeliranje na podlagi ocene primernosti za modeliranje iz člena 325be Uredbe (EU) št. 575/2013 in, kadar je dejavnik tveganja primeren za modeliranje, ali je ta dejavnik tveganja vključen v podskupino dejavnikov tveganja, primernih za modeliranje, iz člena 325bc(2), točka (a), navedene uredbe;

(c) preprost opis vhodnih podatkov, uporabljenih za ovrednotenje dejavnika tveganja;

(d) obdobje likvidnosti, pripisano dejavniku tveganja, kot se zahteva v členu 325bd(2) Uredbe (EU) št. 575/2013;

(e) ali narava dejavnika tveganja ne ustreza nobeni širši kategoriji dejavnikov tveganja, kot se zahteva v členu 1(2) Delegirane uredbe (EU) 2022/2058;

(f) ali narava tveganja, zajetega z dejavnikom tveganja, in vhodni podatki, uporabljeni za ta dejavnik tveganja, ustrezajo dejavnikom tveganja, ki bi lahko spadali v več kot eno širšo kategorijo dejavnikov tveganja ali širšo podkategorijo dejavnikov tveganja, kot se zahteva v členu 1(3) Delegirane uredbe (EU) 2022/2058;

(g) če se uporablja za modeliranje homogenega indeksa, ali je bila metodologija iz člena 1 Delegirane uredbe (EU) 2022/2058 ali metodologija iz člena 2 navedene uredbe uporabljena za razporeditev dejavnika tveganja v ustrezno širšo kategorijo in podkategorijo dejavnikov tveganja iz razpredelnice 2 člena 325bd Uredbe (EU) št. 575/2013.

2. Pristojni organi pri ocenjevanju, ali se notranji model institucije izvaja dosledno v skladu s členom 325bi(1) Uredbe (EU) št. 575/2013 v zvezi z zahtevami glede obdobja likvidnosti dejavnikov tveganja, preverijo, ali:

(a) z uporabo elementov iz odstavka 1 tega člena;

  (i) so narava dejavnikov tveganja, vhodni podatki, uporabljeni za dejavnike tveganja, ter širša kategorija in podkategorija dejavnikov tveganja iz razpredelnice 2 člena 325bd Uredbe (EU) št. 575/2013 usklajeni;

  (ii) se je za dejavnike tveganja lastniških finančnih instrumentov in kreditnega tveganja, ki odražajo sistematično komponento, uporabila obravnava iz člena 1(3) Delegirane uredbe (EU) 2022/2058, kadar so ti dejavniki tveganja umerjeni z uporabo vhodnih podatkov, povezanih z različnimi širšimi kategorijami ali podkategorijami dejavnikov tveganja;

  (iii) se dejavniki tveganja osnove, ki predstavljajo razliko med dvema dejavnikoma tveganja, ki bi se, če bi jih institucija modelirala neposredno, namesto osnove razvrstili v dve različni podkategoriji, obravnavajo v skladu s členom 1(3) Delegirane uredbe (EU) 2022/2058;

  (iv) se, kadar dejavnik tveganja ni med dejavniki tveganja iz členov 3 in 4 Delegirane uredbe (EU) 2022/2058 in se ta dejavnik tveganja ne nanaša nedvoumno na eno od širših podkategorij tveganj iz razpredelnice 2 člena 325bd Uredbe (EU) št. 575/2013, ta dejavnik tveganja razporedi v podkategorijo „drugo“ ustrezne kategorije;

(v) dejavniki tveganja lastniških vrednostnih papirjev, pripoznani kot lastniški kapital z veliko tržno kapitalizacijo, izpolnjujejo enega od pogojev iz člena 7(1) Delegirane uredbe (EU) 2022/2058;

(b) ima institucija vzpostavljena objektivna merila za ugotavljanje, kdaj se dejavnik tveganja kreditnega razmika nanaša na pozicijo naložbenega razreda ali pozicijo z visokim donosom;

(c) kadar institucija uporablja odstopanje iz člena 325bd(3) Uredbe (EU) št. 575/2013 v zvezi z uporabo daljših obdobij likvidnosti pri izračunu mere tveganja pričakovanega primanjkljaja iz člena 325bb navedene uredbe in mere tveganja za stresni scenarij iz člena 325bk navedene uredbe, institucija razlikuje med pozicijami, ki pripadajo trgovalnim enotam, za katere se uporablja odstopanje, in trgovalnim enotam, za katere se odstopanje ne uporablja;

(d) institucija v okviru mesečnega preverjanja iz člena 325bd(6) Uredbe (EU) št. 575/2013 preveri, ali:

(i) je zaradi spremembe kapitalizacije lastniških finančnih instrumentov ali sestavin indeksov iz člena 7(1), točka (b), Delegirane uredbe (EU) 2022/2058 prišlo do spremembe ustrezne podkategorije za dejavnik tveganja lastniških vrednostnih papirjev;

(ii) se je zaradi prehodov ali drugih dogodkov, povezanih s kreditno kakovostjo, spremenila ustrezna podkategorija za dejavnik tveganja kreditnega razmika;

(e) se samo ena valuta šteje za domačo za namene razporeditve dejavnika tveganja v širšo kategorijo „obrestna mera“ in podkategorijo „najlikvidnejše valute in domača valuta“ iz člena 325bd, razpredelnica 2, Uredbe (EU) št. 575/2013.

Za namene točke (c) se pristojni organi osredotočijo na dejavnike tveganja, ki spadajo v podkategorijo, za katero velja odstopanje, in ki so prisotni tako v trgovalnih enotah, za katere se uporablja odstopanje, kot v trgovalnih enotah, za katere se odstopanje ne uporablja.

3. Za namene odstavka 2, točka (a), lahko pristojni organi od institucije zahtevajo, da opredeli dejavnike tveganja v vzorcu finančnih instrumentov ali blaga in opravi oceno ob upoštevanju narave finančnih instrumentov, s katerimi so povezani dejavniki tveganja. Kadar pristojni organi zahtevajo ta vzorec, se osredotočijo na finančne instrumente ali blago, ki zajemajo dovolj širok nabor vrst dejavnikov tveganja, da se zagotovi celovita ocena.

4. Za namene odstavka 2, točka (d), tega člena lahko pristojni organi od institucije zahtevajo, da navede dejavnike tveganja, za katere se je spremenila podkategorija, in preverijo, ali sta po mesečnem preverjanju mera tveganja pričakovanega primanjkljaja iz člena 325bb Uredbe (EU) št. 575/2013 in mera tveganja za stresni scenarij iz člena 325bk navedene uredbe odražali spremembe obdobja likvidnosti.

*Oddelek 3*

***Ocena približkov in kakovosti podatkov***

*Člen 34*

**Ocena približkov**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju, ali se notranji model institucije izvaja dosledno, kot zahteva člen 325bi(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, v zvezi z zahtevami glede uporabe približkov, preverijo, ali:

(a) je institucija v okviru notranjih politik iz člena 325bi(1), točka (e), Uredbe (EU) št. 575/2013 oblikovala merila, ki določajo:

(i) kdaj se za dejavnik tveganja uporabi približek;

(ii) kako bi se za dejavnik tveganja uporabil približek, če bi se uporabil pristop približkov;

(b) notranje politike iz člena 325bi(1), točka (e), Uredbe (EU) št. 575/2013 zajemajo vse pristope približkov, ki jih uporablja institucija, po potrebi vključno z:

(i) modeli dejavnikov;

(ii) beta približki;

(iii) vzporejanjem dejavnikov tveganja z referenčnimi vrednostmi, vključno z referenčnimi subjekti, reprezentativnimi za sektor in regijo, ali indeksi;

(c) za dejavnike tveganja, neprimerne za modeliranje, obstaja jasna utemeljitev za uporabo pristopa približkov, čeprav bi število donosov N v časovni vrsti za dejavnik tveganja, ki izhaja iz uporabe člena 7 Delegirane uredbe (EU) 2024/397, omogočalo uporabo metode na podlagi preteklih podatkov ali metode asimetrične sigme iz členov 8 in 9 navedene delegirane uredbe;

(d) je pristop, uporabljen za uporabo približka za dejavnik tveganja, ustrezen in zagotavlja, kot zahteva člen 325bh(1), točka (g), Uredbe (EU) št. 575/2013, konservativno umerjanje scenarijev prihodnjih šokov za dejavnike tveganja, primerne za modeliranje, in ekstremnih scenarijev prihodnjih šokov za dejavnike tveganja, neprimerne za modeliranje;

(e) za dejavnike tveganja, za katere se približek uporablja samo za določena obdobja v časovni vrsti, ni neobičajnih skokov med deli časovne vrste, pri katerih je uporabljen približek, in deli časovne vrste, pri katerih ni.

2. Za namene odstavka 1, točka (c), pristojni organi na vzorcu dejavnikov tveganja, za katere je uporabljen približek, preverijo, ali:

(a) je približek, ki se uporablja za te dejavnike tveganja, pristop, opisan v notranjih politikah iz odstavka 1, točka (a), in je uporabljeni približek ekonomsko smiseln;

(b) je tveganje osnove med tem dejavnikom tveganja, kot je zanj uporabljen približek, in drugimi dejavniki tveganja ustrezno zajeto, tudi kadar se za različne dejavnike tveganja približek uporabi tako, da se vzporejajo z istim dejavnikom tveganja;

(c) ni primerov, v katerih zaradi približka posebno tveganje ni ustrezno zajeto.

Pristojni organi pri uporabi te metode ocenjevanja izberejo vzorec dejavnikov tveganja, ki odraža različne pristope približkov, vključno z modeli dejavnikov, beta približki in vzporejanjem dejavnikov tveganja z referenčnimi vrednostmi, vključno z referenčnimi subjekti, reprezentativnimi za sektor in regijo, ali indeksi.

3. Za namene odstavka 1, točka (c), pristojni organi za vzorec dejavnikov tveganja, pri katerih so se za podatke v zadnjem 12-mesečnem obdobju uporabili približki:

(a) od institucije zahtevajo, da predloži časovno vrsto dejavnikov tveganja, za katere so uporabljeni približki, kot se uporabljajo v notranjem modelu za merjenje tveganj, in časovno vrsto ustreznih dejavnikov za določanje cen, kot se uporabljajo v procesu vrednotenja ob koncu dneva;

(b) preverijo, ali se nestanovitnosti časovnih vrst iz točke (a) ne razlikujeta bistveno;

(c) preverijo, ali sta časovni vrsti močno povezani.

Pristojni organi pri uporabi te metode ocenjevanja izberejo vzorec dejavnikov tveganja, ki odraža različne pristope približkov, vključno z modeli dejavnikov, beta približki in vzporejanjem dejavnikov tveganja z referenčnimi vrednostmi, vključno z referenčnimi subjekti, reprezentativnimi za dani sektor in regijo, ali indeksi.

4. Za namene odstavka 1, točka (c), pristojni organi za preskušanje konservativnosti pristopov približkov izberejo vzorec pristopov in za vsak pristop približkov uporabijo vse naslednje korake v naslednjem vrstnem redu:

(a) od institucije zahtevajo, da predloži časovno vrsto vzorca dejavnikov tveganja, za katere niso uporabljeni približki in pri katerih bi se, če bi se zanje uporabili približki, upošteval pristop približkov, ki se ocenjuje;

(b) od institucije zahtevajo, da predloži časovno vrsto, ki bi se uporabila pri uporabi pristopa približkov, ki se ocenjuje, za časovno vrsto dejavnikov tveganja iz točke (a);

(c) za obe časovni vrsti pridobijo nestanovitnosti dejavnikov tveganja v stresnem obdobju in v zadnjem 12-mesečnem obdobju ter preverijo, da nestanovitnost, ki izhaja iz približka časovne vrste iz točke (b), ne podcenjuje nestanovitnosti, ki izhaja iz časovne vrste iz točke (a).

Pristojni organi pri uporabi te metode ocenjevanja izberejo vzorec dejavnikov tveganja, ki odraža različne pristope približkov, vključno z modeli dejavnikov, beta približki in vzporejanjem dejavnikov tveganja z referenčnimi vrednostmi, vključno z referenčnimi subjekti, reprezentativnimi za dani sektor in regijo, ali indeksi.

5. Za namene odstavka 1, točka (c), pristojni organi za vzorec dejavnikov tveganja, neprimernih za modeliranje, za katere so se v stresnem obdobju uporabili približni podatki, čeprav bi število donosov N v časovni vrsti za dejavnik tveganja, ki izhaja iz uporabe člena 7 Delegirane uredbe (EU) 2024/397, omogočalo uporabo metode na podlagi preteklih podatkov ali metode asimetrične sigme iz členov 8 in 9 navedene delegirane uredbe:

(a) zahtevajo, da institucija predloži prvotno časovno vrsto za dejavnike tveganja pred uporabo pristopa približkov;

(b) od institucije zahtevajo, da predloži časovno vrsto, ki se uporablja za dejavnike tveganja, za katere je uporabljen približek;

(c) primerjajo šoke, umerjene navzgor in navzdol, kot izhajajo iz uporabe členov 8 in 9 Delegirane uredbe (EU) 2024/397, s časovnimi vrstami iz točk (a) in (b) tega odstavka ter preverijo, ali šoki, ki izhajajo iz časovne vrste, za katero so uporabljeni približki, niso sistematično manj konservativni od šokov, dobljenih z uporabo prvotne časovne vrste.

Pristojni organi pri uporabi te metode ocenjevanja izberejo vzorec dejavnikov tveganja, ki odraža različne pristope približkov, vključno z modeli dejavnikov, beta približki in vzporejanjem dejavnikov tveganja z referenčnimi vrednostmi, vključno z referenčnimi subjekti, reprezentativnimi za sektor in regijo, ali indeksi.

*Člen 35*

**Ocena kakovosti podatkov**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju, ali standardi institucije glede podatkov izpolnjujejo minimalne standarde za notranji model za merjenje tveganj, ki se šteje za zadostno natančnega pri merjenju tveganj, kot se zahteva v členu 325bi(1), točka (f), Uredbe (EU) št. 575/2013, preverijo, ali:

(a) institucija v okviru svojih notranjih politik dokumentira vsako metodologijo, ki se uporablja za izpolnjevanje časovnih vrst z manjkajočimi podatkovnimi točkami, in ali taka dokumentacija vsebuje zanesljivo analizo, ki kaže, da te metodologije ne vplivajo na nestanovitnost in korelacije dejavnikov tveganja;

(b) je institucija oblikovala objektivna merila, ki določajo, katera metodologija se uporablja za izpolnjevanje časovnih vrst, kadar je na voljo več kot ena metodologija, in je ta merila dokumentirala v svojih notranjih politikah;

(c) je institucija v okviru svojih notranjih politik oblikovala postopek, ki ga je treba upoštevati, kadar koli se spremenijo vrednosti časovne vrste, in ali tak postopek vključuje dokumentiranje izvedenih sprememb;

(d) institucija ne izvaja filtriranja podatkov, vključno s spodnjimi in zgornjimi mejami in izključitvami izjem, razen če lahko dokaže, da se izključena podatkovna točka nanaša na napačne ali zastarele podatke, in institucija tako izključitev dokumentira;

(e) institucija izvaja redna preverjanja kakovosti časovnih vrst, ki se uporabljajo za izračun mere tveganja pričakovanega primanjkljaja, ter dokumentira ta preverjanja in zadevne rezultate;

(f) institucija v okviru preverjanj iz točke (e) analizira učinek manjkajočih ali nadomeščenih podatkov in metodologije, uporabljene za pridobitev časovne vrste, na nestanovitnost in korelacije dejavnikov tveganja;

(g) je kakovost podatkov časovne vrste, ki jo uporablja institucija, ustrezna.

Za namene točke (e) pristojni organi preverijo, ali institucija v okviru preverjanj iz navedene točke za vsako časovno vrsto spremlja:

(a) število dni, za katere so podatkovne točke sprva manjkale, nato pa so bile izpolnjene z uporabo določene metodologije;

(b) število dni, za katere so bile podatkovne točke sprva na voljo, nato pa so bile nadomeščene z uporabo določene metodologije;

(c) število dni brez dnevnih sprememb;

(d) največje število zaporednih dni brez dnevne spremembe.

2. Pristojni organi za namene odstavka 1, točka (g):

(a) od institucije zahtevajo, da predloži pregled njenih časovnih vrst, uporabljenih v $PES_t^{RS}$, $PES_t^{RC}$, $PES_t^{FC}$, $PES_t^{RS,\,i}$, $PES_t^{RC,\,i}$ in $PES_t^{FC,\,i}$, kot je navedeno v členu 325bb Uredbe (EU) št. 575/2013, ter pri izračunu mer tveganja za stresni scenarij, kot je navedeno v členu 7 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2024/397, ter v ta pregled za vsako uporabljeno časovno vrsto vključi:

(i) skupno število dni v obdobju opazovanja preteklih dogodkov, uporabljenem za izračun $PES_t^{RS}$, $PES_t^{RC}$, $PES_t^{FC}$, $PES_t^{RS,\,i}$, $PES_t^{RC,\,i}$ in $PES_t^{FC,\,i}$, kot je navedeno v členu 325bb Uredbe (EU) št. 575/2013, ter mer tveganja za stresni scenarij, kot je navedeno v členu 7 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2024/397;

(ii) število dni z manjkajočimi podatki v časovnih vrstah, preden je institucija izvedla kakršno koli prilagoditev;

(iii) število dni brez dnevne spremembe v časovnih vrstah, preden je institucija izvedla kakršno koli prilagoditev;

(iv) največje število zaporednih dni brez dnevne spremembe v časovnih vrstah, preden je institucija izvedla kakršno koli prilagoditev;

(v) število dni, za katere so bili podatki sprva na voljo v časovni vrsti, vendar jih je institucija izključila ali spremenila, preden so se uporabili za izračun $PES_t^{RS}$, $PES_t^{RC}$, $PES_t^{FC}$, $PES_t^{RS,\,i}$, $PES_t^{RC,\,i}$ in $PES_t^{FC,\,i}$, kot je navedeno v členu 325bb Uredbe (EU) št. 575/2013, ter mer tveganja za stresni scenarij, kot je navedeno v členu 7 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2024/397;

(b) na podlagi pregleda iz točke (a) opredelijo tiste časovne vrste, uporabljene za dejavnike tveganja, na katere lahko vpliva nizka kakovost podatkov;

(c) na podlagi pregleda iz točke (a) izberejo vzorec časovnih vrst, za katere je značilno, da jim je prvotno manjkalo veliko število podatkovnih točk, in izvedejo naslednje korake v naslednjem vrstnem redu:

(i) zahtevajo, da institucija predloži časovno vrsto s samo prvotnimi podatkovnimi točkami in časovno vrsto po vnosu manjkajočih;

(ii) preverijo, ali so bile časovne vrste izpolnjene v skladu z metodologijami, predvidenimi v notranjih politikah iz odstavka 1, točki (a) in (b), in ali so take metodologije primerne za zadevni primer;

(d) na podlagi pregleda iz točke (b) izberejo vzorec časovnih vrst, za katere je značilno veliko število podatkovnih točk, ki so bile sprva na voljo, vendar so bile nadomeščene z drugimi podatkovnimi točkami, in izvedejo naslednje korake v naslednjem vrstnem redu:

(i) zahtevajo, da institucija predloži časovno vrsto s samo prvotnimi podatkovnimi točkami in časovno vrsto po nadomestitvi podatkovnih točk v časovni vrsti;

(ii) preverijo, ali so bile podatkovne točke nadomeščene v skladu z metodologijami, predvidenimi v notranjih politikah iz odstavka 1, točki (a) in (b), in ali so take metodologije primerne za zadevni primer;

Za namene točke (b) lahko pristojni organi po potrebi kot podlago za opredelitev iz navedene točke uporabijo naslednje kazalnike:

(a) časovne vrste z manj kot 10 % podatkovnih točk, ki so bile sprva na voljo;

(b) časovne vrste z 20 zaporednimi delovnimi dnevi brez kakršne koli dnevne spremembe;

(c) časovne vrste z več kot 20 % dni brez spremembe;

(d) časovne vrste, za katere je bilo spremenjenih več kot 50 % podatkov, ki so bili sprva na voljo.

Pristojni organi od institucije zahtevajo, da utemelji uporabo teh časovnih vrst in po potrebi navede razlog, zakaj je ustrezni dejavnik tveganja vključen v zmanjšani niz dejavnikov tveganja iz člena 325bc(2), točki (a) in (b), ter člena 325bc(3), točki (a) in (b), Uredbe (EU) št. 575/2013.

3. Za dejavnike tveganja, za katere so uporabljeni približki podatkov, pristojni organi izvedejo oceno iz odstavka 2 za približek časovne vrste, kot je bil uporabljen za izračun $PES_t^{RS}$, $PES_t^{RC}$, $PES_t^{FC}$, $PES_t^{RS,\,i}$, $PES_t^{RC,\,i}$ in $PES_t^{FC,\,i}$, kot je navedeno v členu 325bb Uredbe (EU) št. 575/2013, ter mer tveganja za stresni scenarij, kot je navedeno v členu 7 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2024/397;

*Oddelek 4*

***Ocena skladnosti z zahtevami glede testiranja za nazaj in preskusom pripisa dobičkov in izgub***

*Člen 36*

**Ocena tehničnih elementov, ki se vključijo v dejanske in hipotetične spremembe vrednosti portfelja za zahteve glede testiranja za nazaj**

1. Pri preverjanju, ali institucija izpolnjuje zahteve iz člena 325bi(1), točka (e), Uredbe (EU) št. 575/2013 v zvezi z zahtevami glede tehničnih elementov, ki se vključijo v dejanske in hipotetične spremembe vrednosti portfelja, pristojni organi preverijo, ali notranje politike iz navedene točke:

(a) določajo vse elemente iz člena 5 Delegirane uredbe (EU) 2022/2059 in po potrebi vse elemente iz člena 1(5), točka (c), navedene uredbe;

(b) zahtevajo pripravo rednega poročila in, kadar so različni elementi, ki prispevajo k spremembam vrednosti portfelja, ločeni, dnevne podatke, ki vključujejo:

(i) spremembe v zvezi z elementi, ki se odstranijo iz vrednosti ob koncu dneva, da se pridobijo dejanske in hipotetične spremembe v skladu s členi 1 do 4 Delegirane uredbe (EU) 2022/2059, vključno s tistimi, ki se nanašajo na trgovalne dejavnosti znotraj dneva;

(ii) spremembe v zvezi s prilagoditvami, ki so vključene v vrednost ob koncu dneva, vendar niso vključene v izračun dejanskih in hipotetičnih sprememb v skladu s členi 1 do 4 Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(iii) spremembe v zvezi s prilagoditvami, ki so vključene v vrednost ob koncu dneva in v izračun dejanskih in hipotetičnih sprememb v skladu s členi 1 do 4 Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(iv) spremembe v zvezi s prilagoditvami, ki izhajajo iz postopka neodvisnega pregleda cen iz člena 1(1) in člena 2(1) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(c) zahtevajo pripravo poročila iz točke (b) tako na ravni vsake trgovalne enote, za katero veljajo zahteve glede testiranja za nazaj v skladu s členoma 1 in 3 Delegirane uredbe (EU) 2022/2059, kot na ravni portfelja, za katerega veljajo zahteve glede testiranja za nazaj v skladu s členoma 2 in 4 Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(d) določajo postopke popravkov, ki jih je treba upoštevati pri izračunu dejanskih in hipotetičnih sprememb v primeru nepredvidenih dogodkov, izjem, napak in neuspešnega oblikovanja cen.

2. Pristojni organi pri ocenjevanju, ali se notranji model institucije izvaja dosledno, kot zahteva člen 325bi(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, v zvezi z zahtevami glede tehničnih elementov, ki se vključijo v dejanske in hipotetične spremembe vrednosti portfelja:

(a) v zvezi z izračunom dejanskih sprememb vrednosti portfelja trgovalne enote iz člena 1(1) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059:

(i) z uporabo poročil iz odstavka 1, točki (b) in (c), tega člena in opisa razlik iz člena 5, točka (a), Delegirane uredbe (EU) 2022/2059:

(1) opredelijo elemente, ki se razlikujejo med spremembami vrednosti portfelja ob koncu dneva, nastalimi v procesu vrednotenja ob koncu dneva, in dejanskimi spremembami;

(2) preverijo, ali so elementi, opredeljeni v skladu s točko 1, omejeni na provizije in opravnine iz člena 325bf(4), točka (b), Uredbe (EU) št. 575/2013 ter omejeni na prilagoditve, ki jih je treba izključiti ali bi lahko bile izključene iz dejanskih sprememb, kot je določeno v členu 1(3) in (5) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(ii) z uporabo poročil iz odstavka 1, točki (b) in (c), tega člena preverijo, ali so prilagoditve, ki izhajajo iz neodvisnega pregleda cen, vključene v dejanske spremembe vrednosti portfelja trgovalne enote, kot se zahteva v členu 1(1) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(iii) preverijo, ali se pretek časa iz člena 1(2) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059 odraža v izračunu dejanskih sprememb in ali se ta pretek časa odraža na enak način kot pri izračunu vrednosti portfelja ob koncu dneva, pridobljenih s procesom vrednotenja ob koncu dneva;

(iv) ocenijo, kako institucija ovrednoti, ali je prilagoditev povezana s tržnim tveganjem, kot je navedeno v členu 1(3) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059, in z uporabo poročil iz odstavka 1, točki (b) in (c), tega člena preverijo, ali so prilagoditve, ki niso povezane s tržnim tveganjem, izključene iz izračuna dejanskih sprememb;

(v) s primerjavo poročil iz odstavka 1, točki (b) in (c), tega člena na različne datume, preverijo, ali institucija spremembe vrednosti prilagoditev odraža samo na datume, na katere se izračuna prilagoditev, kot zahteva člen 1(4) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(vi) preverijo, ali pozicije, za katere se izračuna prilagoditev, vključujejo samo pozicije, dodeljene trgovalni enoti, kot se zahteva v členu 1(4) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(vii) preverijo, da se prilagoditve, ki se lahko izključijo iz dejanskih sprememb v skladu s členom 1(5) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059, ne dodajajo;

(viii) preverijo, ali so informacije iz člena 5, točka (c), Delegirane uredbe (EU) 2022/2059 skladne z dokazi iz poročil iz odstavka 1, točki (b) in (c), tega člena;

(b) v zvezi z izračunom dejanskih sprememb vrednosti portfelja iz člena 2 Delegirane uredbe (EU) 2022/2059:

(i) z uporabo poročil iz odstavka 1, točki (b) in (c), tega člena in opisa razlik iz člena 5, točka (a), Delegirane uredbe (EU) 2022/2059:

(1) opredelijo elemente, ki se razlikujejo med spremembami vrednosti portfelja ob koncu dneva, nastalimi v procesu vrednotenja ob koncu dneva, in dejanskimi spremembami;

(2) preverijo, ali so elementi iz točke 1 omejeni na provizije in opravnine iz člena 325bf(4), točka (b), Uredbe (EU) št. 575/2013 ter na prilagoditve, ki jih je treba izključiti ali bi lahko bile izključene iz dejanskih sprememb na podlagi člena 2 Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(ii) z uporabo poročil iz odstavka 1, točki (b) in (c), tega člena preverijo, ali so prilagoditve, ki izhajajo iz neodvisnega pregleda cen, vključene v dejanske spremembe vrednosti portfelja, kot se zahteva v členu 2(1) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(iii) preverijo, ali se pretek časa iz člena 2(2) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059 odraža v izračunu dejanskih sprememb in ali se ta pretek časa odraža na enak način kot pri izračunu vrednosti portfelja ob koncu dneva, pridobljenih s procesom vrednotenja ob koncu dneva;

(iv) ocenijo, kako institucija ovrednoti, ali je prilagoditev povezana s tržnim tveganjem, kot je navedeno v členu 2(3) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059, in z uporabo poročil iz odstavka 1, točki (b) in (c), tega člena preverijo, ali so prilagoditve, ki niso povezane s tržnim tveganjem, izključene iz izračuna dejanskih sprememb;

(v) preverijo, ali pozicije, za katere se izračuna prilagoditev, v skladu s členom 2(4) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059, zajemajo bodisi:

(1) pozicije, dodeljene trgovalnim enotam, za katere institucija izračunava kapitalske zahteve za tržno tveganje v skladu z delom 3, naslov IV, poglavje 1b, Uredbe (EU) št. 575/2013;

(2) vse pozicije, ki so predmet kapitalskih zahtev za tržno tveganje;

(vi) s primerjavo poročil iz odstavka 1, točki (b) in (c), tega člena na različne datume, preverijo, ali institucija spremembe vrednosti prilagoditev odraža samo na datume, na katere se preračuna prilagoditev v skladu s členom 2(5) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(vii) preverijo, ali so informacije iz člena 5, točka (c), Delegirane uredbe (EU) 2022/2059 skladne z dokazi iz poročil iz odstavka 1, točki (b) in (c), tega člena;

(c) v zvezi z izračunom hipotetičnih sprememb vrednosti portfelja trgovalne enote iz člena 3 Delegirane uredbe (EU) 2022/2059:

(i) z uporabo poročil iz odstavka 1, točki (b) in (c), tega člena opredelijo elemente, ki se razlikujejo med spremembami vrednosti portfelja ob koncu dneva, nastalimi v procesu vrednotenja ob koncu dneva, in hipotetičnimi spremembami, ter preverijo, ali so ti elementi omejeni na:

(1) provizije in opravnine;

(2) tiste elemente, ki niso zajeti zaradi predpostavke, da ostanejo pozicije nespremenjene, kot je navedeno v členu 325bf(4), točka (a), Uredbe (EU) št. 575/2013;

(3) tiste prilagoditve, ki jih je treba izključiti ali se lahko izključijo iz hipotetičnih sprememb, kot je določeno v členu 3(3) in (5) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(ii) preverijo, ali se učinek preteka časa odraža v hipotetičnih spremembah skladno z obravnavo, ki jo institucija uporablja za tak učinek pri izračunu mere tveganja pričakovanega primanjkljaja iz člena 325bb Uredbe (EU) št. 575/2013 in izračunu mere tveganja za stresni scenarij iz člena 325bk navedene uredbe, kot se zahteva v členu 3(2) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(iii) ocenijo, kako institucija ovrednoti, ali je prilagoditev povezana s tržnim tveganjem, kot je navedeno v členu 3(3) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059, in z uporabo poročil iz odstavka 1, točki (b) in (c), tega člena preverijo, ali so prilagoditve, ki niso povezane s tržnim tveganjem, izključene iz izračuna hipotetičnih sprememb;

(iv) z uporabo poročil iz odstavka 1, točki (b) in (c), tega člena preverijo, da so samo prilagoditve, ki se izračunavajo dnevno in ki so vključene v model institucije za merjenje tveganj, vključene kot del hipotetičnih sprememb, kot se zahteva v členu 3(3) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(v) preverijo, ali pozicije, za katere se izračuna prilagoditev, vključujejo samo pozicije, dodeljene trgovalni enoti, kot se zahteva v členu 3(4) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(vi) preverijo, da prilagoditev, ki so izključene iz hipotetičnih sprememb v skladu s členom 3(5) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059, ni mogoče dodajati;

(vii) z uporabo opisa iz člena 5, točka (c)(viii), Delegirane uredbe (EU) 2022/2059 preverijo, ali je metodologija, ki jo institucija uporablja za izračun sprememb vrednosti prilagoditve ob predpostavki, da ostanejo pozicije nespremenjene, kot je navedeno v členu 325bf(4), točka (a), Uredbe (EU) št. 575/2013, ustrezna;

(viii) preverijo, ali so informacije iz člena 5, točka (c), Delegirane uredbe (EU) 2022/2059 skladne z dokazi iz poročil iz odstavka 1, točki (b) in (c), tega člena;

(d) v zvezi z izračunom hipotetičnih sprememb vrednosti portfelja iz člena 4 Delegirane uredbe (EU) 2022/2059:

(i) z uporabo poročil iz odstavka 1, točki (b) in (c), tega člena;

(1) opredelijo elemente, ki se razlikujejo med spremembami vrednosti portfelja ob koncu dneva, nastalimi v procesu vrednotenja ob koncu dneva, in hipotetičnimi spremembami;

(2) preverijo, ali so elementi iz točke 1 omejeni na provizije in opravnine, na elemente, ki niso zajeti zaradi predpostavke, da ostanejo pozicije nespremenjene, kot je navedeno v členu 325bf(4), točka (a), Uredbe (EU) št. 575/2013, ter na prilagoditve, ki jih je treba izključiti ali bi lahko bile izključene iz hipotetičnih sprememb v skladu s členom 4 Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(ii) preverijo, ali se učinek preteka časa odraža v hipotetičnih spremembah skladno z obravnavo, ki jo institucija uporablja za tak učinek pri izračunu mere tveganja pričakovanega primanjkljaja iz člena 325bb Uredbe (EU) št. 575/2013 in izračunu mere tveganja za stresni scenarij iz člena 325bk navedene uredbe, kot se zahteva v členu 4(2) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(iii) ocenijo, kako institucija ovrednoti, ali je prilagoditev povezana s tržnim tveganjem, kot je navedeno v členu 4(3) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059, in z uporabo poročil iz odstavka 1, točki (b) in (c), tega člena preverijo, ali so prilagoditve, ki niso povezane s tržnim tveganjem, izključene iz izračuna hipotetičnih sprememb;

(iv) z uporabo poročil iz odstavka 1, točki (b) in (c), tega člena preverijo, da so samo prilagoditve, ki se izračunavajo dnevno in ki so vključene v model institucije za merjenje tveganj, vključene kot del hipotetičnih sprememb, kot se zahteva v členu 4(3) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(v) preverijo, ali pozicije, za katere se izračuna prilagoditev, v skladu s členom 4(4) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059, zajemajo bodisi:

(1) pozicije, dodeljene trgovalnim enotam, za katere institucija izračunava kapitalske zahteve za tržno tveganje v skladu z delom 3, naslov IV, poglavje 1b, Uredbe (EU) št. 575/2013;

(2) vse pozicije, ki so predmet kapitalskih zahtev za tržno tveganje;

(vi) z uporabo opisa iz člena 5, točka (c)(viii), Delegirane uredbe (EU) 2022/2059 preverijo, ali je metodologija, ki jo institucija uporablja za izračun sprememb vrednosti prilagoditve ob predpostavki, da ostanejo pozicije nespremenjene, kot je navedeno v členu 325bf(4), točka (a), Uredbe (EU) št. 575/2013, ustrezna;

(vii) preverijo, ali so informacije iz člena 5, točka (c), Delegirane uredbe (EU) 2022/2059 skladne z dokazi iz poročil iz odstavka 1, točki (b) in (c), tega člena;

(e) v zvezi s postopki, ki jih institucija uporablja za izračun dejanskih in hipotetičnih sprememb:

(i) preverijo, ali je postopek za razporeditev pozicije na samo eno trgovalno enoto zanesljiv;

(ii) preverijo, ali so postopki popravkov iz odstavka 1, točka (d), zanesljivi in ali se v praksi upoštevajo v primeru nepredvidenih dogodkov, izjem, napak in neuspešnega oblikovanja cen;

(iii) preverijo, kako se nelikvidne pozicije obravnavajo v postopku vrednotenja ob koncu dneva in v postopku neodvisnega pregleda cen.

Za namene točk (a)(vi), (b)(v)(1), (c)(v) in (d)(v)(1) pristojni organi preverijo, ali institucija prilagoditve, ki se uporablja za trgovalno enoto, ne izpelje iz širšega nabora pozicij, kot so dodeljene trgovalni enoti.

Za namene točke (a)(vii) pristojni organi ocenijo, kako institucija upravlja tveganje v zvezi s temi prilagoditvami.

Za namene točk (b)(v)(2) in (d)(v)(2) pristojni organi preverijo, ali je celotna prilagoditev, izračunana za ta obseg, vključena v dejanske spremembe vrednosti portfelja.

Za namene točke (c)(vi) pristojni organi ocenijo, kako institucija upravlja tveganje v zvezi s temi prilagoditvami.

Za namene točke (e)(ii) pristojni organi pregledajo zgodovino nepredvidenih dogodkov, izjem, napak in neuspešnega oblikovanja cen pri izračunih sprememb vrednosti portfeljev, ter ocenijo, kako so bile popravljene, in po potrebi učinek teh napak na rezultate testiranja za nazaj in preskusa pripisa dobičkov in izgub.

Za namene točke (e)(iii) pristojni organi, kadar te pozicije zaradi zastarelih podatkov ne povzročijo sprememb vrednotenja ob koncu dneva ter dejanskih in hipotetičnih spremembah vrednosti portfelja, ocenijo, ali je model za merjenje tveganj kljub pomanjkanju podatkov zadostno natančen pri merjenju tveganj teh pozicij, kot je navedeno v členu 325bi(1), točka (f), Uredbe (EU) št. 575/2013.

3. Za namene odstavka 2, točke (a) do (d), lahko pristojni organi uporabijo katero koli od naslednjih metod ocenjevanja:

(a) od institucije zahtevajo, da na vzorcu transakcij izračuna in uskladi spremembe vrednosti ob koncu dneva, ki izhajajo iz postopka vrednotenja ob koncu dneva, dejanske spremembe in hipotetične spremembe;

(b) od institucije zahtevajo, da na vzorcu transakcij izračuna hipotetične spremembe in teoretične spremembe, ter preverijo, ali je učinek preteka časa zajet dosledno;

(c) primerjajo profil kumulativnih hipotetičnih sprememb vrednosti portfelja v danem časovnem obdobju in ustreznih kumulativnih dejanskih sprememb v istem obdobju, da se oceni verodostojnost izračunov, ki jih je opravila institucija.

*Člen 37*

**Ocena analize preseganj**

1. Pristojni organi preverijo, ali institucija podrobno analizira vsa preseganja iz člena 325bf Uredbe (EU) št. 575/2013, da se ugotovijo njihovi vzroki.

2. Pristojni organi za namene odstavka 1 preverijo, ali institucija:

(a) ugotovi, predvsem kateri portfelji ali trgovalne enote so povzročili preseganje;

(b) analizira razlike med hipotetičnimi in dejanskimi spremembami vrednosti portfelja;

(c) analizira, ali in katera gibanja na trgu, dejavniki tveganja ali parametri so povzročili preseganje;

(d) analizira, ali so k preseganju prispevali morebitne težave v zvezi z modeliranjem ali manjkajoči dejavniki tveganja, in pojasni, kateri del sprememb vrednosti portfelja je mogoče pojasniti z modelom in katerega ni mogoče pojasniti;

(e) analizira, ali so napake v postopkih, vključno z neustreznim zajetjem pozicij ali manjkajočimi posodobitvami podatkov, prispevale k preseganju ali povzročile preseganje;

(f) pri obveščanju pristojnih organov o preseganjih, ki so se pojavila pri njihovem programu testiranja za nazaj, izvedenem v skladu s členom 325bf Uredbe (EU) št. 575/2013, opiše rezultate ukrepov, sprejetih na podlagi točk (a) do (e).

3. Pristojni organi preverijo, ali institucija, kadar se pri analizi iz odstavkov 1 in 2 ugotovi pomembna pomanjkljivost ali netočnost v modelu ali postopkih, to pomanjkljivost ali netočnost oceni in nemudoma pripravi načrt za pravočasno ponovno uskladitev z zahtevami glede testiranja za nazaj, ki se ocenjuje v okviru redne validacije modela.

4. Pristojni organi preverijo, ali institucija zagotavlja oboje od naslednjega:

(a) se vsako preseganje, vključno s tistimi, ki se nanašajo na testiranje za nazaj, iz člena 325bf(5) Uredbe (EU) št. 575/2013, sporoči višjemu vodstvu v treh delovnih dneh od datuma, ko je bilo preseganje ugotovljeno;

(b) se analize iz odstavkov 1 in 2 sporočijo pristojnemu organu in višjemu vodstvu v enem mesecu od datuma, ko je prišlo do preseganja.

*Člen 38*

**Ocena skladnosti z zahtevami po pripisu dobičkov in izgub**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju, ali se notranji model institucije izvaja dosledno, kot se zahteva v členu 325bi(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, v zvezi z zahtevami glede tehničnih elementov, ki se vključijo v hipotetične spremembe vrednosti portfelja trgovalne enote za namene zahtev po pripisu dobičkov in izgub iz člena 325bg navedene uredbe, preverijo, ali časovna vrsta hipotetičnih sprememb vrednosti portfelja trgovalne enote, kot se uporablja za namene zahtev glede testiranja za nazaj, sovpada s časovno vrsto hipotetičnih sprememb vrednosti portfelja trgovalne enote, kot se uporablja za namene zahteve po pripisu dobičkov in izgub, kot se zahteva v členu 13 Delegirane uredbe (EU) 2022/2059.

2. Pri ocenjevanju skladnosti institucije s členom 325bi(1), točka (e), Uredbe (EU) št. 575/2013 v zvezi z zahtevami glede tehničnih elementov, ki se vključijo v teoretične spremembe vrednosti portfelja za namene zahtev po pripisu dobičkov in izgub iz člena 325bg navedene uredbe, pristojni organi preverijo, ali notranje politike iz točke (e):

(a) zagotavljajo, da so delovni dnevi, uporabljeni pri izračunu teoretičnih sprememb vrednosti portfelja, enaki tistim, ki se uporabijo pri izračunu mere tveganja pričakovanega primanjkljaja iz člena 325bb Uredbe (EU) št. 575/2013 in mere tveganja za stresni scenarij iz člena 325bk navedene uredbe;

(b) določajo, ali institucija uskladi čas posnetka stanja, za katerega izračuna teoretične spremembe vrednosti portfelja trgovalne enote, s časom posnetka stanja, za katerega izračuna hipotetične spremembe vrednosti portfelja trgovalne enote, kot je dovoljeno v členu 6(2) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(c) navajajo, ali obstajajo dejavniki tveganja, za katere institucija uporablja vhodne podatke ali vrednosti, uporabljene pri izračunu hipotetičnih sprememb, za izračun teoretičnih sprememb, oziroma ali ni dejavnikov tveganja, za katere se uporablja taka obravnava, kot je dovoljeno v členu 14 Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(d) zajemajo vse vidike iz člena 15(2) in (3) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059 v zvezi z dejavniki tveganja, za katere institucija uporablja vhodne podatke ali vrednosti, uporabljene pri izračunu hipotetičnih sprememb, za izračun teoretičnih sprememb, kot je dovoljeno v členu 14 navedene delegirane uredbe;

(e) določajo postopke popravkov, ki jih je treba upoštevati pri izračunu teoretičnih sprememb v primeru nepredvidenih dogodkov, izjem, napak in neuspešnega oblikovanja cen.

(f) zajemajo vse vidike iz člena 15(1) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059.

Za namene točke (c), kadar se zadevna obravnava uporablja za nekatere, vendar ne vse, dejavnike tveganja, pristojni organi preverijo, ali notranje politike določajo objektivna merila za izbiro dejavnikov tveganja, za katere se uporablja ta obravnava.

Za namene točke (d) pristojni organi preverijo, ali institucija za oceno učinka uskladitve iz člena 15(2), točka (b), Delegirane uredbe (EU) 2022/2059 uporablja kvantitativna merila.

3. Pristojni organi pri ocenjevanju, ali se notranji model institucije izvaja dosledno, kot zahteva člen 325bi(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, v zvezi z zahtevami po pripisu dobičkov in izgub iz člena 325bg navedene uredbe:

(a) v zvezi z izračunom teoretičnih sprememb vrednosti portfelja:

(i) preverijo, ali so delovni dnevi, uporabljeni pri izračunu teoretičnih sprememb vrednosti portfelja, enaki tistim, ki se uporabijo pri izračunu mere tveganja pričakovanega primanjkljaja iz člena 325bb Uredbe (EU) št. 575/2013 in mere tveganja za stresni scenarij iz člena 325bk navedene uredbe;

(ii) preverijo, ali so pozicije, uporabljene pri izračunu hipotetičnih sprememb, tiste, ki se uporabljajo za izračun teoretičnih sprememb;

(iii) preverijo, ali se pri izračunu teoretičnih sprememb predpostavlja, da ostanejo pozicije nespremenjene, kot zahteva člen 12(1) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(iv) preverijo, da ni razlik med metodami določanja cen, parametrizacijami modelov, tržnimi podatki in drugimi tehnikami, uporabljenimi v notranjem modelu za merjenje tveganj, ter tehnikami, ki se uporabljajo za izračun teoretičnih sprememb, kot zahteva člen 12(2) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(v) preverijo, ali teoretične spremembe vrednosti portfelja odražajo samo spremembe vrednosti dejavnikov tveganja, ki se izpostavijo šokom pri izračunu mere tveganja pričakovanega primanjkljaja iz člena 325bb Uredbe (EU) št. 575/2013 ali mere tveganja za stresni scenarij iz člena 325bk navedene uredbe, kot se zahteva v členu 12(3) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(vi) preverijo, ali so postopki popravkov iz odstavka 2, točka (e), zanesljivi in ali se v praksi upoštevajo v primeru nepredvidenih dogodkov, izjem, napak in neuspešnega oblikovanja cen;

(b) v zvezi z rezultati pripisa dobičkov in izgub:

(i) preverijo, ali sta Spearmanov korelacijski koeficient in Kolmogorov-Smirnova testna metrika pravilno izračunana;

(ii) preverijo, ali so dejavniki tveganja, za katere institucija uporablja vhodne podatke, uporabljene pri izračunu hipotetičnih sprememb, za izračun teoretičnih sprememb, kot je dovoljeno v členu 14(1) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059, samo tisti, za katere so izpolnjeni pogoji iz navedenega člena;

(iii) preverijo, ali so dejavniki tveganja, katerih vrednosti, uporabljene pri izračunu hipotetičnih sprememb, institucija uporablja za izračun teoretičnih sprememb v skladu s členom 14(2) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059, samo tisti, za katere so izpolnjeni pogoji iz navedenega člena.

Za namene točke (a)(ii) pristojni organi ocenijo, ali informacijski sistemi institucije zagotavljajo izračun teh sprememb za iste pozicije. V ta namen lahko pristojni organi od institucije zahtevajo, da predloži evidenco pozicij, zajetih v dejanskih in teoretičnih spremembah, ter te pozicije primerjajo.

Za namene točke (a)(iv) pristojni organi preverijo, ali sistemi institucije zagotavljajo, da so funkcije določanja cen, uporabljene za izračun teoretičnih sprememb, tiste, ki se uporabijo pri izračunu mere tveganja pričakovanega primanjkljaja iz člena 325bb Uredbe (EU) št. 575/2013 in mere tveganja za stresni scenarij iz člena 325bk navedene uredbe.

Za namene točke (a)(v) pristojni organi preverijo, ali sistemi institucij zagotavljajo, da je vrednost drugih dejavnikov tveganja pri izračunu teoretičnih sprememb konstantna. Pristojni organi lahko dopolnijo svojo oceno z uporabo metode ocenjevanja iz odstavka 5.

Za namene točke (a)(vi) pristojni organi pregledajo zgodovino nepredvidenih dogodkov, izjem, napak in neuspešnega oblikovanja cen pri izračunih sprememb vrednosti portfeljev, ter ocenijo, ali in kako so bile popravljene, in po potrebi ocenijo učinek teh napak na rezultate testiranja za nazaj in preskusa pripisa dobičkov in izgub.

4. Za namene odstavka 3, točka (a)(iii), pristojni organi uporabijo eno ali več od naslednjih metod ocenjevanja:

(a) od institucije zahtevajo, da na določen dan in naslednji dan, kot je navedeno v členu 12(1) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059, predloži evidenco pozicij v portfelju, za katerega izračunava teoretične spremembe, in ocenijo, ali se te evidence ujemajo;

(b) preverijo, ali so teoretične spremembe običajno bližje hipotetičnim kot dejanskim spremembam, in z uporabo poročil iz člena 36, odstavek 1, točki (b) in (c), določijo tiste dneve v časovni vrsti, na katere se dejanske in hipotetične spremembe najbolj razlikujejo zaradi spremembe sestave portfelja trgovalne enote, ter preverijo, da taka sprememba sestave portfelja ne vpliva na teoretične spremembe v teh dneh.

5. Pristojni organi lahko za namene odstavka 3, točka (a)(v):

(a) kadar institucija izračuna mero tveganja pričakovanega primanjkljaja iz člena 325bb Uredbe (EU) št. 575/2013 ali mero tveganja za stresni scenarij iz člena 325bk navedene uredbe, od institucije zahtevajo, da zagotovi vzorec finančnih instrumentov v svojem portfelju, katerih cene so odvisne tako od dejavnikov tveganja, ki so izpostavljeni šokom, kot od dejavnikov tveganja, ki niso izpostavljeni šokom;

(b) kadar institucija izračuna teoretične spremembe v zvezi s finančnimi instrumenti iz točke (a), preverijo, ali je za dani referenčni datum vrednost dejavnikov tveganja, ki niso izpostavljeni šokom, konstantna.

6. Za namene odstavka 3, točka (b)(i), pristojni organi za najpomembnejše trgovalne enote ali vse trgovalne enote:

(a) od institucije zahtevajo, da zagotovi časovno vrsto hipotetičnih in teoretičnih sprememb vrednosti portfelja trgovalne enote, ki se uporablja za izračun Spearmanovega korelacijskega koeficienta in Kolmogorov-Smirnove testne metrike iz člena 6 Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(b) izračunajo Spearmanov korelacijski koeficient v skladu s členom 7 Delegirane uredbe (EU) 2022/2059 in Kolmogorov-Smirnovo testno metriko v skladu s členom 8 navedene delegirane uredbe;

(c) preverijo, ali Spearmanov korelacijski koeficient in Kolmogorov-Smirnova testna metrika iz točke (b) sovpadata s tistima, ki ju je izračunala institucija;

(d) preverijo, ali je razvrstitev trgovalnih enot v cone iz člena 9 Delegirane uredbe (EU) 2022/2059 pravilna.

7. Pristojni organi za namene odstavka 3, točka (b)(ii):

(a) določijo najpomembnejše dejavnike tveganja, za katere je institucija uporabila obravnavo iz člena 14(1) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(b) preverijo, ali se pri izračunu hipotetičnih in teoretičnih sprememb uporablja isti dejavnik tveganja;

(c) preverijo, ali se vrednost dejavnikov tveganja iz točke (a) razlikuje samo zaradi različnih virov ali časa pridobitve njihovih vhodnih podatkov.

Intenzivnost, s katero pristojni organ opravi oceno, je sorazmerna z učinkom, ki ga ima usklajenost vhodnih podatkov dejavnikov tveganja na teoretične spremembe ter rezultate preskusa pripisa dobičkov in izgub iz člena 15(2) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059.

8. Pristojni organi za namene odstavka 3, točka (b)(iii):

(a) določijo najpomembnejše dejavnike tveganja, za katere je institucija uporabila obravnavo iz člena 14(2) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(b) v zvezi z dejavniki tveganja iz točke (a) zagotovijo, da podrobno razumejo tehnike sistemov vrednotenja, ki se uporabljajo za izpeljavo vrednosti dejavnika tveganja iz vhodnih podatkov, kot je navedeno v členu 14(2), točka (b), Delegirane uredbe (EU) 2022/2059;

(c) na podlagi točke (b) tega odstavka ocenijo, ali so pogoji iz člena 14(2) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059 izpolnjeni, ob upoštevanju vseh utemeljitev, predloženih v skladu s členom 15(3) navedene uredbe.

Intenzivnost, s katero pristojni organ opravi oceno, je sorazmerna z učinkom, ki ga ima usklajenost vrednosti dejavnikov tveganja na teoretične spremembe ter rezultate preskusa pripisa dobičkov in izgub iz člena 15(2) Delegirane uredbe (EU) 2022/2059.

*Oddelek 5*

***Ocena skladnosti z zahtevami glede obravnave valutnega tveganja in blagovnega tveganja v netrgovalni knjigi***

*Člen 39*

**Ocena izračuna kapitalskih zahtev za valutno tveganje in blagovno tveganje v netrgovalni knjigi**

1. Pri ocenjevanju skladnosti institucije s členom 325bi(1), točka (e), Uredbe (EU) št. 575/2013 v zvezi z zahtevami glede izračuna kapitalskih zahtev za tržno tveganje za pozicije v netrgovalni knjigi pristojni organi preverijo, ali notranje politike iz navedenega člena določajo:

(a) obseg pozicij v tujih valutah v netrgovalni knjigi, za katere institucija izračuna kapitalske zahteve z alternativnim pristopom notranjih modelov, in po potrebi temeljni razlog za izključitev nekaterih pozicij iz tega obsega;

(b) obseg pozicij v blagu v netrgovalni knjigi, za katere institucija izračuna kapitalske zahteve z alternativnim pristopom notranjih modelov, in po potrebi temeljni razlog za izključitev nekaterih pozicij iz tega obsega;

(c) za pozicije, ki so predmet valutnega tveganja, ne pa tudi blagovnega tveganja:

(i) ali je vrednost, ki se uporablja kot podlaga za izračun kapitalskih zahtev za valutno tveganje, zadnja razpoložljiva računovodska vrednost iz člena 3(1) Delegirane uredbe (EU) 2023/1577 ali zadnja razpoložljiva poštena vrednost iz člena 3(2) navedene delegirane uredbe, ter pogostost, s katero se ta vrednost ponovno izračunava;

(ii) ali obstajajo trgovalne enote, za katerih nelinearne pozicije v menjalnem tečaju se uporablja obravnava iz člena 3(4) in člena 5(1), drugi pododstavek, Delegirane uredbe (EU) 2023/1577 in, kadar je ustrezno, razlog za uporabo takega odstopanja za nekatere trgovalne enote in ne za druge;

(d) trgovalne enote, za katere se hipotetične in dejanske spremembe vrednosti portfelja v zvezi s pozicijo iz netrgovalne knjige, ki je izpostavljena blagovnemu tveganju ali tako blagovnemu kot valutnemu tveganju, izračunajo v skladu s členom 5(2), točka (a), Delegirane uredbe (EU) 2023/1577, in trgovalne enote, za katere se spremembe izračunajo v skladu s členom 5(2), točka (b), navedene delegirane uredbe, ter razlog za to izbiro.

2. Pristojni organi pri ocenjevanju, ali se notranji model institucije izvaja dosledno, kot zahteva člen 325bi(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, v zvezi z zahtevami glede izračuna kapitalskih zahtev za tržno tveganje za pozicije v netrgovalni knjigi:

(a) preverijo, ali notranji postopki iz člena 325bi(1), točka (e), Uredbe (EU) št. 575/2013 zagotavljajo:

(i) sledljivost pozicij iz netrgovalne knjige, vključenih v alternativni pristop notranjih modelov, in pravilnost računovodskih vrednosti ali poštenih vrednosti, ki se uporabljajo kot podlaga za izračun kapitalskih zahtev za tržno tveganje, kot se zahteva v členih 3 in 4 Delegirane uredbe (EU) 2023/1577;

(ii) da se pozicije iz netrgovalne knjige, ki pritegnejo valutno ali blagovno tveganje, knjižene na dani datum, vključijo v izračun mere tveganja pričakovanega primanjkljaja iz člena 325bb Uredbe (EU) št. 575/2013 ali mere tveganja za stresni scenarij iz člena 325bk navedene uredbe;

(iii) da so vse pozicije v valutnem tveganju, ki izhajajo iz spremembe valute poročanja na različnih ravneh konsolidacije („tveganje pretvorbe“), vključene med pozicije, ki so predmet valutnega tveganja;

(iv) pravilno identifikacijo pozicij v tuji valuti, ki izpolnjujejo pogoje za uporabo obravnave iz člena 3(4) in člena 5(1), drugi pododstavek, Delegirane uredbe (EU) 2023/1577, kadar institucija uporablja to obravnavo;

(v) pravilno in popolno identifikacijo postavk, ki izpolnjujejo pogoje iz člena 3(6) Delegirane uredbe (EU) 2023/1577;

(b) v zvezi z izračunom kapitalskih zahtev za pozicije, ki so izpostavljene valutnemu tveganju, iz člena 3 Delegirane uredbe (EU) 2023/1577 preverijo, ali:

(i) se pozicije v tujih valutah, za katere institucija uporablja odstopanje iz člena 3(4) in člena 5(1), drugi pododstavek, Delegirane uredbe (EU) 2023/1577, razlikujejo od pozicij v tujih valutah, za katere institucija ne uporablja navedenega odstopanja;

(ii) se samo dejavniki valutnega tveganja zadnje razpoložljive računovodske vrednosti ali poštene vrednosti posodobijo, da se določi vrednost pozicije pred uporabo scenarija prihodnjih šokov, razen če se uporabi obravnava iz člena 3(4) navedene uredbe, kot se zahteva v členu 3(3) Delegirane uredbe (EU) 2023/1577;

(iii) se za pozicije, za katere se uporablja obravnava iz člena 5(1), drugi pododstavek, navedene uredbe, vsi dejavniki tveganja posodobijo, da se določi vrednost pozicije pred uporabo scenarija prihodnjih šokov, kot zahteva člen 3(4) Delegirane uredbe (EU) 2023/1577;

(c) v zvezi z izpolnjevanjem pogojev postavk iz člena 3(6) Delegirane uredbe (EU) 2023/1577 preverijo, ali:

(i) so merila, ki jih institucija določi za opredelitev dogodkov, ki povzročijo oslabitev, ustrezna, na podlagi preteklih podatkov in preteklih dogodkov;

(ii) so merila iz točke (i) skladna z notranjim upravljanjem tveganja oslabitve;

(iii) stopnja oslabitve, pripoznana po dogodkih iz točke (i), temelji na objektivnih razlogih;

(d) v zvezi z izračunom kapitalskih zahtev za pozicije, ki so predmet blagovnega tveganja ali tako blagovnega kot valutnega tveganja, kot je navedeno v členu 4 Delegirane uredbe (EU) 2023/1577, preverijo, ali se scenariji prihodnjih šokov uporabljajo samo za dejavnike tveganja, ki spadajo v širšo kategorijo dejavnikov blagovnega tveganja in, kjer je ustrezno, v širšo kategorijo dejavnikov valutnega tveganja;

(e) preverijo, ali se hipotetične in dejanske spremembe v zvezi s pozicijami iz netrgovalne knjige, ki so izpostavljene valutnemu tveganju ali blagovnemu tveganju, izračunajo v skladu s členom 5 Delegirane uredbe (EU) 2023/1577.

Za namene točke (a)(iii) pristojni organi preverijo, kako institucija v notranji model za merjenje tveganj vključi neto odprte pozicije, ki izhajajo iz različnih subjektov v skupini.

3. Za namene odstavka 2, točka (a)(ii), lahko pristojni organi uporabijo enega od naslednjih dveh pristopov:

(a) na vzorcu pozicij iz netrgovalne knjige, izbranem na določen referenčni datum, preverijo, ali so te pozicije vključene med pozicije, zajete v meri tveganja pričakovanega primanjkljaja ali meri tveganja stresnih scenarijev na navedeni referenčni datum, ali med pozicije alternativnega standardiziranega pristopa;

(b) zahtevajo, da institucija uskladi na eni strani pozicije iz netrgovalne knjige, izbrane na določen referenčni datum, na drugi strani pa pozicije iz netrgovalne knjige, ki na ta referenčni datum spadajo pod notranji model za merjenje tveganj in pod alternativni standardizirani pristop.

4. Za namene odstavka 2, točka (a)(iii), lahko pristojni organi od institucije zahtevajo, da predloži vrste pozicij, ki so vključene v model ter izhajajo iz sredstev in obveznosti, ki ne pritegnejo tržnega tveganja, kadar se kapitalske zahteve izračunajo na posamični ravni, ampak ga pritegnejo, kadar se kapitalske zahteve izračunajo na konsolidirani ravni, zaradi tveganja pretvorbe.

5. Za namene odstavka 2, točka (a)(v), lahko pristojni organi od institucije zahtevajo, da uskladi postavke, za katere je ugotovila, da izpolnjujejo pogoje iz člena 3(6) Delegirane uredbe (EU) 2023/1577 za izračun kapitalskih zahtev z alternativnim pristopom notranjih modelov, s postavkami, ki izpolnjujejo navedene pogoje v skladu z veljavnim računovodskim okvirom.

6. Za namene odstavka 2, točka (b), lahko pristojni organi na vzorcu pozicij iz netrgovalne knjige in za referenčni datum za izračun mere tveganja pričakovanega primanjkljaja iz člena 325bb Uredbe (EU) št. 575/2013 in mere tveganja za stresni scenarij iz člena 325bk navedene uredbe uporabijo naslednjo metodo ocenjevanja:

(a) od institucije zahtevajo, da predloži seznam:

(i) dejavnikov tveganja, ki se uporabljajo kot vhodni podatki za določitev poštene vrednosti, ki predstavlja podlago za izračun kapitalskih zahtev, kot zahteva člen 3 Delegirane uredbe (EU) 2023/1577;

(ii) tistih dejavnikov tveganja izmed dejavnikov tveganja iz točke (i), za katere institucija uporabi scenarije prihodnjih šokov pri izračunu mere tveganja pričakovanega primanjkljaja iz člena 325bb Uredbe (EU) št. 575/2013 ali mere tveganja za stresni scenarij iz člena 325bk navedene uredbe;

(b) zahtevajo, da institucija zagotovi vrednost dejavnikov tveganja iz točke (a) na naslednje datume:

(i) datum, na katerega je bila določena zadnja razpoložljiva poštena vrednost;

(ii) dani referenčni datum za izračun mere tveganja pričakovanega primanjkljaja ali mere tveganja za stresni scenarij;

(c) preverijo, ali:

(i) za pozicije, za katere se ne uporablja obravnava iz člena 3(4) Delegirane uredbe (EU) 2023/1577, vrednost dejavnikov tveganja, ki ne odražajo valutnega tveganja, ni bila posodobljena med datumoma iz točk (b)(i) in (b)(ii);

(ii) je za pozicije, za katere se uporablja obravnava iz člena 3(4) Delegirane uredbe (EU) 2023/1577, vrednost vseh dejavnikov tveganja posodobljena med datumoma iz točk (b)(i) in (b)(ii);

(iii) se dejavniki tveganja iz točke (a)(ii) nanašajo samo na valutno tveganje ne glede na to, ali se uporablja obravnava iz člena 3(4) Delegirane uredbe (EU) 2023/1577.

7. Za namene odstavka 2, točka (b), lahko pristojni organi na vzorcu pozicij iz netrgovalne knjige in za referenčni datum za izračun mere tveganja pričakovanega primanjkljaja iz člena 325bb Uredbe (EU) št. 575/2013 in mere tveganja za stresni scenarij iz člena 325bk navedene uredbe uporabijo naslednjo metodo ocenjevanja:

(a) ocenijo, kako institucija loči dejavnike valutnega tveganja od drugih vhodnih podatkov, ki se uporabljajo za določitev računovodske vrednosti pozicije;

(b) od institucije zahtevajo, da predloži seznam tistih dejavnikov tveganja od dejavnikov tveganja iz točke (a), za katere institucija uporabi scenarije prihodnjih šokov pri izračunu mere tveganja pričakovanega primanjkljaja iz člena 325bb Uredbe (EU) št. 575/2013 ali mere tveganja za stresni scenarij iz člena 325bk navedene uredbe;

(c) pridobijo vrednost dejavnikov valutnega tveganja in drugih vhodnih podatkov, ki se uporabljajo za določitev računovodske vrednosti, na naslednje datume;

(i) datum, na katerega je bila določena zadnja razpoložljiva računovodska vrednost;

(ii) dani referenčni datum za izračun mere tveganja pričakovanega primanjkljaja in mere tveganja za stresni scenarij;

(d) preverijo, ali:

(i) za pozicije, za katere se ne uporablja obravnava iz člena 3(4) Delegirane uredbe (EU) 2023/1577, vhodni podatki vrednotenja, ki ne odražajo valutnega tveganja, niso bili posodobljeni med datumoma iz točk (c)(i) in (c)(ii);

(ii) so bili za pozicije, za katere se uporablja obravnava iz člena 3(4) Delegirane uredbe (EU) 2023/1577, vhodni podatki vrednotenja, vključno z dejavniki valutnega tveganja, ki ne odražajo valutnega tveganja, posodobljeni med datumoma iz točk (c)(i) in (c)(ii);

(iii) se dejavniki tveganja iz točke (b) nanašajo samo na valutno tveganje ne glede na to, ali se uporablja obravnava iz člena 3(4) Delegirane uredbe (EU) 2023/1577.

8. Za namene odstavka 2, točka (d), lahko pristojni organi na vzorcu pozicij iz netrgovalne knjige in za referenčni datum za izračun mere tveganja pričakovanega primanjkljaja iz člena 325bb Uredbe (EU) št. 575/2013 in mere tveganja za stresni scenarij iz člena 325bk navedene uredbe uporabijo naslednjo metodo ocenjevanja:

(a) od institucije zahtevajo, da predloži seznam:

(i) dejavnikov tveganja, ki se uporabljajo kot vhodni podatki za določitev poštene vrednosti, ki predstavlja podlago za izračun kapitalskih zahtev, kot zahteva člen 4 Delegirane uredbe (EU) 2023/1577;

(ii) tistih dejavnikov tveganja izmed dejavnikov tveganja iz točke (a), za katere institucija uporabi scenarij prihodnjih šokov pri izračunu mere tveganja pričakovanega primanjkljaja iz člena 325bb Uredbe (EU) št. 575/2013 ali ekstremni scenarij prihodnjih šokov pri izračunu mere tveganja za stresni scenarij iz člena 325bk navedene uredbe;

(b) preverijo, ali so na seznamu iz točke (a)(ii) samo dejavniki tveganja, ki odražajo blagovno tveganje in, kjer je ustrezno, valutno tveganje.

9. Za namene odstavka 2, točka (e), lahko pristojni organi na vzorcu pozicij iz netrgovalne knjige uporabijo naslednjo metodo ocenjevanja:

(a) od institucije zahtevajo, da predloži opis vhodnih podatkov vrednotenja, ki se uporabljajo za določitev računovodske ali poštene vrednosti pozicije;

(b) od institucije zahtevajo, da predloži vrednosti takih vhodnih podatkov vrednotenja ob koncu dneva po izračunu tvegane vrednosti iz člena 325bf Uredbe (EU) št. 575/2013 in ob koncu prejšnjega dne, kot se uporabljajo pri izračunu hipotetičnih in dejanskih sprememb vrednosti portfelja;

(c) preverijo, ali se, odvisno od pozicije, ki se ocenjuje, vrednosti posodabljajo ali ohranjajo nespremenjene, kot zahteva člen 5(2) Delegirane uredbe (EU) 2023/1577.

*Oddelek 6*

***Ocena izračuna mer tveganja pričakovanega primanjkljaja in mere tveganja za stresni scenarij***

Pododdelek 1

**Ocena vidikov, ki so pomembni tako za izračun mer tveganja pričakovanega primanjkljaja kot mere tveganja za stresni scenarij**

*Člen 40*

**Ocena zmožnosti notranjega modela za merjenje tveganj za zajemanje nelinearnosti**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju skladnosti institucije s členom 325bh(1), točka (b), Uredbe (EU) št. 575/2013 v zvezi z zahtevami glede učinkovitosti in zmožnosti notranjega modela za merjenje tveganj, da zajame nelinearnosti za opcije in druge produkte za institucijo z uporabo pristopa na podlagi občutljivosti, preverijo, ali:

(a) notranji model za merjenje tveganj zajema vsaj pomembne pogoje prve in druge stopnje približkov Taylorjeve vrste, da se odrazi sprememba cen zaradi sprememb ustreznih dejavnikov tveganja, vključno s tveganjem navzkrižne game, ki ga predstavljajo pomembna vzporedna gibanja dejavnikov tveganja;

(b) pristop na podlagi občutljivosti privede do ustreznih rezultatov, tudi kadar se za dejavnike tveganja uporabijo resni šoki.

2. Za namene odstavka 1 lahko pristojni organi uporabijo naslednje korake v naslednjem vrstnem redu:

(a) opredelijo produkte, za katere želijo pristojni organi preskusiti pomembnost pogojev stopnje približka Taylorjeve vrste in ustreznost pristopa na podlagi občutljivosti v primeru resnega šoka;

(b) določijo delovni dan v stresnem obdobju, v katerem so bili donosi, ugotovljeni za dejavnike tveganja pri teh produktih, še posebej visoki, če so bili pozitivni, oziroma posebej nizki, če so bili negativni;

(c) zahtevajo, da institucija izračuna hipotetične in teoretične spremembe vrednosti teh produktov v skladu z Delegirano uredbo (EU) 2022/2059 po scenariju, opredeljenem z donosi na delovni dan, določen v skladu s točko (b);

(d) na podlagi rezultatov izračuna iz točke (c) ocenijo, ali pristop na podlagi občutljivosti vodi do ustreznih rezultatov.

Pododdelek 2

**Ocena vidikov, ki so pomembni za izračun mer tveganja pričakovanega primanjkljaja**

*Člen 41*

**Ocena izračuna mere tveganja pričakovanega primanjkljaja**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju, ali se notranji model institucije izvaja dosledno, kot zahteva člen 325bi(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, v zvezi z izračunom mer neomejenega pričakovanega primanjkljaja in mer delnega pričakovanega primanjkljaja za vse širše kategorije dejavnikov tveganja z zmanjšano pogostostjo, kot je navedeno v členu 325bb(4) Uredbe (EU) št. 575/2013:

(a) analizirajo postopek, ki ga institucija uporablja za določitev dneva v tednu, ko se izračunajo mere;

(b) preverijo, ali zmanjšanje pogostosti izračunavanja ne povzroči podcenjevanja tveganja.

2. Pristojni organi za namene odstavka 1, točka (b):

(a) preverijo, ali je analiza, ki jo je izvedla institucija, ustrezna za dokazovanje, da ni podcenjevanja tveganja;

(b) preverijo, ali razvoj dnevnih vrednosti za $UES_t$, $PES_t^{RS}$, $PES_t^{FC}$ in $PES_t^{RC}$, izračunanih za vse pozicije portfelja, kot zahteva člen 325bb(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, ne kaže sistematično nižjega profila tveganja v dnevu, ki ga izbere institucija.

3. Za namene odstavka 2, točka (b), lahko pristojni organi, kadar obstajajo znaki sistematično nižjega profila tveganja, svojo oceno dopolnijo z:

(a) zahtevo, da institucija izračuna dnevne in za dano obdobje mere neomejenega pričakovanega primanjkljaja $UES_t^i$ ter mere delnega pričakovanega primanjkljaja $PES_t^{RS,i}$, $PES_t^{FC,i}$ in $PES_t^{RC,i}$ za vsako širšo kategorijo dejavnikov tveganja;

(b) analizo, ali so te mere sistematično nižje na dan, ki ga izbere institucija.

*Člen 42*

**Ocena izračuna mer delnega pričakovanega primanjkljaja**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju, ali se notranji model institucije izvaja dosledno, kot zahteva člen 325bi(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, v zvezi z izračunom mer delnega pričakovanega primanjkljaja iz člena 325bc navedene uredbe:

(a) preverijo, ali je cenilka, ki jo institucija uporablja za oceno mer tveganja pričakovanega primanjkljaja, konceptualno zanesljiva in zadostno natančna;

(b) preverijo, ali institucija pri izračunu mer delnega pričakovanega primanjkljaja $PES_t(T)$ in $PES_t(T,j)$ v skladu s členom 325bc(1) Uredbe (EU) št. 575/2013 opredeli dejanska obdobja likvidnosti dejavnikov tveganja dane pozicije, pri čemer upošteva zapadlost pozicije v skladu s členom 325bd(4) navedene uredbe;

(c) preverijo, ali je institucija v okviru notranjih politik iz člena 325bi(1), točka (e), Uredbe (EU) št. 575/2013 določila objektivna merila, ki so ustrezna za izbiro dejavnikov tveganja, ki tvorijo podskupino dejavnikov tveganja, primernih za modeliranje, iz člena 325bc(2), točka (a), navedene uredbe;

(d) preverijo, ali so dejavniki tveganja, ki niso del podskupine dejavnikov tveganja, primernih za modeliranje, ki jih je institucija izbrala v skladu s členom 325bc(2), točka (a), Uredbe (EU) št. 575/2013, pri računanju $PES_t^{RC}$, $PES_t^{RC,i}$ in $PES_t^{RS}$, $PES_t^{RS,i}$ konstantni;

(e) preverijo, ali so tehnike, uporabljene za izračun $PES_t^{FC}$, $PES_t^{RC}$, $PES_t^{FC,i}$, $PES_t^{RC,i}$, in tehnike, uporabljene za izračun $PES_t^{RS}$, $PES_t^{RS,i}$, enake z izjemo odstopanj, potrebnih za zagotovitev izpolnjevanja zahtev iz člena 325bc(2) do (4) Uredbe (EU) št. 575/2013;

(f) preverijo, ali institucija pri izračunu $PES_t^{FC}$, $PES_t^{RC}$, $PES_t^{FC,i}$, $PES_t^{RC,i}$ uporablja enako tehtane podatke v obdobju opazovanja;

(g) v zvezi z opredelitvijo stresnega obdobja preverijo, ali se 12-mesečna drseča obdobja, testirana za določitev stresnega obdobja, začnejo vsaj s 1. januarjem 2007, kot je navedeno v členu 325bc(2), točk (c), Uredbe (EU) št. 575/2013, in ali notranje politike institucije določajo pogostost posodobitve stresnega obdobja za izračun mer delnega pričakovanega primanjkljaja, kot tudi druga veljavna merila, ki sprožijo njegovo posodobitev.

Za namene točke (e) pristojni organi pridobijo pregled razlik v tehnikah, ki jih institucija uporablja pri izračunu mer delnega pričakovanega primanjkljaja, umerjenih za nedavno 12-mesečno obdobje in za stresno obdobje, ter preverijo, ali te razlike ne presegajo tistega, kar je potrebno za doseganje skladnosti z zahtevami iz Uredbe (EU) št. 575/2013.

Za namene točke (g) pristojni organi tudi na podlagi preteklih posodobitev preverijo, ali se stresno obdobje posodablja vsaj vsako četrtletje in ali je institucija upoštevala vsa morebitna merila, določena v notranjih politikah.

2. Pristojni organi za namene odstavka 1, točka (a):

(a) preverijo, kako institucija izbere cenilko, ki jo uporablja, in analizo, ki podpira takšno izbiro;

(b) preverijo, ali cenilka pričakovanega primanjkljaja ustreza bodisi integralu cenilke za tvegano vrednost iz člena 325bf Uredbe (EU) št. 575/2013, ki se razume kot funkcija verjetnosti odstopanja od pričakovanih vrednosti med nič in ena, zmanjšane za ustrezno stopnjo zaupanja in deljene z razliko med ena in ustrezno stopnjo zaupanja, bodisi bolj konservativni možnosti;

(c) lahko primerjajo cenilke tvegane vrednosti in pričakovanega primanjkljaja, ki jih uporablja institucija, s cenilkami iz razpredelnice 1.

| Cenilke tvegane vrednosti | Cenilke pričakovanega primanjkljaja |
|---|---|
| $Q_{\text{emp}}(\alpha) = X_{(M_{emp}+1)}$ | $\text{ES}_{\text{emp}} = \frac{-1}{\alpha \bullet N}\left(\sum_{i=1}^{M_{\text{emp}}} X_{(i)} + R_{\text{emp}} \bullet X_{(M_{\text{emp}}+1)}\right)$;<br>$\text{ES}_{\text{SAE}} = \frac{-1}{M_{emp}} \sum_{i=1}^{M_{\text{emp}}} X_{(i)}$ |
| $Q_{\text{lin}}(\alpha) = \begin{cases} (1-R_{\text{lin}})X_{(M_{\text{lin}})} + R_{\text{lin}}X_{(M_{\text{lin}}+1)}, \text{ za } M_{\text{lin}} \geq 1 \\ X_{(1)}, \text{ za } M_{\text{lin}} = 0 \end{cases}$ | $\text{ES}_{\text{lin}} = \frac{-1}{\alpha \bullet (\text{N}+1)}\left(\frac{3}{2}X_{(1)} + \sum_{i=2}^{M_{\text{lin}}-1} X_{(i)} + \frac{1+2R_{\text{lin}}-R_{\text{lin}}^2}{2}X_{(M_{\text{lin}})} + \frac{R_{\text{lin}}^2}{2}X_{(M_{\text{lin}}+1)}\right)$ |
| $Q_{\text{lin_extra}}(\alpha) = \begin{cases} (1-R_{\text{lin}}) \bullet X_{(M_{\text{lin}})} + R_{\text{lin}} \bullet X_{(M_{\text{lin}}+1)}, za\ M_{\text{lin}} \geq 1 \\ \frac{X_{(1)}}{\left(\alpha \bullet (N+1)\right)^3}, \text{ za } M_{\text{lin}} = 0 \end{cases}$ | $\text{ES}_{\text{lin_extra}} = \frac{-1}{\alpha \bullet (\text{N}+1)}\left(2 \bullet X_{(1)} + \sum_{i=2}^{M_{\text{lin}}-1} X_{(i)} + \frac{1+2R_{\text{lin}}-R_{\text{lin}}^2}{2}X_{(M_{\text{lin}})} + \frac{R_{\text{lin}}^2}{2}X_{(M_{\text{lin}}+1)}\right)$ |

pri čemer velja:
$X_{(i)}$ označuje i-to najnižjo vrednost v vzorcu $\{X_i\}$, uporabljenem za oceno, tj. $X_{(1)}$ najhujšo izgubo v vzorcu dobičkov in izgub ter običajno veliko negativno število;

$N$ označuje število vrednosti v vzorcu $\{X_i\}$, uporabljenem za oceno;
$\alpha$ označuje verjetnost odstopanja od pričakovanih vrednosti, tj. ena, zmanjšano za stopnjo zaupanja;

$\lfloor \ldots \rfloor$ označuje celo število argumenta;
$M_{\text{emp}} = \lfloor \alpha \bullet N \rfloor$ in za pričakovani primanjkljaj se predpostavlja $M_{emp} < N$, tj. računanje za levi rep vzorca;

$$R_{\text{emp}} = \alpha \bullet N - \lfloor \alpha \bullet N \rfloor;$$

$M_{\text{lin}} = \lfloor \alpha \bullet (N+1) \rfloor$ in za pričakovani primanjkljaj se predpostavlja $M_{\text{lin}} \geq 2$, tj. več kot ena izguba na $\alpha$ repu vzorca dobičkov in izgub;

$R_{\text{lin}} = \alpha \bullet (N+1) - \lfloor \alpha \bullet (N+1) \rfloor$.

(d) če izračun mer tveganja pričakovanega primanjkljaja temelji na simulacijah Monte Carlo, preverijo, ali število simulacij zagotavlja približevanje k stabilnim rezultatom.

Za namene točke (d) pristojni organi pregledajo teste, ki jih je izvedla institucija, da je določila število simulacij, in statistične teste, s čimer zagotovijo, da so zaporedja, uporabljena za pripravo simulacije, dovolj naključno izbrana. Če pristojni organ meni, da so ti testi nezadostni, lahko uporabi metodo ocenjevanja iz odstavka 4.

3. Pristojni organi za namene odstavka 1, točka (b):

(a) zahtevajo, da institucija predloži statistično napako Monte Carlo pri 95-odstotni stopnji zaupanja, in preverijo, ali je metoda, uporabljena za merjenje takšne statistične napake, zanesljiva;

(b) od institucije zahtevajo, da izračuna mere tveganja pričakovanega primanjkljaja z več različnimi arbitrarnimi izhodiščnimi vrednostmi, pri čemer so vse druge predpostavke enake;

(c) ocenijo, ali so razlike v merah tveganja pričakovanega primanjkljaja z drugačno arbitrarno izhodiščno vrednostjo, ki izhajajo iz izračuna v skladu s točko (b), združljive s statistično napako iz točke (a);

(d) kadar pristojni organi menijo, da so rezultati iz točke (c) nezdružljivi, ocenijo temeljni vzrok za tako nezdružljivost in število simulacij, potrebnih za zagotovitev, da je statistična napaka manjša od 5 %.

4. Pristojni organi za namene odstavka 1, točka (c):

(a) pridobijo pregled dejavnikov tveganja, ki jih je izbrala institucija, in preverijo:

(i) ali merila zagotavljajo zadostno raven pokritosti izbranih vrst dejavnikov tveganja, primernih za modeliranje, v primerjavi s celotnim sklopom dejavnikov tveganja, primernih za modeliranje, ki jim je institucija izpostavljena;

(ii) ali so merila taka, da se pričakuje, da bo prag iz točke 325bc(2), točka (a), Uredbe (EU) št. 575/2013 sčasoma presežen;

(iii) ali institucija preizkuša alternativne podskupine dejavnikov tveganja, primernih za modeliranje, za zagotovitev, da njena izbira ne podcenjuje kapitalskih zahtev;

(iv) ali institucija pri svoji izbiri daje prednost dejavnikom tveganja, za katere obstajajo podatki v stresnem obdobju, pred dejavniki tveganja, za katere se uporabljajo približki; v nasprotnem primeru pristojni organi ocenijo, zakaj institucija ni uvedla takega merila, in ali bi drugačna izbira izboljšala kakovost mere neomejenega in delnega pričakovanega primanjkljaja;

(b) preverijo, ali je, kadar je zapadlost pozicije krajša od 10 dni, dejansko obdobje likvidnosti vseh dejavnikov tveganja določeno na 10 dni in ali taka pozicija ne vpliva na izračun $PES(T,j)$ za $j \geq 2$;

(c) če ima pozicija zapadlost *Mat* dni, pri čemer je $10 \text{ dni} \leq Mat \leq 120 \text{ dni}$, preverijo, ali:

(i) so bili vsi dejavniki tveganja te pozicije z obdobjem likvidnosti $SubCatLH \geq Mat$ dodeljeni dejanskemu obdobju likvidnosti, ki je najkrajše obdobje likvidnosti med obdobji likvidnosti iz razpredelnice 1 člena 325bc(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, ki je večje od ali enako *Mat*;

(ii) pozicija ne vpliva na izračun $PES(T,j)$ za vse *j*, ki ustreza obdobju likvidnosti, ki je daljše od najkrajšega obdobja likvidnosti med obdobji likvidnosti iz razpredelnice 1 člena 325bc(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, ki je večje od ali enako *Mat*;

(d) preverijo, ali je institucija, kadar ima pozicija zapadlost Mat dni, pri čemer je $\text{Mat} > 120 \text{ dni}$, vse dejavnike tveganja te pozicije pripisala dejanskemu obdobju likvidnosti, ki ustreza obdobju likvidnosti *SubCatLH*, dodeljenemu dejavnikom tveganja;

(e) preverijo, ali institucija pri izračunu $PES(T,j)$ ohranja navedene dejavnike tveganja konstantne, pri čemer je dejansko obdobje likvidnosti krajše od obdobja likvidnosti, ki ustreza indeksu *j*.

Za namene točke (a)(ii) pristojni organ oceni, v kolikšni meri je institucija presegla prag v prejšnjih četrtletjih.

Za namene točke (a)(iii) lahko pristojni organi, kadar menijo, da testiranje alternativnih podskupin, ki ga izvede institucija, ni zadostno, od institucije zahtevajo, da testira alternativne podskupine in oceni, ali alternativne izbire povzročijo pomembne razlike v smislu kapitalskih zahtev.

*Člen 43*

**Ocena distribucijskih in statističnih predpostavk**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju, ali se notranji model institucije izvaja dosledno, kot se zahteva v členu 325bi(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, v zvezi z zahtevo, da mere tveganja pričakovanega primanjkljaja iz člena 325bb Uredbe (EU) št. 575/2013 odražajo pretekle podatke v skladu s členom 325bc(2), točka (c), in členom 325bc(4), točka (c), navedene uredbe, preverijo, ali:

(a) so distribucijske in vse druge ustrezne statistične predpostavke, uporabljene v modelu, vključno z nestanovitnostjo in korelacijami, dobro utemeljene, tudi v zvezi z repom porazdelitev, ki so pomembne za izračun pričakovanega primanjkljaja;

(b) empirične korelacije, ki jih institucija uporablja pri uporabi scenarija prihodnjih šokov, da bi se upoštevalo vzporedno gibanje dejavnikov tveganja pri izračunu mer tveganja pričakovanega primanjkljaja iz člena 325bb Uredbe št. 575/2013, temeljijo na preteklih podatkih v skladu s členom 325bc(2), točka (c), in členom 325bc(4), točka (c), navedene uredbe.

Za namene točke (b) prvega pododstavka lahko pristojni organi po potrebi od institucije zahtevajo, da:

(a) predložijo vzorec časovnih vrst;

(b) izračunajo empirične korelacije med temi časovnimi vrstami;

(c) preverijo, da se korelacije iz točke (b) ne razlikujejo pomembno od korelacij, ki jih institucija uporablja v svojem notranjem modelu za merjenje tveganj.

2. Za namene odstavka 1 pristojni organi na podlagi vzorca časovnih vrst primerjajo:

(a) nestanovitnost in druge distribucijske lastnosti scenarija prihodnjih šokov, ki se uporablja za dani dejavnik tveganja pri izračunu mere delnega pričakovanega primanjkljaja;

(b) nestanovitnost in druge distribucijske lastnosti donosov, opaženih za dani dejavnik tveganja.

Pristojni organi opravijo oceno iz odstavka 1 tako na podlagi obdobja iz člena 325bc(4), točka (c), Uredbe (EU) št. 575/2013 kot obdobja finančnega stresa iz člena 325bc(2), točka (c), navedene uredbe.

3. Za namene odstavka 1 lahko pristojni organi na vzorcu dejavnikov tveganja izvedejo dodatne teste, vključno s testi normalnosti, da ocenijo, ali so porazdelitve, ki jih predpostavlja institucija, ustrezne. Pristojni organi lahko od institucije zahtevajo, da predloži podatek o učinku, ki bi ga imela uporaba alternativnih porazdelitev na mere tveganja pričakovanega primanjkljaja.

Pododdelek 3

**Ocena vidikov, ki so pomembni za izračun mere tveganja za stresni scenarij**

*Člen 44*

**Ocena mere tveganja za stresni scenarij**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju skladnosti institucije s členom 325bi(1), točka (e), Uredbe (EU) št. 575/2013 v zvezi z zahtevami glede določanja ekstremnega scenarija prihodnjih šokov preverijo, ali notranje politike iz navedene točke izpolnjujejo vse naslednje zahteve:

(a) notranje politike so skladne s členom 21 Delegirane uredbe (EU) 2024/397;

(b) notranje politike zahtevajo pripravo posodobljene evidence, ki za vsak dejavnik tveganja, neprimeren za modeliranje:

(i) opisuje dejavnik tveganja;

(ii) navaja obdobje likvidnosti, pripisano dejavniku tveganja v skladu s členom 325bd Uredbe (EU) št. 575/2013;

(iii) navaja, ali institucija izračuna ekstremni scenarij prihodnjih šokov z neposredno metodo ali postopno metodo iz člena 2, člena 3, člena 5 oziroma člena 6 Delegirane uredbe (EU) 2024/397 ali določi regulativni ekstremni scenarij prihodnjih šokov v skladu s členom 14 navedene delegirane uredbe;

(iv) kadar institucija uporablja postopno metodo, navaja, ali se za umerjanje šokov navzdol in navzgor uporablja metoda na podlagi preteklih podatkov ali metoda asimetrične sigme ali nadomestna metoda;

(v) za dejavnike tveganja, za katere institucija določi regulativni ekstremni scenarij prihodnjih šokov v skladu s členom 14 Delegirane uredbe (EU) 2024/397, upravičuje to izbiro;

(vi) navaja, ali je dejavnik tveganja del skupine, in če je tako, katere;

(c) notranje politike določajo merila iz člena 1, točka (a)(i), in člena 4, točka (a)(i), Delegirane uredbe (EU) 2024/397, na podlagi katerih se določi, kdaj se za dejavnik tveganja, neprimeren za modeliranje, ali standardizirano skupino, neprimerno za modeliranje, uporablja bodisi neposredna bodisi postopna metoda iz člena 2, člena 3, člena 5 in člena 6 navedene delegirane uredbe;

(d) notranje politike določajo merila za opredelitev delovnih in nedelovnih dni na način, ki je skladen z izračunom mere tveganja za stresni scenarij iz člena 325bk Uredbe (EU) št. 575/2013 in izračunom mere tveganja pričakovanega primanjkljaja iz člena 325bb navedene uredbe;

(e) notranje politike določajo merila za opredelitev dejavnikov tveganja, za katere institucija določi mero tveganja za stresni scenarij z uporabo regulativnega ekstremnega scenarija prihodnjih šokov v skladu s členom 14 Delegirane uredbe (EU) 2024/397;

(f) notranje politike zahtevajo, da institucija spremlja vse primere neuspešnega oblikovanja cen iz člena 13(3) Delegirane uredbe (EU) 2024/397, vzroke za neuspešno oblikovanje cen in popravne ukrepe, sprejete v skladu z navedenim členom;

(g) notranje politike v skladu s členom 12(4) Delegirane uredbe (EU) 2024/397 določajo pogostost posodobitev stresnega obdobja, ki se uporablja za določitev ekstremnega scenarija prihodnjih šokov, in druga možna merila, ki sprožijo posodobitev takega stresnega obdobja.

2. Pristojni organi pri ocenjevanju, ali se notranji model institucije izvaja dosledno, kot zahteva člen 325bi(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, v zvezi z zahtevami glede izračuna mere tveganja za stresni scenarij iz člena 325bk navedene uredbe:

(a) kadar institucija uporablja neposredno metodo iz člena 2 Delegirane uredbe (EU) 2024/397 v zvezi z dejavniki tveganja, neprimernimi za modeliranje:

(i) preverijo, ali procesi institucije upoštevajo merila iz člena 1, točka (a)(i), Delegirane uredbe (EU) 2024/397, kot je določeno v notranjih politikah iz člena 325bi(1), točka (e), Uredbe (EU) št. 575/2013;

(ii) preverijo, ali institucija dokumentira in utemelji spremembe pristopa, uporabljenega za izračun mere tveganja za stresni scenarij, kot se zahteva v členu 1, točka (a)(ii), Delegirane uredbe (EU) 2024/397;

(iii) preverijo, ali obstaja pomembna razlika med mero tveganja za stresni scenarij, ki izhaja iz neposredne metode na eni strani in postopne metode na drugi strani, za obdobje 20 delovnih dni iz člena 1, točka (a)(iii), Delegirane uredbe (EU) 2024/397 ter raziščejo razloge za kakršne koli pomembne razlike;

(b) kadar institucija uporablja neposredno metodo iz člena 5 Delegirane uredbe (EU) 2024/397 v zvezi z dejavniki tveganja, neprimernimi za modeliranje:

(i) preverijo, ali procesi institucije upoštevajo merila iz člena 4, točka (a)(i), navedene delegirane uredbe, kot je določeno v notranjih politikah iz člena 325bi(1), točka (e), Uredbe (EU) št. 575/2013;

(ii) preverijo, ali institucija dokumentira in utemelji spremembe pristopa, uporabljenega za izračun mere tveganja za stresni scenarij, kot se zahteva v členu 4, točka (a)(ii), Delegirane uredbe (EU) 2024/397;

(iii) preverijo, ali obstaja pomembna razlika med mero tveganja za stresni scenarij, ki izhaja iz neposredne metode na eni strani in postopne metode na drugi strani, za obdobje 20 delovnih dni iz člena 4, točka (a)(iii), Delegirane uredbe (EU) 2024/397 ter raziščejo razloge za kakršne koli pomembne razlike;

(c) v zvezi z določitvijo časovne vrste donosov v 10 delovnih dneh iz člena 7 Delegirane uredbe (EU) 2024/397:

(i) preverijo, da institucija v časovno vrsto, ki se uporablja za oblikovanje mere tveganja za stresni scenarij, ne vključi več kot enega opazovanja na delovni dan, in preverijo, da časovna vrsta vključuje samo dejanske tržne podatke, kot se zahteva v členu 7(1), točka (a), Delegirane uredbe (EU) 2024/397;

(ii) preverijo, ali se merila iz odstavka 1, točka (d), za opredelitev delovnih in nedelovnih dni uporabljajo pri izračunu donosov v 10 delovnih dneh iz člena 7 Delegirane uredbe (EU) 2024/397 in pri podaljšanju stresnega obdobja za največ 20 delovnih dni, kot je navedeno v členu 7(1), točka (b), navedene uredbe, ter preverijo, ali se koraki za pridobitev donosov v 10 delovnih dneh, vključno z določitvijo $D_t$ iz člena 7(1), točka (c), navedene delegirane uredbe, izvajajo pravilno;

(iii) preverijo, ali časovna vrsta dejavnikov tveganja, neprimernih za modeliranje, ki jih je institucija predhodno ocenila kot primerne za modeliranje v skladu s členom 325be Uredbe (EU) št. 575/2013, vključuje opazovanja, ki jih je institucija uporabila za umeritev scenarijev prihodnjih šokov iz člena 325bc navedene uredbe, kot zahteva člen 7(2) Delegirane uredbe (EU) 2024/397;

(d) v zvezi z izvajanjem nadomestne metode iz člena 10 Delegirane uredbe (EU) 2024/397:

(i) preverijo, ali lahko institucije utemeljijo slabo razpoložljivost podatkov za dejavnike tveganja, neprimerne za modeliranje, ali standardizirane skupine, neprimerne za modeliranje, za katere institucija uporablja nadomestno metodo;

(ii) preverijo, ali so dejavniki tveganja, za katere je treba uporabiti pristop iz člena 10(2) in (3) Delegirane uredbe (EU) 2024/397, ustrezno opredeljeni;

(iii) preverijo, ali pri uporabi metode iz člena 10(4) Delegirane uredbe (EU) 2024/397 pristop, ki ga institucija uporablja za izbiro dejavnika tveganja, ki izpolnjuje pogoje iz odstavka 5 navedenega člena, privede do določitve šokov navzgor in navzdol, ki so primerni za dejavnik tveganja, za katerega se uporablja nadomestni pristop;

(e) zahtevajo, da institucija opredeli dejavnike tveganja, neprimerne za modeliranje, ali standardizirane skupine, neprimerne za modeliranje, za katere je vrednost koeficienta nelinearnosti iz členov 17 in 18 Delegirane uredbe (EU) 2024/397 enaka bodisi $\kappa_{min}$ bodisi $\kappa_{max}$, kot je navedeno v navedenih členih, ter preverijo, ali je ekstremni scenarij prihodnjih šokov ustrezen ali mora institucija v skladu s členom 325bk(3), točka (b), Uredbe (EU) št. 575/2013 uporabiti regulativni ekstremni scenarij prihodnjih šokov v skladu s členom 14 Delegirane uredbe (EU) 2024/397;

(f) v zvezi z določitvijo stresnega obdobja, kot zahteva člen 12 Delegirane uredbe (EU) 2024/397:

(i) kadar institucija določi stresno obdobje tako, da doseže čim višjo vrednost iz člena 12(1) Delegirane uredbe (EU) 2024/397, in z uporabo metod določanja cen na podlagi občutljivosti v skladu s členom 13(4) navedene delegirane uredbe, preverijo zanesljivost analize, ki jo opravi institucija, da dokaže, da spremembe cen, ki niso zajete z metodami določanja cen na podlagi občutljivosti, ne bi spremenile stresnega obdobja;

(ii) kadar institucija določi stresno obdobje za dejavnike tveganja, neprimerne za modeliranje, v širši kategoriji dejavnikov tveganja tako, da opredeli 12-mesečno obdobje opazovanja, s katerim se v skladu s členom 12(2) Delegirane uredbe (EU) 2024/397 doseže čim večja mera delnega pričakovanega primanjkljaja $PES^{RS,\ i}$, preverijo zanesljivost analize, ki jo opravi institucija, da dokaže, da je opredeljeno stresno obdobje obdobje finančnega stresa za njene dejavnike tveganja, neprimerne za modeliranje;

(iii) preverijo, ali se 12-mesečna drseča obdobja, testirana za določitev stresnega obdobja, začnejo vsaj s 1. januarjem 2007, kot je navedeno v členu 12(3) Delegirane uredbe (EU) 2024/397, in preverijo, ali so bile pretekle posodobitve stresnega obdobja v skladu s pogostostjo in merili iz odstavka 1, točka (g);

(g) v zvezi z izračunom izgub z metodami določanja cen na podlagi občutljivosti pod pogoji iz člena 13(3) Delegirane uredbe (EU) 2024/397:

(i) ocenijo zanesljivost postopkov in metod za odkrivanje primerov neuspešnega oblikovanja cen, identifikacijo finančnih instrumentov in blaga, pri katerih je prišlo do neuspešnega oblikovanja cen, opredelitev vzrokov za neuspešno oblikovanje cen in ugotavljanje njihovih pomembnih občutljivosti;

(ii) preverijo, ali se po uporabi ekstremnega scenarija prihodnjih šokov za dejavnik tveganja, neprimeren za modeliranje, metode določanja cen na podlagi občutljivosti uporabljajo samo za finančne instrumente in blago, s katerimi je povezan ta dejavnik tveganja in pri katerih je prišlo do neuspešnega oblikovanja cen v skladu s členom 13(3) Delegirane uredbe (EU) 2024/397;

(h) v zvezi z določitvijo regulativnega ekstremnega scenarija prihodnjih šokov iz člena 14 Delegirane uredbe (EU) 2024/397:

(i) preverijo ustreznost metode, ki jo institucija uporablja za ugotavljanje, ali je največja izguba, ki lahko nastane zaradi spremembe dejavnika tveganja, neprimernega za modeliranje, ali spremembe standardizirane skupine, neprimerne za modeliranje, omejena ali ne;

(ii) če je največja izguba, ki ustreza dejavniku tveganja, neprimernemu za modeliranje, ali skupini, neprimerni za modeliranje, omejena, preverijo, ali institucija točno določi tako največjo izgubo;

(iii) kadar največja izguba, ki lahko nastane zaradi spremembe dejavnika tveganja, neprimernega za modeliranje, ali spremembe standardizirane skupine, neprimerne za modeliranje, ni omejena, preverijo, ali distribucijske in statistične predpostavke, uporabljene pri pristopu na podlagi strokovnega mnenja iz člena 14(2), točka (a), in člena 14(4), točka (a), Delegirane uredbe (EU) 2024/397, temeljijo na objektivnih podatkih in zanesljivih testih ter ali je ekstremni scenarij prihodnjih šokov dovolj konservativen;

(iv) preverijo, ali:

(1) so informacije, vključene v evidenco iz odstavka 1, točka (b), skladne z merili iz točke (e) navedenega odstavka;

(2) so merila, določena v evidenci iz odstavka 1, točka (b), za opredelitev dejavnikov tveganja, za katere se pridobi mera tveganja za stresni scenarij z določitvijo regulativnega ekstremnega scenarija prihodnjih šokov, zanesljiva;

(v) preverijo zanesljivost metodologije in statističnih testov, ki jih institucija uporablja za opredelitev dejavnikov tveganja, ki odražajo idiosinkratično (nesistematično) tveganje, samo v skladu s členom 16(3) in (4) Delegirane uredbe (EU) 2024/397.

Za namene točke (a)(ii) pristojni organi preverijo, ali predložena utemeljitev ustreza merilom iz točke (a)(i), s tem povezane spremembe pa niso posledica dejstva, da ena metoda vodi do nižje mere tveganja za stresni scenarij kot druga.

Za namene točke (b)(ii) pristojni organi preverijo, ali predložena utemeljitev ustreza merilom iz točke (b)(i) in ni posledica dejstva, da ena metoda vodi do nižje mere tveganja za stresni scenarij kot druga.

Za namene točke (g)(ii) pristojni organi preverijo, ali institucija izračuna izgube, povezane z drugimi finančnimi instrumenti in blagom, ki so povezani s tem dejavnikom tveganja, vendar pri njih ni prišlo do neuspešnega oblikovanja cen z metodami oblikovanja cen, uporabljenimi v modelu za merjenje tveganj v skladu s členom 13(2) Delegirane uredbe (EU) 2024/397.

3. Za namene odstavka 2, točki (a)(ii) in (b)(ii), lahko pristojni organi primerjajo mero tveganja za stresni scenarij dejavnikov tveganja ali standardiziranih skupin, pri katerih je prišlo do spremembe pristopa, in ocenijo, ali spremembe sistematično ustrezajo nižji meri tveganja za stresni scenarij.

4. Za namene odstavka 2, točka (c)(i), lahko pristojni organi na vzorcu časovnih vrst opazovanj iz člena 7(1), točka (a), Delegirane uredbe (EU) 2024/397 preverijo, ali so dejanski tržni podatki za dejavnik tveganja nespremenjeni, kadar so opazovanja v časovnih vrstah konstantna v poznejših delovnih dneh. Pristojni organi pri izbiranju vzorca upoštevajo časovne vrste, za katere je značilna velika količina podatkov brez sprememb v poznejših delovnih dneh.

5. Za namene odstavka 2, točka (c)(iii), lahko pristojni organi na vzorcu dejavnikov tveganja primerjajo opazovanja dejavnikov tveganja, ki jih institucija uporabi za izračun pričakovanega primanjkljaja za dejavnik tveganja, kadar je bil ta primeren za modeliranje, z opazovanji dejavnikov tveganja, ki jih institucija uporablja za izračun mere tveganja za stresni scenarij.

6. Za namene odstavka 2, točka (d)(ii), lahko pristojni organi na vzorcu dejavnikov tveganja, za katere institucija uporablja pristope iz člena 10(2) ali (3) Delegirane uredbe (EU) 2024/397, preverijo, ali navedeni dejavniki tveganja izpolnjujejo pogoje za uporabo navedene metodologije.

7. Za namene odstavka 2, točka (d)(iii), lahko pristojni organi na vzorcu dejavnikov tveganja, za katere je uporabljen pristop iz člena 10(4) Delegirane uredbe (EU) 2024/397, preverijo, ali ustrezni izbrani dejavniki tveganja izpolnjujejo pogoje iz odstavka 5 navedenega člena.

Pristojni organi pri preverjanju, ali sta oba dejavnika tveganja iste narave v skladu s členom 10(5), točka (b), Delegirane uredbe (EU) 2024/397 in ali se ta dejavnika tveganja ne razlikujeta v značilnostih, ki privedejo do podcenjevanja nestanovitnosti v skladu s členom 10(5), točka (c), navedene delegirane uredbe, preverijo, ali imajo dejavniki tveganja skupne glavne značilnosti in ali izbrani dejavnik tveganja pritegne posebno tveganje subjekta, če ga pritegne dejavnik tveganja, neprimeren za modeliranje.

8. Za namene odstavka 2, točka (d)(iii), lahko pristojni organi v zvezi z vzorcem dejavnikov tveganja, za katere je uporabljena metodologija iz člena 10(4) Delegirane uredbe (EU) 2024/397:

(a) od institucije zahtevajo, da namesto dejavnikov tveganja, ki jih izbere institucija, testira alternativne ustrezne dejavnike tveganja, ki izpolnjujejo pogoje iz člena 10(5) Delegirane uredbe (EU) 2024/397;

(b) primerjajo ekstremni scenarij prihodnjih šokov, pridobljen z uporabo dejavnikov tveganja, ki jih izbere institucija, z ekstremnim scenarijem prihodnjih šokov, pridobljenim z uporabo alternativnih dejavnikov tveganja iz točke (a);

(c) ocenijo, ali dejavniki tveganja, ki jih je izbrala institucija, privedejo do sistematičnega podcenjevanja ekstremnega scenarija prihodnjih šokov.

9. Za namene odstavka 2, točka (d)(iii), lahko pristojni organi v zvezi z vzorcem dejavnikov tveganja, za katere je uporabljena metodologija iz člena 10(4) Delegirane uredbe (EU) 2024/397 in za katere obstaja več kot 12 opazovanj v enoletnem obdobju:

(a) od institucije zahtevajo, da oceni nestanovitnost teh dejavnikov tveganja v navedenem enoletnem obdobju;

(b) od institucije zahtevajo, da v navedenem enoletnem obdobju oceni nestanovitnost dejavnikov tveganja, izbranih v skladu s členom 10(5) Delegirane uredbe (EU) 2024/397 za dejavnike tveganja iz točke (a);

(c) ocenijo, ali je nestanovitnost dejavnikov tveganja, ki jih je izbrala institucija, na podlagi ocene iz točke (b) sistematično manjša od nestanovitnosti dejavnikov tveganja v modelu institucije za merjenje tveganj, ki izhaja iz ocene iz točke (a).

10. Za namene odstavka 2, točka (e), lahko pristojni organi v zvezi z vzorcem dejavnikov tveganja in standardiziranih skupin:

(a) ocenijo, ali je koeficient nelinearnosti enak $\kappa_{min}$ ali $\kappa_{max}$, ker so izjemno visoke ali izjemno nizke vrednosti značilne za števec ali imenovalec enačbe $\frac{loss_{-1} - 2 \times loss_0 + loss_{+1}}{2 \times loss_0}$, kot je uporabljena pri izračunu $\kappa$ v skladu s členoma 17 in 18 Delegirane uredbe (EU) 2024/397;

(b) zahtevajo, da institucija začrta izgubo, ki je posledica sprememb dejavnikov tveganja v bližini ekstremnega scenarija prihodnjih šokov, in ocenijo, ali je profil funkcije izgube v tej bližini še posebej konkaven ali konveksen.

Pristojni organi pri izvajanju take ocene izberejo niz dejavnikov tveganja, primernih za modeliranje, in standardiziranih skupin ob upoštevanju njihove pomembnosti.

11. Za namene odstavka 2, točka (f)(i), lahko pristojni organi po potrebi in kadar so izgube, ki ustrezajo spremembam pomembnih dejavnikov tveganja, neprimernih za modeliranje, ali standardiziranih skupin, neprimernih za modeliranje, zelo nelinearne:

(a) od institucije zahtevajo, da določi stresno obdobje tako, da doseže čim večjo vrednost iz člena 12(1) Delegirane uredbe (EU) 2024/397 v zvezi z nizom dejavnikov tveganja, neprimernih za modeliranje, ali katero koli standardizirano skupino, neprimerno za modeliranje, ki spadajo v isto širšo kategorijo dejavnikov tveganja, pri čemer uporabi metode določanja cen, ki jih institucija uporablja v modelu za merjenje tveganj v skladu s členom 13(2) navedene delegirane uredbe;

(b) od institucije zahtevajo, da določi stresno obdobje tako, da doseže čim večjo vrednost iz člena 12(1) Delegirane uredbe (EU) 2024/397 v zvezi z nizom iz točke (a) tega odstavka, pri čemer uporabi metode določanja cen na podlagi občutljivosti v skladu s členom 13(4) navedene delegirane uredbe;

(c) ocenijo, ali se stresni obdobji, določeni v skladu s točkama (a) in (b), pomembno razlikujeta.

Niz dejavnikov tveganja, neprimernih za modeliranje, ali standardiziranih skupin, neprimernih za modeliranje, iz prvega pododstavka, točka (a), se izbere ob upoštevanju njihove pomembnosti in nelinearnega profila izgube glede na spremembe njihove vrednosti. Za opredelitev dejavnikov tveganja, neprimernih za modeliranje, ali standardiziranih skupin, neprimernih za modeliranje, z nelinearnim profilom izgube lahko pristojni organi kot osnovo uporabijo vrednost koeficienta nelinearnosti $\kappa$, izračunanega v skladu s členoma 17 ali 18 Delegirane uredbe (EU) 2024/397.

12. Pristojni organi lahko za namene odstavka 2, točka (f)(ii):

(a) od institucije zahtevajo, da določi stresno obdobje tako, da doseže čim večjo vrednost iz člena 12(1) Delegirane uredbe (EU) 2024/397 v zvezi z nizom dejavnikov tveganja, neprimernih za modeliranje, ali katero koli standardizirano skupino, neprimerno za modeliranje, ki spadajo v isto širšo kategorijo dejavnikov tveganja, pri čemer uporabi metode določanja cen, uporabljene v modelu za merjenje tveganj v skladu s členom 13(2) navedene delegirane uredbe;

(b) ocenijo, ali se stresno obdobje, določeno v skladu s točko (a), znatno razlikuje od stresnega obdobja, ki ga je institucija opredelila pri uporabi metodologije iz člena 12(2) Delegirane uredbe (EU) 2024/397.

13. Za namene odstavka 2, točka (g), lahko pristojni organi na vzorcu primerov neuspešnega oblikovanja cen, ki jih je morda doživela institucija, preverijo, ali je institucija upoštevala postopke in metode iz odstavka 2, točka (g)(i), ter na tej podlagi ocenijo zanesljivost teh postopkov in metod.

14. Za namene odstavka 2, točka (h)(iii), lahko pristojni organi v zvezi z vzorcem dejavnikov tveganja, neprimernih za modeliranje, ali standardiziranih skupin, neprimernih za modeliranje:

(a) od institucije zahtevajo, da ustvari časovno vrsto donosov iz statistične porazdelitve z debelim repom, ki jo predpiše pristojni organ, in izračuna ekstremni scenarij prihodnjih šokov s postopno metodo iz členov 3 in 6 Delegirane uredbe (EU) 2024/397 v kombinaciji z metodo na podlagi preteklih podatkov iz člena 8 navedene delegirane uredbe;

(b) preverijo konservativnost pristopa institucije na podlagi strokovnega mnenja s primerjavo regulativnega ekstremnega scenarija prihodnjih šokov, ki izhaja iz tega pristopa, z ekstremnim scenarijem prihodnjih šokov, izračunanim v skladu s točko (a).

15. Z odstopanjem od prvega pododstavka, točka (a), lahko pristojni organi od institucije zahtevajo, da namesto časovne vrste, ustvarjene iz konservativne porazdelitve, uporabi časovno vrsto drugega podobnega dejavnika tveganja. Za namene odstavka 2, točka (h)(iv), lahko pristojni organi v zvezi z vzorcem dejavnikov tveganja, neprimernih za modeliranje, ali standardiziranih skupin, neprimernih za modeliranje, in na določen referenčni datum preverijo, ali:

(a) dejavniki tveganja ali standardizirane skupine, za katere se mera tveganja za stresni scenarij določi z uporabo regulativnega ekstremnega scenarija prihodnjih šokov v skladu s členom 14 Delegirane uredbe (EU) 2024/397, izpolnjujejo merila, ki jih je institucija določila za uporabo navedene metode;

(b) dejavniki tveganja ali standardizirane skupine, za katere se mera tveganja za stresni scenarij ne določi z uporabo regulativnega ekstremnega scenarija prihodnjih šokov v skladu s členom 14 Delegirane uredbe (EU) 2024/397, ne izpolnjujejo meril, ki jih je institucija določila za uporabo navedene metode.

16. Za namene odstavka 2, točka (i), lahko pristojni organi v zvezi z vzorcem dejavnikov tveganja, neprimernih za modeliranje:

(a) preverijo, ali je narava dejavnika tveganja taka, da odraža idiosinkratično (nesistematično) tveganje, tako, da samo pregledajo predložen opis dejavnika tveganja s seznama iz člena 33(1) te uredbe in vhodne podatke, uporabljene za njegovo ovrednotenje, kot se zahteva v členu 16(3), točka (a), in členu 16(4), točka (a), Delegirane uredbe (EU) 2024/397;

(b) izvedejo preizkušanje hipotez za oceno pomembnosti korelacijskih koeficientov med dejavniki tveganja v vzorcu in primerjajo rezultate navedenega preizkušanja hipotez z rezultati, ki jih je institucija pridobila pri izvajanju statističnih testov iz člena 16(3), točka (d), in člena 16(4), točka (d), Delegirane uredbe (EU) 2024/397.

Poglavje 4

**OCENA NOTRANJEGA MODELA TVEGANJA NEPLAČILA, UPORABLJENEGA ZA IZRAČUN DODATNE KAPITALSKE ZAHTEVE ZA TVEGANJE NEPLAČILA**

*Oddelek 1*

***Pregled ocene***

*Člen 45*

**Ocena notranjega modela tveganja neplačila, uporabljenega za izračun dodatne kapitalske zahteve za tveganje neplačila**

Pristojni organi pri ocenjevanju, ali institucija izpolnjuje zahteve, ki se uporabljajo za notranji model tveganja neplačila, iz členov 325bn, 325bo in 325bp, ocenijo, ali institucija izpolnjuje:

(a) splošne zahteve za notranji model tveganja neplačila v skladu z oddelkom 2;

(b) zahteve za ocene verjetnosti neplačila in izgub ob neplačilu v skladu z oddelkom 3;

(c) zahteve za korelacijo neplačila med izdajatelji, priznavanje varovanj pred tveganjem in druge posebne zahteve v skladu z oddelkom 4.

*Oddelek 2*

***Ocena splošnih zahtev***

*Člen 46*

**Ocena obsega pozicij, ki so predmet tveganja neplačila**

1. Pri ocenjevanju, ali se notranji model institucije izvaja dosledno v zvezi z obsegom pozicij, za katere se uporablja kapitalska zahteva za tveganje neplačila iz člena 325bl Uredbe (EU) št. 575/2013, pristojni organi:

(a) preverijo, ali notranji sistemi institucije zagotavljajo, da so vse pozicije, ki vsebujejo vsaj en dejavnik tveganja, razporejen v širši kategoriji dejavnikov tveganja „lastniški instrumenti“ ali „kreditni razmik“, kot je navedeno v členu 325bd(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, vključene v obseg dodatne kapitalske zahteve za tveganje neplačila;

(b) pridobijo pregled nad tveganjem neplačila v portfelju institucije, tako da od institucije zahtevajo, da predloži evidenco pozicij, združenih glede na eno ali več razsežnosti, in ustreznih združenih izpostavljenosti s skokovitim naraščanjem verjetnosti neplačila.

Za namene točke (a) pristojni organi preverijo skladnost med razporejanjem in evidencami iz členov 33(1), 48(1) in 49(1).

Za namene točke (b) lahko pristojni organi, odvisno od portfelja, od institucije zahtevajo, da združi pozicije glede na različne razsežnosti, vključno z naslednjim:

(a) pozicije z enako bonitetno oceno;

(b) pozicije, ki spadajo v isto kategorijo izpostavljenosti;

(c) pozicije, ki si delijo iste dejavnike sistemskega tveganja, kot so tiste iz člena 325bp(1) Uredbe (EU) št. 575/2013.

2. Pristojni organi lahko za namene odstavka 1, točka (a):

(a) od institucije zahtevajo, da predloži seznam pozicij, dodeljenih trgovalnim enotam, za katere je institucija pridobila dovoljenje za uporabo notranjih modelov iz člena 325az Uredbe (EU) št. 575/2013 ali je v postopku izdaje takega dovoljenja;

(b) od institucije zahtevajo, da opredeli pozicije, ki vsebujejo dejavnik tveganja, razporejen v širšo kategorijo dejavnikov tveganja „lastniški instrumenti“ ali širšo kategorijo dejavnikov tveganja „kreditni razmik“, kot je navedeno v členu 325bd(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, in ustrezne dolžniške ali lastniške instrumente, s katerim se trguje, v skladu s členom 325bi navedene uredbe;

(c) preverijo točnost seznama iz točke (a) in opredelitve iz točke (b);

(d) na vzorcu instrumentov iz točke (b) preverijo, ali ti instrumenti spadajo med instrumente, vključene v izračun kapitalske zahteve za tveganje neplačila.

*Člen 47*

**Ocena točnosti in pogostosti izračuna kapitalske zahteve za tveganje neplačila**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju, ali so kapitalske zahteve institucije za tveganje neplačila enake znesku tvegane vrednosti pri 99,9-odstotnem intervalu zaupanja, kot se zahteva v členu 325bn(1), točki (a) in (b), Uredbe (EU) št. 575/2013:

(a) preverijo, ali je cenilka, ki jo institucija uporablja za oceno tvegane vrednosti, natančna;

(b) če izračun tvegane vrednosti temelji na simulacijah Monte Carlo, preverijo, ali število simulacij zagotavlja približevanje k stabilnim rezultatom, in lastnosti v zvezi z naključnostjo zaporedij, uporabljenih za pripravo simulacij;

(c) preverijo, ali se pred izračunom sprememb vrednosti portfelja po neplačilih izdajateljev vrednost pozicij v portfeljih institucije nanaša na referenčni datum tvegane vrednosti;

(d) preverijo, ali se z izjemo pozicij, za katere velja odstopanje iz člena 325bn(3) Uredbe (EU) št. 575/2013, pri izračunu tvegane vrednosti uporablja obdobje enega leta;

(e) kadar se tveganje neplačila izračunava manj pogosto kot dnevno, analizirajo postopek, ki ga institucija uporablja za določitev pogostosti izračuna kapitalskih zahtev za tveganje neplačila, in preverijo, ali izračun z manjšo pogostostjo ne povzroči podcenjevanja tveganja;

(f) preverijo, ali so pri lastniških instrumentih cene pri simulacijah neplačil teh lastniških instrumentov nastavljene na nič in ali notranji sistemi to sistematično zagotavljajo, lahko pa to tudi preverijo na vzorcu pozicij v lastniških instrumentih.

Za namene točke (a) pristojni organi preverijo, kako je institucija izbrala cenilko, in analizo, ki je bila opravljena v podporo takšni izbiri.

Za namene točke (b) pristojni organi pregledajo teste, ki jih je izvedla institucija, da je določila število simulacij.

Za namene točke (d) pristojni organi preverijo, ali je utemeljitev institucije za uporabo navedenega odstopanja razumna, zlasti kadar institucija za nekatere pozicije v lastniških finančnih instrumentih uporablja obdobje 60 dni, za nekatere druge pozicije v lastniških finančnih instrumentih pa obdobje enega leta.

Pristojni organi za namene točke (e):

(a) kadar se tveganje neplačila izračuna tedensko, analizirajo postopek, ki ga institucija uporablja za določitev dneva v tednu, na katerega se izračunajo kapitalske zahteve za tveganje neplačila;

(b) od institucije zahtevajo, da izračuna dnevne izpostavljenosti s skokovitim naraščanjem verjetnosti neplačila v določenem obdobju, če še niso na voljo, in ocenijo, ali te izpostavljenosti kažejo na sistematično nižji profil tveganja v dneh, v katerih se izračunajo kapitalske zahteve;

(c) lahko uporabijo tudi dodatne podatke, ki jih lahko institucija dnevno izračuna za namene notranjega upravljanja tveganj, vključno z dnevnimi občutljivostmi na najpomembnejše izdajatelje.

Za namene četrtega pododstavka, točka (b), kadar obstajajo znaki sistematično nižjega profila tveganja, lahko pristojni organi svojo oceno dopolnijo tako, da od institucije zahtevajo, da dnevno in za določeno obdobje izračunava svoje kapitalske zahteve za tveganje neplačila, in analizirajo, ali so te mere sistematično nižje v dneh, ki jih izbere institucija.

2. Za namene odstavka 1, točka (b), lahko pristojni organi, kadar menijo, da so testi, ki jih je izvedla institucija za določitev števila simulacij, nezadostni:

(a) zahtevajo, da institucija predloži statistično napako Monte Carlo pri 95-odstotni stopnji zaupanja, in preverijo, ali je metoda, uporabljena za merjenje takšne statistične napake, zanesljiva;

(b) zahtevajo, da institucija izračuna mero tvegane vrednosti z več različnimi arbitrarnimi izhodiščnimi vrednostmi, pri čemer so vse druge predpostavke enake, in preverijo, da metoda, uporabljena za simulacijo, ne daje pristranskih rezultatov;

(c) ocenijo, ali so razlike v tveganih vrednostih z različnimi arbitrarnimi izhodiščnimi vrednostmi, izračunanih v skladu s točko (b), združljive s statistično napako iz točke (a), in, če niso, ocenijo temeljni vzrok za tako nezdružljivost in število simulacij, potrebnih za zagotovitev, da je statistična napaka manjša od 5 %.

*Oddelek 3*

***Ocena ocen verjetnosti neplačila in izgub ob neplačilu***

*Člen 48*

**Ocena verjetnosti neplačila**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju skladnosti institucije s členom 325bi(1), točka (e), Uredbe (EU) št. 575/2013 v zvezi z zahtevami glede ocenjevanja verjetnosti neplačila preverijo, ali notranja dokumentacija zajema vse vidike iz člena 5 Delegirane uredbe (EU) 2023/1578 in ali notranje politike institucije zahtevajo pripravo posodobljene evidence, v kateri je navedeno naslednje:

(a) metode, ki jih institucija uporablja za ocenjevanje verjetnosti neplačila, vključno s pomembnostjo vsake različne metode v smislu števila izdajateljev, velikosti pozicij in prispevka h kapitalskim zahtevam za tveganje neplačila;

(b) za vsakega izdajatelja vrednost verjetnosti neplačila, bonitetna ocena, če je na voljo, in, ali:

(i) je verjetnost neplačila na voljo na podlagi pristopa IRB za izpostavljenost izdajatelja iz netrgovalne knjige in ali se uporablja za izpostavljenost iz trgovalne knjige, kot se zahteva v členu 325bp(5), točka (d), Uredbe (EU) št. 575/2013;

(ii) verjetnost neplačila ni na voljo na podlagi pristopa IRB za izpostavljenost izdajatelja iz netrgovalne knjige in ali institucija uporablja pristop IRB za pridobitev verjetnosti neplačila izdajatelja, kot se zahteva v členu 325bp(5), točka (d), Uredbe (EU) št. 575/2013, na podlagi dovoljenja institucije za uporabo pristopa IRB za kategorijo izpostavljenosti, v katero spada izpostavljenost izdajatelja;

(iii) verjetnost neplačila ni na voljo na podlagi pristopa IRB za izpostavljenost izdajatelja iz netrgovalne knjige in ali institucija za pridobitev te verjetnosti neplačila uporablja notranjo metodologijo, ki izpolnjuje zahteve pristopa IRB iz člena 1(1) Delegirane uredbe (EU) 2023/1578;

(iv) verjetnost neplačila ni na voljo na podlagi pristopa IRB za izpostavljenost izdajatelja iz netrgovalne knjige in ali institucija za pridobitev te verjetnosti neplačila uporablja notranjo metodologijo, ki izpolnjuje zahteve iz člena 1(3) ali (4) Delegirane uredbe (EU) 2023/1578;

(v) verjetnost neplačila ni na voljo na podlagi pristopa IRB za izpostavljenost izdajatelja iz netrgovalne knjige in ali institucija za pridobitev te verjetnosti neplačila uporablja zunanje vire iz člena 2 Delegirane uredbe (EU) 2023/1578;

(c) za vse izdajatelje kategorijo izpostavljenosti iz člena 147(2) Uredbe (EU) št. 575/2013, v katero spadajo njihove izpostavljenosti;

(d) za izdajatelje, za katere se ocena verjetnosti neplačila pridobi z uporabo zunanjih virov iz člena 2 Delegirane uredbe (EU) 2023/1578, ali je ocena pridobljena v kombinaciji s tekočimi tržnimi cenami iz člena 325bp(5), točka (c), Uredbe (EU) št. 575/2013 in člena 2(4), točka (b), Delegirane uredbe (EU) 2023/1578.

2. Pristojni organi pri ocenjevanju, ali se notranji model institucije izvaja dosledno, kot zahteva člen 325bi(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, v zvezi z zahtevami glede ocenjevanja verjetnosti neplačila:

(a) preverijo, ali:

(i) se ocene verjetnosti neplačila in vhodni podatki, uporabljeni za njihovo izpeljavo, posodabljajo tako pogosto, da je zagotovljeno, da se pri kapitalskih zahtevah za tveganje neplačila upošteva tveganje;

(ii) se vse pomembne nove informacije pravočasno upoštevajo, kot se zahteva v členu 325bp(4) Uredbe (EU) št. 575/2013;

(b) z uporabo evidence iz odstavka 1 tega člena preverijo, ali je za vse ocene določena najnižja vrednost, kot se zahteva v členu 325bp(5), točka (a), Uredbe (EU) št. 575/2013;

(c) preverijo, ali je katera koli metoda, uporabljena za prilagoditev verjetnosti neplačila ustreznemu obdobju iz člena 325bp(5), točka (b), ali člena 325bn(3) Uredbe (EU) št. 575/2013, konceptualno zanesljiva in ali je taka metoda podprta z zanesljivo analizo;

(d) preverijo, ali:

(i) je, kadar institucija oceni verjetnost neplačila z uporabo metode iz odstavka 1, točki (b)(iv) in (b)(v), opredelitev neplačila, ki jo institucija uporablja za izdajatelje v okviru notranjega modela tveganja neplačila, dokumentirana v notranjih politikah institucije;

(ii) so ugotovljene pomembne razlike v opredelitvi neplačila, ki se uporablja v okviru IRB;

(e) ocenijo, ali in kako se upoštevajo izredni padci tržnih cen iz člena 325bp(5), točka (c), Uredbe (EU) št. 575/2013, ko institucija določi ocene verjetnosti neplačila, ter ali in kako so ti padci povezani s kreditno sposobnostjo izdajatelja;

(f) za verjetnosti neplačila, ki se pridobijo v skladu z odstavkom 1, točke (b)(i) do (b)(iii), tega člena preverijo, ali se pri teh verjetnostih neplačila upošteva mera konservativnosti iz člena 179(1), točka (f), in člena 180(1), točka (e), Uredbe (EU) št. 575/2013;

(g) za verjetnosti neplačila, pridobljene v skladu z odstavkom 1, točka (b)(i):

(i) preverijo, ali se pri izračunu zahteve za tveganje neplačila uporabljajo dodatne ravni konservativnosti, ki se uporabljajo za verjetnosti neplačila po pristopu IRB;

(ii) na vzorcu izdajateljev preverijo, ali se verjetnost neplačila, uporabljena v pristopu IRB, ne razlikuje od verjetnosti, uporabljene pri izračunu zahteve za tveganje neplačila;

(h) za verjetnosti neplačila, pridobljene v skladu z odstavkom 1, točka (b)(ii):

(i) preverijo, ali se uporablja postopek za ocenjevanje verjetnosti neplačila po pristopu IRB;

(ii) na vzorcu izdajateljev preverijo, ali je uporabljena verjetnost neplačila enaka tisti, ki bi jo izračunali informacijski sistemi, ki se uporabljajo v okviru pristopa IRB;

(iii) ocenijo vhodne spremenljivke, uporabljene v bonitetnem procesu pri pristopu IRB, in na vzorcu izdajateljev preverijo, ali vhodni podatki obstajajo in so dovolj zanesljivi za določitev točne verjetnosti neplačila;

(i) za verjetnosti neplačila, pridobljene v skladu z odstavkom 1, točka (b)(iii), tega člena pregledajo poročila, ki jih pripravita funkciji notranje validacije ali notranje revizije, o skladnosti notranje metodologije, uporabljene za pridobitev verjetnosti neplačila, z delom 3, naslov II, poglavje 3, Uredbe (EU) št. 575/2013;

(j) za verjetnosti neplačila, pridobljene v skladu z odstavkom 1, točka (b)(iv):

(i) preverijo, ali je notranja dokumentacija, ki dokazuje, da institucija izpolnjuje pogoje iz člena 1(2) Delegirane uredbe (EU) 2023/1578, popolna;

(ii) na vzorcu izdajateljev ocenijo utemeljitev, zakaj se verjetnost neplačila ni ocenila z uporabo niti notranje metodologije iz člena 1(1) Delegirane uredbe (EU) 2023/1578 niti zunanjih virov iz člena 2 navedene delegirane uredbe;

(iii) na vzorcu izdajateljev, za katere se utemeljitev iz točke (ii) nanaša na pomanjkanje vhodnih podatkov iz člena 1(2), točka (b)(i), Delegirane uredbe (EU) 2023/1578, preverijo, ali institucija utemelji dejstvo, da manjkajo vhodni podatki;

(iv) preverijo, ali institucija v okviru svojih notranjih politik določi obdobje posedovanja iz člena 1(2), točka (b)(ii), Delegirane uredbe (EU) 2023/1578, pri katerem se za krajša obdobja instituciji zdi sprejemljivo, da se notranja metodologija, ki izpolnjuje zahteve, določene za pristop IRB, ne uporabi, in ocenijo, ali se to obdobje posedovanja z vidika velikosti, kompleksnosti in strategije trgovanja ujema s portfeljem institucije;

(v) pregledajo vrednost „m“, izračunano v skladu s členom 1(5) Delegirane uredbe (EU) 2023/1578, in po potrebi od institucije zahtevajo, da pojasni vir vseh pomembnih sprememb njene vrednosti v prejšnjih četrtletjih;

(vi) pregledajo postopek, ki ga uporablja institucija, da razišče, ali so na voljo dodatni zunanji viri, kot je navedeno v členu 1(2), točka (c)(ii)(1), Delegirane uredbe (EU) 2023/1578;

(vii) za četrtletje, v katerem je vrednost „m“ višja od 10 %, preverijo, ali je analiza, izvedena v skladu s členom 1(2), točka (c)(ii)(2), Delegirane uredbe (EU) 2023/1578, zanesljiva;

(viii) z uporabo evidence iz odstavka 1 tega člena ocenijo, ali je verjetnost neplačila iz člena 1, točki 3 in 4, Delegirane uredbe (EU) 2023/1578 določena pravilno, in preverijo, ali institucija posodablja največjo verjetnost neplačila, pripisano izdajateljem v naložbenem razredu, in enako tehtano povprečje verjetnosti neplačila iz člena 1(3), točka (a) oziroma (b), Delegirane uredbe (EU) 2023/1578, z enako pogostostjo, kot se izračuna zahteva za tveganje neplačila;

(k) za verjetnosti neplačila, pridobljene v skladu z odstavkom 1, točka (b)(v):

(i) na vzorcu izdajateljev preverijo, ali so podatki, uporabljeni za oceno verjetnosti neplačila, reprezentativni za izdajatelja;

(ii) preverijo, ali je hierarhija zunanjih virov iz člena 2(3) Delegirane uredbe (EU) 2023/1578 dobro opredeljena v notranji dokumentaciji institucije, in na vzorcu izdajateljev preverijo, ali se ta hierarhija zunanjih virov pravilno uporablja;

(iii) preverijo, ali je metodologija, ki jo je institucija uporabila za pridobitev pričakovanega obsega napak pri ocenjevanju iz člena 2(4), točka (a)(i), Delegirane uredbe (EU) 2023/1578, zanesljiva;

(iv) ocenijo, kako institucija zagotavlja, da so zahteve iz člena 2(4), točka (a), Delegirane uredbe (EU) 2023/1578 izpolnjene, in preverijo, ali obstajajo primeri verjetnosti neplačila, nastavljene na nič, preden institucija uporabi najnižjo vrednost iz člena 325bp(5), točka (a), Uredbe (EU) št. 575/2013;

(v) po potrebi preverijo, ali je metoda, ki jo institucija uporablja za pretvorbo verjetnosti neplačila, pridobljenih v kombinaciji s tekočimi tržnimi cenami, v realno verjetnost, razumna in ali je analiza iz člena 2(4), točka (b), Delegirane uredbe (EU) 2023/1578 zanesljiva.

Pristojni organi lahko za namene točke (a), kjer je ustrezno:

(a) identificirajo izdajatelje, za katere se ocenjena verjetnost neplačila dlje časa ni spremenila;

(b) ocenijo, ali so ocene verjetnosti neplačila posodobljene;

(c) preverijo, ali lahko institucija pojasni razloge za nespremenjene vrednosti.

Za namene točke (b) pristojni organi analizirajo pomembnost in značilnosti pozicij, za katere velja najnižja vrednost, vključno z njihovo bonitetno oceno in kategorijo izpostavljenosti.

Pristojni organi za namene točke (c):

(a) opredelijo dejansko obdobje, ki se uporabi pred uporabo kakršne koli prilagoditve za pridobitev ustreznega obdobja;

(b) ocenijo utemeljitev, zakaj se kot izhodišče za prilagoditev uporabi drugačno obdobje od obdobja, ki se uporablja v skladu s členom 325bp(5), točka (b), ali členom 325bn(3) Uredbe (EU) št. 575/2013.

Za namene točke (k)(i) pristojni organi preverijo, ali uporabljeni podatki odražajo sektor ali regijo izdajatelja.

Za namene točke (k)(iii) lahko pristojni organi od institucije zahtevajo, da zagotovi analizo občutljivosti, ki upošteva načela analize občutljivosti iz člena 1(2), drugi pododstavek, Delegirane uredbe (EU) 2023/1578, da se oceni morebitni učinek sprememb ocene verjetnosti neplačila.

3. Za namene odstavka 2 lahko pristojni organi od institucije po potrebi zahtevajo, da oceni verjetnosti neplačila z drugo izmed metod iz Delegirane uredbe (EU) 2023/1578 in pojasni razlike med dobljenimi rezultati.

*Člen 49*

**Ocena izgub ob neplačilu**

1. Pristojni organi pri ocenjevanju skladnosti institucije s členom 325bi(1), točka (e), Uredbe (EU) št. 575/2013 v zvezi z zahtevami glede ocenjevanja izgub ob neplačilu preverijo, ali notranja dokumentacija zajema vse vidike iz člena 5 Delegirane uredbe Komisije (EU) 2023/1578 in ali notranje politike institucije zahtevajo pripravo posodobljene evidence, v kateri je navedeno naslednje:

(a) metode, ki jih institucija uporablja za oceno izgub ob neplačilu, vključno z njihovo pomembnostjo v smislu velikosti pozicij in prispevka h kapitalski zahtevi za tveganje neplačila vsake različne metode;

(b) za vsako pozicijo vrednost izgube ob neplačilu, ali je pozicija podrejeni dolg, nadrejeni nezavarovani dolg, krita obveznica ali katera koli druga vrsta pozicije in ali:

(i) je izguba ob neplačilu na voljo na podlagi pristopa IRB za izpostavljenost iz netrgovalne knjige in ali se uporablja za izpostavljenost iz trgovalne knjige, kot se zahteva v členu 325bp(6), točka (c), Uredbe (EU) št. 575/2013;

(ii) izguba ob neplačilu ni na voljo na podlagi pristopa IRB za izpostavljenost iz netrgovalne knjige in ali institucija uporablja pristop IRB za pridobitev izgube ob neplačilu za pozicijo, kot se zahteva v členu 325bp(6), točka (c), Uredbe (EU) št. 575/2013;

(iii) izguba ob neplačilu ni na voljo na podlagi pristopa IRB za izpostavljenost iz netrgovalne knjige in ali institucija za njeno pridobitev uporablja notranjo metodologijo, ki izpolnjuje zahteve pristopa IRB iz člena 3(1) Delegirane uredbe (EU) 2023/1578;

(iv) izguba ob neplačilu ni na voljo na podlagi pristopa IRB za izpostavljenost iz netrgovalne knjige in ali institucija za njeno pridobitev uporablja notranjo metodologijo, ki izpolnjuje zahteve iz člena 3(3) ali (4) Delegirane uredbe (EU) 2023/1578;

(v) izguba ob neplačilu ni na voljo na podlagi pristopa IRB za izpostavljenost iz netrgovalne knjige in ali institucija za njeno pridobitev uporablja zunanje vire iz člena 4 Delegirane uredbe (EU) 2023/1578;

(c) za vse pozicije kategorijo izpostavljenosti iz člena 147 Uredbe (EU) št. 575/2013, v katero spadajo.

2. Pristojni organi pri ocenjevanju, ali se notranji model institucije izvaja dosledno, kot zahteva člen 325bi(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, v zvezi z zahtevami glede ocenjevanja izgube ob neplačilu:

(a) preverijo, ali razdrobljenost izgub ob neplačilu zagotavlja smiselno razlikovanje tveganja in, med drugim, ali ta razdrobljenost omogoča, da se ustrezno odraža status nadrejenosti pozicije iz člena 325bp(6), točka (b), Uredbe (EU) št. 575/2013 in njenega zavarovanja s premoženjem;

(b) preverijo, ali se ocene izgub ob neplačilu in vhodni podatki, uporabljeni za njihovo izpeljavo, posodabljajo s pogostostjo, ki zagotavlja, da se pri kapitalskih zahtevah za tveganje neplačila upošteva tveganje, in ali se pravočasno upoštevajo kakršne koli nove ustrezne informacije, kot zahteva člen 325bp(4) Uredbe (EU) št. 575/2013;

(c) za izgube ob neplačilu, ki se pridobijo v skladu z odstavkom 1, točka (b)(i), preverijo, ali se, kadar institucija izračuna kapitalske zahteve za tveganje neplačila, uporabi dodatna plast za izgube ob neplačilu po pristopu IRB za pridobitev bolj konservativnih ocen;

(d) za izgube ob neplačilu, pridobljene v skladu z odstavkom 1, točka (b)(ii):

(i) preverijo, ali je institucija uporabila postopek za oceno izgube ob neplačilu po pristopu IRB v skladu z notranjimi politikami institucije za pristop IRB;

(ii) na vzorcu pozicij preverijo, ali je izguba ob neplačilu, ki jo uporablja, institucija, enaka oceni, ki bi jo izračunali informacijski sistemi, ki se uporabljajo v okviru pristopa IRB;

(iii) ocenijo spremenljivke, uporabljene pri pristopu IRB, in na vzorcu pozicij preverijo, ali vhodni podatki obstajajo in so dovolj zanesljivi za določitev ustrezne izgube ob neplačilu;

(e) za izgube ob neplačilu, pridobljene v skladu z odstavkom 1, točka (b)(iii), tega člena pregledajo poročila, ki jih pripravita funkciji notranje validacije in notranje revizije, o skladnosti notranje metodologije, uporabljene za pridobitev izgub ob neplačilu, z delom 3, naslov II, poglavje 3, Uredbe (EU) št. 575/2013;

(f) za izgube ob neplačilu, pridobljene v skladu z odstavkom 1, točka (b)(iv):

(i) preverijo, ali je notranja dokumentacija, ki dokazuje, da institucija izpolnjuje pogoje iz člena 3(2) Delegirane uredbe (EU) 2023/1578, popolna;

(ii) na vzorcu pozicij ocenijo utemeljitev, zakaj se izguba ob neplačilu ni ocenila z uporabo niti notranje metodologije iz člena 3(1) Delegirane uredbe (EU) 2023/1578 niti zunanjih virov iz člena 4 navedene delegirane uredbe;

(iii) na vzorcu pozicij, za katere se utemeljitev iz točke (ii) tega odstavka nanaša na pomanjkanje vhodnih podatkov iz člena 3(2), točka (b)(i), Delegirane uredbe (EU) 2023/1578, preverijo, ali institucija utemelji dejstvo, da manjkajo vhodni podatki;

(iv) preverijo, ali je institucija v okviru svojih notranjih politik določila obdobje posedovanja iz člena 3(2), točka (b)(ii), Delegirane uredbe (EU) 2023/1578, pri katerem se za krajša obdobja instituciji zdi sprejemljivo, da se notranja metodologija, ki izpolnjuje zahteve, določene za pristop IRB, ne uporabi, in ocenijo, ali se to obdobje posedovanja z vidika velikosti, kompleksnosti in strategije trgovanja ujema s portfeljem institucije;

(v) pregledajo vrednost „m“, izračunano v skladu s členom 3(5) Delegirane uredbe (EU) 2023/1578, in po potrebi od institucije zahtevajo, da pojasni vir vseh pomembnih sprememb njene vrednosti v prejšnjih četrtletjih;

(vi) pregledajo postopek, ki ga je uporabila institucija, da je raziskala, ali so na voljo dodatni zunanji viri, kot se zahteva v členu 3(2), točka (c)(ii), Delegirane uredbe (EU) 2023/1578;

(vii) z uporabo evidence iz odstavka 1 tega člena ocenijo, ali je določitev izgube ob neplačilu iz člena 3(3) in (4) Delegirane uredbe (EU) 2023/1578 opravljena pravilno;

(g) za izgube ob neplačilu, pridobljene v skladu z odstavkom 1, točka (b):

(i) na vzorcu pozicij preverijo, ali so podatki, uporabljeni za oceno izgube ob neplačilu, reprezentativni za pozicijo;

(ii) preverijo, ali je hierarhija zunanjih virov iz člena 4(2) Delegirane uredbe (EU) 2023/1578 dobro opredeljena v notranji dokumentaciji institucije, in na vzorcu pozicij preverijo, da se ta hierarhija zunanjih virov pravilno uporablja;

(iii) preverijo, ali se pri ocenah izgub ob neplačilu razlikuje med pozicijami, ki so neplačane, in pozicijami, ki niso.

Za namene točke (b) lahko pristojni organi po potrebi identificirajo pozicije, za katere se ocenjene izgube ob neplačilu dlje časa niso spremenile, ocenijo, ali so posodobljene, in preverijo, ali lahko institucija pojasni razloge za nespremenjene vrednosti.

Za namene točke (c) pristojni organi na vzorcu pozicij preverijo, ali se ocena izgube ob neplačilu, uporabljena v pristopu IRB, ne razlikuje od ocene izgube ob neplačilu, uporabljene pri izračunu zahteve za tveganje neplačila.

Za namene točke (g)(i) pristojni organi preverijo, ali uporabljeni podatki odražajo status nadrejenosti pozicije iz člena 325bp(6), točka (b), Uredbe (EU) št. 575/2013 in regijo ali sektor.

Za namene točke (g)(iii) lahko pristojni organi preverijo, ali se pri ocenah izgub ob neplačilu razlikuje med pozicijami, ki so neplačane, in pozicijami, ki to niso, tako da preverijo oceno, ki jo institucija dodeli pozicijam istega izdajatelja, ki so neplačane in ki niso neplačane, vključenim v dodatne kapitalske zahteve za tveganje neplačila.

3. Za namene odstavka 2 lahko pristojni organi od institucije po potrebi zahtevajo, da oceni izgube ob neplačilu z drugo izmed metod iz Delegirane uredbe (EU) 2023/1578 in pojasni razlike med dobljenimi rezultati.

*Oddelek 4*

***Ocena korelacije, varovanja pred tveganjem in posebnih zahtev***

*Člen 50*

**Ocena korelacijske strukture**

1. Pri ocenjevanju metodologije, ki jo institucija uporablja za določitev korelacije neplačila med različnimi izdajatelji v skladu s členom 325bn(1), točka (c), Uredbe (EU) št. 575/2013, pristojni organi:

(a) preverijo, ali se kot vhodni podatki za določitev korelacije med različnimi izdajatelji uporabljajo samo lastniški instrumenti, ki kotirajo na borzi, in kreditni razmiki;

(b) kadar institucija uporablja kopule za modeliranje korelacij neplačila, ocenijo notranjo validacijo predpostavk kopule, ki jo je izvedla institucija, in preverijo, ali so pretekli podatki, uporabljeni za umeritev korelacij, združljivi z izdajatelji, vključenimi v portfelj institucije;

(c) opredelijo, ali korelacija med izdajatelji temelji na absolutnih ali relativnih donosih, in ocenijo, ali je utemeljitev izbire vrste donosa:

(i) razumna;

(ii) dosledna z izbirami institucije v zvezi z drugimi vidiki notranjega modela za merjenje tveganj;

(d) ocenijo, ali je metoda, ki jo institucija uporablja za pridobitev korelacije med ustreznim obdobjem in donosi, izračunanimi za krajše obdobje, razumna;

(e) ocenijo, kako institucija določi obdobje umerjanja iz člena 325bn(1), točka (c), Uredbe (EU) št. 575/2013.

Za namene točke (a) lahko pristojni organi po potrebi od institucije zahtevajo, da zagotovi podatke, uporabljene za modeliranje korelacije med vzorcem izdajateljev, ki ga izberejo pristojni organi, in preverijo, ali se ti podatki nanašajo samo na lastniške vrednostne papirje, ki kotirajo na borzi, in kreditne razmike.

Za namene točke (d) pristojni organi preverijo, ali se, kadar institucija uporablja odstopanje iz člena 325bn(3) Uredbe (EU) št. 575/2013, korelacija v obdobju 60 delovnih dni uporablja samo med pozicijami v lastniških finančnih instrumentih, za katere se uporablja to odstopanje, in ali se korelacija sicer meri v obdobju enega leta.

Za namene točke (e) pristojni organi preverijo, ali je pristop, ki ga institucija uporablja za izbiro obdobja, vključno z njegovim trajanjem:

(a) razumen;

(b) dokumentiran v notranjih politikah institucije;

(c) pregledan, da se upoštevajo morebitne spremembe stresnega obdobja iz člena 325bc(2) Uredbe (EU) št. 575/2013.

2. Za namene odstavka 1, točka (b), pristojni organi na vzorcu izdajateljev, za katere ima institucija pozicije, za katere veljajo kapitalske zahteve za tveganje neplačila, preverijo, ali so korelacije parov izdajateljev, ki izhajajo iz modeliranja korelacij, združljive s korelacijami parov izdajateljev, pridobljenimi iz tržnih podatkov, ki jih je mogoče opazovati.

*Člen 51*

**Ocena priznanja varovanja pred tveganjem**

Pri ocenjevanju, ali je priznanje varovanj pred tveganjem v notranjem modelu tveganja neplačila institucije v skladu s členom 325bo Uredbe (EU) št. 575/2013, pristojni organi:

(a) preverijo, ali notranje politike institucije:

(i) opisujejo, kako se izvaja pobot;

(ii) določajo:

(1) tista tveganja osnove, ki so implicitno zajeta v modelu z modeliranjem dveh različnih pozicij;

(2) tista tveganja osnove, ki so namesto tega izrecno zajeta z uvedbo dejavnika tveganja osnove;

(b) pregledajo notranje politike institucije in preverijo merila, predvidena v teh notranjih politikah, za priznavanje učinkov pobota in varovanja pred tveganjem ali učinkov razpršenosti;

(c) ocenijo, ali je spremljanje morebitnega znatnega tveganja osnove, ki se lahko pojavi med datumom zapadlosti instrumenta in obdobjem enega leta, zanesljivo;

(d) zahtevajo, da institucija predloži:

(i) vzorec pozicij v modelu tveganja neplačila;

(ii) seznam dejavnikov tveganja, ki ustrezajo pozicijam iz točke (i).

Ko zahtevajo vzorec iz točke (d)(i), pristojni organi zagotovijo, da so navedene pozicije raznolike in da se po potrebi vključijo pozicije, ki so pobotane, in pozicije, ki niso pobotane.

Za namene točke (b) pristojni organi preverijo, ali merila v notranjih politikah institucije zagotavljajo, da sta pobot in varovanje pred tveganjem učinkovita, tudi kadar pride do kreditnega ali katerega koli drugega dogodka.

Pristojni organi za namene točke (d) preverijo, ali:

(a) vzporejanje pozicij z dejavniki tveganja s strani institucije zagotavlja, da se izpostavljenosti do različnih dolžnikov ne pobotajo in da se tak pobot izvede samo za pozicije, ki se nanašajo na iste finančne instrumente istega dolžnika;

(b) so izpostavljenosti do različnih dolžnikov vzporejene z različnimi dejavniki tveganja ali pa obstaja dejavnik osnovnega tveganja, ki zajema razlike med temi izpostavljenostmi, pri čemer je zajeto tveganje osnove med dolžniki, ki so sestavni del kreditnih indeksov, in drugimi dolžniki;

(c) je za pozicije v različnih finančnih instrumentih istega dolžnika analiza, ki jo opravi institucija, da bi ocenila, ali lahko v strategijah varovanja pred tveganjem nastane pomembno tveganje osnove zaradi različnih vrst produktov, nadrejenosti v kapitalski strukturi, notranjih ali zunanjih bonitetnih ocen, zapadlosti ali letnika, zanesljiva.

*Člen 52*

**Ocena skladnosti s posebnimi zahtevami**

Pristojni organi pri ocenjevanju skladnosti notranjega modela tveganja neplačila z zahtevami iz člena 325bp Uredbe (EU) št. 575/2013:

(a) v zvezi z modeliranjem neplačila posameznih izdajateljev in več izdajateljev, kot se zahteva v členu 325bp(1) Uredbe (EU) št. 575/2013:

(i) identificirajo pristop, ki ga institucija uporablja za modeliranje neplačila, in preverijo, ali dve vrsti dejavnikov sistemskega tveganja, ki ju je izbrala institucija, zajemata najpomembnejše sistemske učinke;

(ii) preverijo, ali je razdrobljenost obeh vrst dejavnikov sistemskega tveganja zadostna za zajetje značilnosti izdajateljev v portfelju, za katerega se uporablja kapitalska zahteva za tveganje neplačila;

(iii) preverijo, ali institucija za vsakega izdajatelja poleg dveh vrst dejavnikov sistemskega tveganja iz člena 325bp(1) Uredbe (EU) št. 575/2013 uporablja ločen dejavnik nesistematičnega tveganja;

(iv) preverijo, ali je vzporejanje izdajateljev z ustreznimi dejavniki sistemskega tveganja zanesljivo;

(v) preverijo, ali institucija analizira pojasnjevalno sposobnost modela dejavnikov;

(vi) ko zahtevajo vzorec za namene ocene, upoštevajo pomembnost izdajateljev in zagotovijo, da vzorec zajema izdajatelje, ki so bili vzporejeni z različnimi dejavniki sistemskega tveganja;

(b) v zvezi z zahtevo, da se v notranjem modelu tveganja neplačila odraža ekonomski cikel, kot se zahteva v členu 325bp(2) Uredbe (EU) št. 575/2013, ocenijo, kako se za take izgube ob neplačilu izvaja modeliranje izgub ob neplačilu, vključno s stohastičnimi, da se odražajo spremembe lastnosti, ki jih prevzamejo dejavniki sistemskega tveganja;

(c) v zvezi z zahtevo po zajetju nelinearnosti iz člena 325bp(3) Uredbe (EU) št. 575/2013, ocenijo:

(i) kako institucije prevrednotijo nelinearni finančni instrument po neplačilu izdajatelja, vključno s tem, kako institucije prevrednotijo finančni instrument z več osnovnimi instrumenti po neplačilu posameznega izdajatelja ali več izdajateljev, ki ustrezajo osnovnim instrumentom;

(ii) ali morebitne poenostavitve, ki jih je institucija uvedla za izračun cene finančnega instrumenta, vodijo v pomembne netočnosti ali sistematično podcenjevanje tveganja;

(iii) obseg, v katerem se pri prevrednotenju finančnega instrumenta upošteva tveganje, povezano z uporabo modela;

(d) v zvezi z zahtevo, da je notranji model tveganja neplačila skladen z notranjim upravljanjem tveganj, iz člena 325bp(9) Uredbe (EU) št. 575/2013 preverijo, ali je institucija dokumentirala razlike med notranjim modelom tveganja neplačila in modeli, ki jih institucija uporablja za notranje upravljanje tveganj za iste pozicije, ter ali je institucija sposobna pojasniti te razlike.

Za namene točke (a)(i) pristojni organi ocenijo utemeljitev v notranjih politikah institucije za izbiro dejavnikov sistemskega tveganja in njihovo ekonomsko razlago.

Za namene točke (a)(iii) lahko pristojni organi po potrebi na vzorcu podobnih izdajateljev preverijo, ali se dejavniki nesistematičnega tveganja razlikujejo.

Za namene točke (a)(iv) lahko pristojni organi po potrebi na vzorcu izdajateljev preverijo, ali je vzporejanje pravilno.

Za namene točke (a)(v) lahko pristojni organi po potrebi in kadar se analize, ki jih je opravila institucija, ne zdijo zadostne za portfelj, izpostavljen tveganju neplačila, v trenutni obliki, od institucije zahtevajo, da na vzorcu izdajateljev oceni težo dejavnikov sistemskega tveganja, ki jih je izbrala, pri pojasnjevanju vzrokov za neplačilo pri sredstvu vsakega izdajatelja.

Za namene točke (b) lahko pristojni organi po potrebi izvedejo statistične analize na vzorcu izdajateljev, vključno s preizkušanjem hipotez, da preverijo odvisnost izgub ob neplačilu od dejavnikov sistemskega tveganja.

Poglavje 5

**Končne določbe**

*Člen 53*

**Začetek veljavnosti in uporaba**

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Člen 18(1), točka (a), kar zadeva okoljsko tveganje, člen 18(1), točka (c)(vii), in člen 18(2), točka (b)(v), se uporabljajo od 1. januarja 2025.

Člen 21(1), točka (b), se uporablja od 1. januarja 2026.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 13. marca 2024

*Za Komisijo*
*predsednica*
Ursula VON DER LEYEN